

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Dallas-Fort Worth (DFW), Texas, USA, Thứ Hai, ngày 14 tháng 9 năm 2026

TUYỂN TẬP THƠ, NHẠC & TRUYỆN NGẮN CỦA NHÓM HẬU DUỆ

MỤC LỤC

THƠ	5
Chúc Gì Nữa Đây?	6
Mừng Sinh Nhật Các Hậu Duệ.....	7
Ngựa Chân.....	14
Hai Người Anh.....	15
Người Lính Và Hoa Sim	17
Lời Bà Nội.....	18
Bảy Ồi	19
Tiệm Ăn Chay – Lòng Chay, Hồn Mặn	20
Kể Đi Anh	21
Cá Hồi (Salmon).....	23
Cám Ơn Các Hậu Duệ.....	24
Sockeye Salmon Run	31
Mộng	32
Huế Ồi!	33
Ngày Thơ Tình Thơ.....	34
Chút Tình.....	35
Nhỏ Ồi!.....	36
Không Là Gì?	37
Đại Hội Trùng Phùng 2027	38
Đình Công	39
AI ỒI (Artificial Intelligence Ồi)	40
Tổng - Nghinh	41
Nghe Câu Hò	42
Yêu Là Gì?	43
Gái Miền Tây	43
Gái Bản	43
Gái Saigon	43
Gái Nhà.....	43
Lá Rụng Về Cội, Sanh Tử Về Nguồn	45
Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa.....	46
Tiểu Ngạo Giang Hồ	51
Ăn Cháo Đá Bát	52

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Buổi Hội Ngộ	53
Cảm Hoài.....	56
Con Yêu.....	57
Những Con Trắng Tuổi	58
Đêm Nhớ Về Sài Gòn	59
Muôn Ổn	60
Các Hậu Duệ Ơi!	61
Lễ Vu Lan 2024.....	63
Lễ Vu Lan 2026.....	64
Già Là Gì?	65
Tự Do Là Gì?	66
Củi Tre.....	67
Thương Anh	68
World Cup 2026	69
My First Fourth of July, Fort Indiantown Gap, Pennsylvania, USA	70
Father's Day	71
Đố Ai Có Biết?	72
Ngày Nay Năm Xưa	73
Ước Mơ	74
Nắng Không Ưa, Mưa Không Thích.....	75
Ngựa Khó	76
Wild Flowers	77
Chef	78
Cám Ơn - Thanks	79
Cao Sơn Lưu Thủy (Gao Shan Liu Shui).....	80
Ta Vẫn Còn Có Nhau	81
Tuổi Bảy Mấy.....	82
Ăn Tết.....	83
Ăn Chay Tưởng Mặn, Ăn Mặn Tưởng Chay.....	83
Bánh Chưng	83
Bánh Tét.....	83
Cháo Lòng	83
Lộc.....	84
Thích Ăn.....	85
Bạn Muôn Đời.....	86
Giao Thừa Năm Bính Ngọ 2026	87
Táo Trắng	88
Cổng Vô Thường.....	89
NHẠC	90

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nhạc: Niềm Đau Người Thương Binh	91
Nhạc: Nhớ Người Tình Thủ Đức	91
Nhạc: Hội Ngộ Trùng Dương VĨ TRƯỜNG TOÀN	92
Nhạc: Áo Trắng Hẹn Hò	94
Nhạc: Võ Trường Toàn Trường Tôi	95
Nhạc: Đường Bay Nào Đưa Em Về Ngang Đây	96
TRUYỆN NGẮN	98
Giải Nobel về Sinh Lý Học/Y Học năm 2026	99
Một Loại “Protein” Tảo Nhảy Ánh Sáng Trợ Giúp Ngành Khoa Thần Kinh Học (Neuroscience)	99
Hegemann Nghiên Cứu Loài Tảo “ <i>Chlamydomonas</i> ” Cảm Nhận Ánh Sáng	106
Phản Ứng Cực Nhanh Với Ánh Sáng Ở Tảo “ <i>Chlamydomonas</i> ” Khơi Dậy Sự Tò Mò Của Hegemann	107
Hegemann Và Nagel Khám Phá Một Loại “Protein” Khác Thường	108
“Protein” Của Tảo Kích Hoạt Các Tế Bào Người	109
Việc Gặp Gỡ Các Bệnh Nhân Tâm Thần Trở Thành Một Bước Tiến Đối Với Deisseroth	110
Thành Công! Chuyển “Protein” Của Tảo Vào Các Tế Bào Thần Kinh	110
Điều Khiển Quang Di Truyền Học (Optogenetics) Các Tế Bào Thần Kinh Trong Một Bộ Não Còn Sống	112
Một Kỷ Nguyên Mới Trong Khoa Thần Kinh Học (Neuroscience)	114
Hy Vọng Về Những Phương Pháp Điều Trị Y Học Mới	115
Quang Di Truyền Học (optogenetics): Một Phương Pháp Mang Tính Chuyển Đổi Trong Khoa Thần Kinh Học (Neuroscience)	116
Giải Nobel về Vật Lý Học năm 2026	117
Máy Gia Tốc Hạt Vũ Trụ Được Xây Trên Giải Băng Hà Ở Nam Cực	117
Vật Lý Hạt & Vật Lý Thiên Văn	120
Những Tia Chớp Trong Băng Hà	122
Kính Thiên Văn “Neutrino” Tại Nam Cực	123
Bong Bóng Khí Trong Băng Hà Là Một Vấn Đề	125
IceCube Cuối Cùng Phát Hiện Được Các “Neutrino” Từ Vũ Trụ	126
Các Nhà Nghiên Cứu Hy Vọng Học Được Điều Gì Từ Những “Neutrino” Của Vũ Trụ?	127
Nhiều Kết Quả Hơn Nửa Đang Được Kỳ Vọng	132
Giải Nobel về Hóa Học năm 2026	135
Họ Đã Giải Được Bí Ẩn Bất Đối Xứng Của Hóa Học	135
“Tartaric Acid” Cho Thấy Các Phân Tử Có Thể Tồn Tại Dưới Dạng Ảnh Gương Của Nhau	141
Tính Bất Đối Xứng Tay Trái - Tay Phải Của Sự Sống Làm Các Nhà Nghiên Cứu Khó Hiểu	143
Tính Đối Quang Lệch Về Một Phía Được Giải Thích Bằng Toán Học	144

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Henri Kagan Suy Nghĩ Vượt Ngoài Sự Hiểu Biết Thông Thường	149
Henri Kagan Thành Công Trong Việc Khuếch Đại Tính Bất Đối Xứng	151
Thử Nghiệm Và Sai Lầm Đưa Kenso Soai Đến Thành Công	152
Sự Kiên Nhẫn Của Kenso Soai Giải Đáp Câu Đố	152
Các Nhà Hóa Học Có Trong Tay Những Công Cụ Mới	153
Letter of Thanks	155
Sài Gòn Trong Cơn Hấp Hối	162
Vài Lời Cảm Suy	166

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

THƠ

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Chúc Gì Nữa Đây?

*Chúc cho gia quyến giàu to,
Để mà khỏi hỏi mượn tiền của nhau.
Chúc cho anh chị yêu thương,
Để không ganh tị cuộc tình của em.
Chúc cho chồng được hài lòng,
Để không cau có vợ cong lưng cày.
Chúc cho vợ mạnh khỏe luôn,
Để mà vui vẽ nấu tuôn cho chồng.
Chúc cho các bạn sống lâu,
Để mà còn gặp vài lần nữa thôi.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
10/30/2026
Một ngày như mọi ngày

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Mừng Sinh Nhật Các Hậu Duệ

Bài thơ sau đây ghi lại một ngày hội ngộ thân tình của các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...) tại nhà hàng King Buffet ở thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026.

521 East Central Pkwy.
Plano, Texas 75074, USA
(972) 422-0000

<https://www.kingbuffetplano.com>

Thứ Bảy, ngày 24 tháng 10 năm 2026, ở nhà hàng King Buffet (từ trái qua phải): Chí, Vũ, Oanh, Lễ, Phương, Loan, Lựu, Mai, Mỹ-Linh, Minh, Vân-Anh, và Bà Ca Sĩ Kim-Tước & Bà Quả Phụ Hải Quân Đại Tá Nguyễn Trọng Hiệp (1934-2022), Khóa 5 (7/1954 – 5/1955), Đệ Nhất Hải Sư, Trung Tâm Huấn Luyện Hải Quân Nha Trang, Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Các hậu duệ cùng ăn uống “buffet”, ôn chuyện xưa, rồi mừng sinh nhật Hà Mạnh Chí, Lê Anh Vũ, và Nguyễn Trác Phương trong không khí vui vẻ, ấm cúng, và đầy tình thân.

Sau đó, về nhà của Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh ở thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, mở quà sinh nhật, cắt bánh, khai rượu “champagne”, và hát “karaoke” đến 5 giờ chiều.

*Thứ Bảy, Hai Bốn, Tháng Mười,
Mười Một Giờ sáng sum vầy Play-Nô (Plano).
King Buh-Fây mở cửa đón chào,
Hậu duệ hội ngộ biết bao nghĩa tình.*

*Chí, Oanh, Vũ, với Vân-Anh,
Lựu, Mai, Mỹ-Linh, Lễ, Loan, Minh, Phương.
Kim Tước hiện diện ân cần,
Phu nhân Trọng Hiệp, nghĩa nhân vẹn tròn.
Hải Quân một thuở sắc son,
Tình thân phụng quốc vẫn còn sáng soi.*

Hải-Quân Đại-Tá Nguyễn Trọng Hiệp (1934-2022), Khóa 5 (7/1954 – 5/1955), Đệ Nhất Hải Sư, Trung Tâm Huấn Luyện Hải Quân Nha Trang, Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa {<https://www.baotreonline.com>, Trê Dallas 1515, Ngày 30 Tháng 7 Năm 2026, trang 145}

Nhà hàng King Buffet, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA
{https://www.instagram.com/reel/DYNbZRQpGcM/?utm_source=popular_topic_grid}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Trung Tâm Huấn Luyện Hải Quân Nha Trang,
Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa
{<http://hqvnch.net/default.asp?id=587&lstd=62>}

{<https://m.yelp.com/biz/king-buffet-plano-3>}

*King Buh-Fay tiệc ngập bàn,
Kay-jòn cùng với Su-shi ngon lành.
“Hot sour soup” khỏi ngọt ngào,
“Spicy Thái fish soup” dạt dào hương thơm.
Hậu duệ ăn uống no nê,
Rộn ràng tình bạn, say mê tiếng cười.*

Các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
(Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...)
tại nhà hàng King Buffet, thành phố Plano, tiểu
bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10
năm 2026

Các món ăn tại nhà hàng King Buffet, thành
phố Plano, tiểu bang Texas, USA

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

*Một giờ về lại nhà Oanh,
“Jan-wood” rộng mở rộn rinh tiếng cười.
Mở quà sinh nhật vui tươi,
“Champagne” sòng sánh, rạng ngời chúc
nhau.
Bánh mừng hậu duệ (3) người,
Chí, Phương, Vũ đó, ngọt ngào tình thân.*

Hà Mạnh Chí với bánh sinh nhật cùng với các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...) tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Mừng sinh nhật Hà Mạnh Chí, Lê Anh Vũ, với Nguyễn Trác Phương tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Hà Mạnh Chí với bánh sinh nhật cùng với các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (Hải Quân, Võ Bì Đà Lạt, Trừ Bì Thủ Đức, ...) tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Lê Anh Vũ mở quà mừng sinh nhật với Đặng Phi Oanh, và (2) người bạn Lựu & Mai

Hà Mạnh Chí mở quà mừng sinh nhật với Mỹ-Linh, Mai, và Lựu tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Nguyễn Trác Phương & Nguyễn Tiến Lễ tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Hà Mạnh Chí mở quà mừng sinh nhật với Minh và Loan tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Nguyễn Trác Phương mở quà mừng sinh nhật tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

*Nâng ly kể chuyện xa gần,
"Kar-rê-ô-kê" góp phần niềm vui.
Đến chiều năm giờ ra về,
Mang theo kỷ niệm ngọt bùi tháng năm.
Bao năm nghĩa cũ vẫn vương,
Tình hậu duệ vẫn âm thầm chẳng phai.*

Nhạc Sĩ Từ Công Phụng (1942-)
{<https://www.facebook.com/angsalong.2024/p>}

Các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...) hát "Karaoke" tại tư gia Lê Anh Vũ & Đặng Phi Oanh, thành phố Plano, tiểu bang Texas, USA, ngày Thứ Bảy, 24 tháng 10 năm 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trung Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

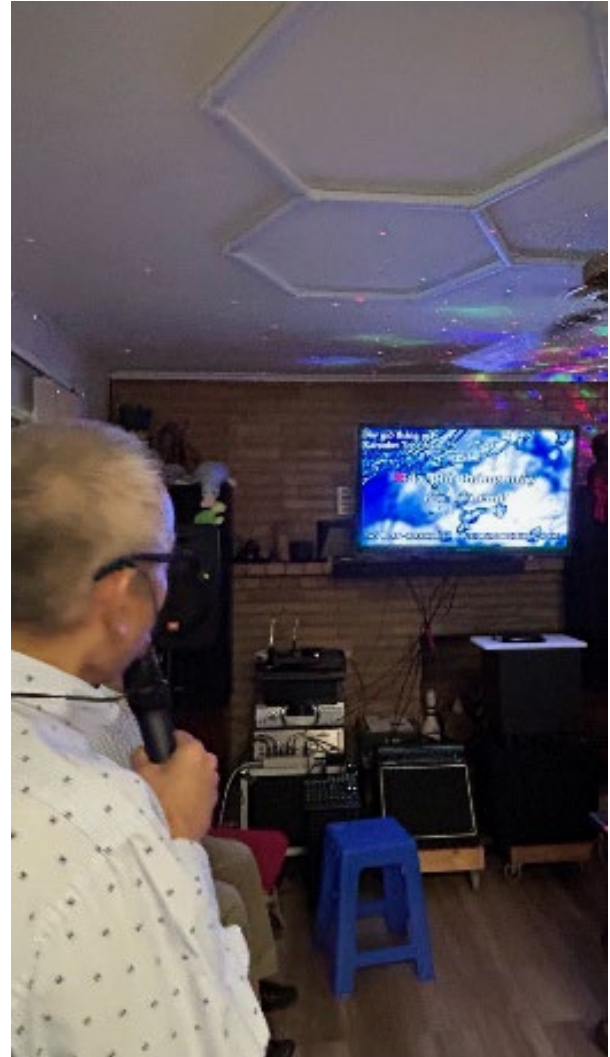
osts/nh%E1%BA%A1c-s%C4%A9-
 t%E1%BB%AB-c%C3%B4ng-
 ph%E1%BB%A5ng-l%C3%A0-
 m%E1%BB%99t-trong-s%E1%BB%91-
 nh%E1%BB%AFng-
 ng%C6%B0%E1%BB%9Di-ch%C4%83m-
 t%C3%A0i-hoa-%E1%BB%9F-
 n%C6%B0%E1%BB%9Bc-ta-
 v%E1%BB%9Bi-pho/477122685473516/}

Bây giờ tháng mấy.

nhạc & lời : Từ Công Phụng

1001 Lời nhạc có note & Lờ ngón dùi dồng

Bây Giờ Tháng Mấy của Nhạc Sĩ Từ Công Phụng
 (1942-)
 {<https://hopamviet.vn/sheet/song/bay-gio-thang-may/W8IUI06C.html>}

Hà Mạnh Chí trình bày “Karaoke” Bây Giờ Tháng Mấy của Nhạc Sĩ Từ Công Phụng
 (1942-)

Hà Mạnh Chí
 Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com
 10/27/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ngựa Chân

*Ngựa này đã ngựa chân rồi,
Một chồng, một vợ lên Tô yô ta,
Từ từ ta vượt đường xa,
Vài ngày thì tới bên Cà nã đa.
Dạo chơi vài bữa coi hoa,
Gặp thằng bạn cũ ta bà thỏa thê.
Rồi quay về nước Mỹ nhà,
Chân thì hết ngựa, nhưng mà muốn phi.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
10/25/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Hai Người Anh

*Tôi có hai người Anh đi lính
Người Anh Cả mang trên đầu mũ nâu màu đất
mẹ
Giấu trong tim một chuyện tình buồn
Chiếc áo chiến binh hung đúc đời trai trẻ
Thương mẹ già năm tháng chờ trông
Có lần mẹ tôi đau lòng nhìn con về với đôi
nặng gổ
Nhưng chỉ trai không sờn lòng
Vết thương chưa lành khoác áo
Lôi Hồ anh tôi lại đi
Anh thường bảo đồng đội hiểm nguy xá gì sinh
tử
Chữ hiếu không tròn thương mẹ cũng đành lổi
đạo làm con,
Núi non oai hùng dậm ngàn binh biến
Anh miệt mài đánh trận triền miên
Có phải khoác áo chiến binh là hy sinh tất cả?
Chuyện tình duyên cao cả cũng đành lòng
Ngày anh nhận thiệp hồng của người yêu với
ánh mắt đắm chiều
Kỷ niệm nào với những buổi chiều dạo phố
Thương anh tôi với kiếp đời Lôi Hồ
Chiến đấu sa trường tình xa lại càng xa
Tôi có người Anh Ba Biệt Cách Dù 81
Thuở còn thơ chưa từng thấy anh cười
Nghe kể rằng xưa anh có người yêu
Bị trúng đạn khi giặc vào pháo kích
Hôm chị mất chị mặc màu áo tím
Ngày quen nhau chị cũng thích hoa sim
Mỗi lần phép tụy Anh về rất vội
Mang cành Sim khói hương nghi ngút trên đồi
Trong cuộc đời thường có chuyện chung đôi*

Mũ Nâu, Biệt Động Quân, Quân Lực Việt Nam
Cộng Hòa
{https://nhayduwdc.org/ls/qlvnch/bdq/tthlbdq/ndwdc_lsqlvnch_bdq_tthlbdq_tstthlbdqQLV_NCH_2019MAR17_sun.htm}

Lôi Hồ {https://hon-viet.co.uk/PhanVanHuan_CauChuyenChiecMuXanh.htm}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

*Thì lắm lúc cũng niềm đau rề lỏi
Khi tôi lớn cũng yêu màu sim tím
Tuổi mười ba mặc chiếc áo tím mẹ may
Và trên tay cầm cành hoa tươi màu tím
Anh Ba vừa về đứng nhìn tôi chết lịm
Nhớ kỷ niệm xưa mắt anh vời vời, nhưng lần
đầu tiên tôi thấy anh cười
Anh đến gần và vuốt mái tóc tôi
Út lớn đẹp giỏi học ngoan
Cho mẹ vui em nhỏ
Rồi anh tôi lại đi giữa mịt mờ khói lửa
Tôi thương hai anh tôi
Thương hết những người lính chiến năm xưa
Đã vì quê hương quên tình yêu đôi lứa
Dâng cả tuổi xanh mình
Thương lắm những người Anh ...*

Hoàng Lan
Garland, Texas, USA
canhhoavang12@gmail.com
10/24/2026

Mũ Xanh, Biệt Cách Dù - Lực Lượng Đặc Biệt,
Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa {https://hon-viet.co.uk/PhanVanHuan_CauChuyenChiecMuXanh.htm}

Huy hiệu Biệt Cách Dù 81
{https://nhayduwdc.org/st/bcd/ndwdc_st_bcd_2016NOV05.htm}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Người Lính Và Hoa Sim

*Tuổi hồn nhiên tâm xuân chưa hé nụ
Tôi được quen người Lính chiến phong sương
Tuổi thơ ngây như con mèo ngáy ngủ
Trên vai anh còn lấm tấm bụi đường
Tôi thích nghe cuộc đời người Lính trận
Thật can trường cho xã tắc Quê Hương
Anh luôn bảo cuộc đời người quá ngắn
Chỉ làm trai sợ chưa tròn con đường
Tôi hỏi Anh nếu được điều ước muốn
Anh muốn gì cho chính bản thân anh
Anh cười bảo muốn vòng hoa chiến thắng
Luôn bên anh như danh toại công thành
Còn nếu lỡ một ngày anh nằm xuống
Xin được cành hoa tím lúc chiều buông
Xin có được một bàn tay vuốt mặt
Của người em có mái tóc thật buồn
Rồi tháng năm anh xông pha đời Lính
Một chiều nào người đã đến đưa tin
Anh hi sinh bỏ lại người em gái
Chờ anh về kể mộng ước mai sau
Còn biết ai kể chuyện đời lính trận
Ai gói đầu cho những giấc chiêm bao
Vuốt mặt anh nghe lòng muôn nỗi đắng
Một buổi chiều nghe cây lá yêu nhau
Trên mộ anh có vòng hoa chiến thắng
Và muôn cành hoa sim tím tôi trao...*

Hoàng Lan
Garland, Texas, USA
canhhoavang12@gmail.com
10/22/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Lời Bà Nội

*Chí, con là trai trưởng.
Phải cố gắng làm gương.
Cho các em còn nhỏ.
Đáp tình cha mẹ thương.*

*Cha chống giặc Hoàng Sa.
Mẹ lo hết việc nhà.
Ráng học hành cho giỏi.
Mai nở mặt với đời.*

*Rồi con phải học xa.
Chạy, mần đời hai ngã.
Nhớ chọn cho đúng đường.
Đừng mê hoặc sắc hương.*

*Văng vẳng lời Bà bảo
Mỗi khi hồn chao đảo.
Ráng khép mình tâm tịnh.
Nhớ thiên lòng niệm kinh.*

*Năm mươi năm qua nhanh.
Con vẫn thường tụng kinh.
Vẫn tu thân sám hối.
Vẫn nhớ lời Bà nói.*

Tâm Thường
USA
10/23/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Bảy Ở

*Cải năm số bảy đã đến rồi,
Muốn lui chẳng được, tiến tới thôi.
Mặc dù thân thể không còn khỏe,
Con cháu sum vầy, muốn chi hơn.
Anh chồng già khú hơi khó chịu,
Chiều mình chỉ cốt, cũng đáng thương.
Bạn bè dẫu ít, nhưng thân thiết,
Cùng nhau thăm hỏi, cũng thấy vui.
Cho nên số bảy, chẳng là chi,
Tinh thần thanh thản, trải trôi thôi.
(7 T)*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
11/14/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Tiệm Ăn Chay – Lòng Chay, Hồn Mặn

Bodhi Bowl, Sacramento, California, USA – Họa đối “Tiệm Ăn Chay”

*Ai ơi hãy đến Bò Đi,
Món ăn thanh đạm, tên thì thanh tâm.*

*Cơm Tâm Hỷ Xả là cơm tấm,
Bún Huế Thanh Tịnh tưởng bò mềm,
Phở Bò Đề Tâm là phở đỏ,
Chiên Đàn Trí Tuệ đúng là gà.*

*Để tâm chay mặn mà chi,
Ăn chay tưởng mặn trường kỳ tu thân.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
10/20/2026

*Bò Đề mở cửa đón khách trần,
Cùng ăn chay tịnh lọc thân tâm,
Lại còn bớt nghiệp cho nhân thế,
Bớt hận thù sâu dưới chảo dầu,
Hỡi người thức giả xin thương xót,
Cơm cháo chay lòng dạ thành thời,
Không còn kẻ chết vì mình nữa,
Phúc âm từ nay sẽ tựu về.*

Bodhi Bowl Owner
Sacramento, California, USA
10/22/2026

*Đời tôi mê ăn mặn.
Anh ... nghe lời em dặn.
Mình phải bớt sát sinh.
Nếu muốn lên Niết-bàn.*

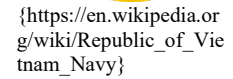
*Tính tình hay làm biếng.
Kính ngong nghịu ngân nga.
Chùa chiền không thăm viếng.
Chỉ thích tu tại gia !!*

*Thôi, anh cứ ở nhà.
Em có mấy món chay.
Làm giống như món mặn.
Ví như món giả cày.*

*"Ăn chay tưởng ăn mặn"
Lòng còn nhiều sân si.
Thôi ... nghe lời em dặn.
"Tu thân có trường kỳ?"*

Nguyễn V. Thịnh
Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com
10/21/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

*Kể đi Anh bao mối tình son trẻ
Qua đời anh như cơn mộng nhẹ bay
Trong giấc mộng xin làm người tri kỷ
Còn chuyện gì xin kể nốt đêm nay . . .*

Hoàng Lan
Garland, Texas, USA
canhhoavang12@gmail.com
10/20/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Cá Hồi (Salmon)

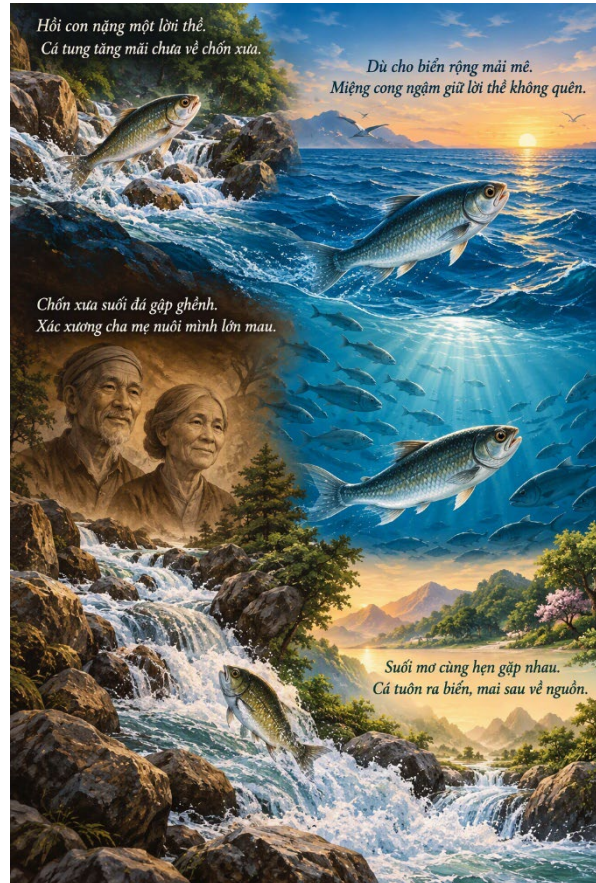
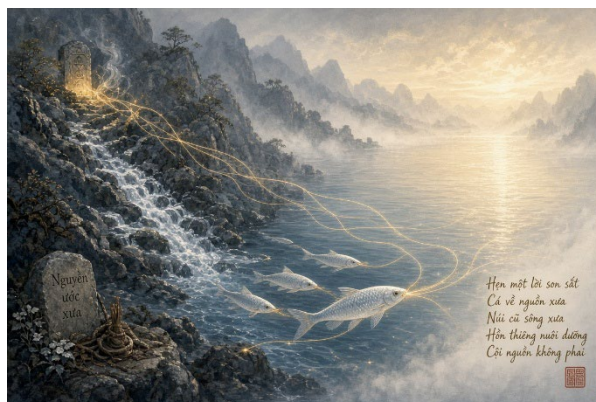
Dựa theo bài thơ "Thẻ Non Nước" của Tản Đà.

*Hồi con nặng một lời thề.
Cá tung tăng mãi chưa về chốn xưa.
Dù cho biển rộng mãi mê.
Miệng cong ngậm giữ lời thề không quên.
Chốn xưa suối đá gặp ghềnh.
Xác xương cha mẹ nuôi mình lớn mau.
Suối mơ cùng hẹn gặp nhau.
Cá tuôn ra biển, mai sau về nguồn.*

Nguyễn V. Thịnh
Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com
10/19/2026

Tản Đà Nguyễn Khắc Hiếu (1889-1939)
{https://en.wikipedia.org/wiki/T%E1%BA%A3n_%C4%90%C3%A0}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Cám Ơn Các Hậu Duệ

Giúp Đỡ

Buổi Lễ Hủy Nhật Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa
Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn
Thứ 726 {1300 (Canh Tý) – 2026 (Bính Ngọ)}
Thứ Bảy, ngày 03 tháng 10 năm 2026
(Nhằm ngày 23 tháng 8 năm Bính Ngọ)
Tại Hội Trường Nhà Thờ Giáo Xứ Thánh Giuse
1902 South Belt Line Road, Grand Prairie, Texas 75051, USA

Hình của Hà Mạnh Chí, Nhiếp Ảnh Gia Nguyễn Tony {tonynguyen1366@gmail.com}, và Nhiếp Ảnh Gia Hoàng Vinh {vinhoanhzinia99@yahoo.com},
<https://photos.app.goo.gl/XGWBr5gH2WDDvbBF7>}

*Cảm ơn hậu duệ, chiến hữu,
Mười giờ sáng sớm, Thứ Sáu Ngày Hai.
Tháng Mười ra sức dựng thờ,
Bàn thờ Thánh Tổ Hải Quân Cộng Hòa.*

*Hà Đức Minh, Lê Anh Vũ,
Nguyễn Tiến Lễ cùng chan hòa nghĩa ân.
Nguyễn Văn Lạc, Đàm Thanh Tâm,
Hoàng Sáng, Nhã-Ánh chung tay một lòng.*

*Mỗi người góp sức chẳng ngại,
Lo bàn ghế trước sân cần sớm hôm.
Hai mươi bàn tiệc chỉnh tề,
Khăn bàn ngay ngắn, ghế kê vẹn toàn.*

*Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam,
Cộng Hòa linh vị, con cháu thành tâm.
Hậu duệ, chiến hữu đồng tâm,
Giữ gìn truyền thống ngàn năm sáng ngời.*

Từ trái qua phải: Nguyễn Tiến Lễ (hậu duệ Hải Quân-HQ), Lê Anh Vũ (hậu duệ Trừ Bị Thủ Đức), Chiến hữu HQ Nguyễn Văn Lạc, Hà Đức Minh (hậu duệ Hải Quân), Chiến hữu HQ Hoàng Sáng, và Hà Mạnh Chí (hậu duệ Hải Quân)

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

{Thứ Sáu, ngày 02 tháng 10 năm 2026}

Các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
(Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...)
{Thứ Bảy, ngày 03 tháng 10 năm 2026}

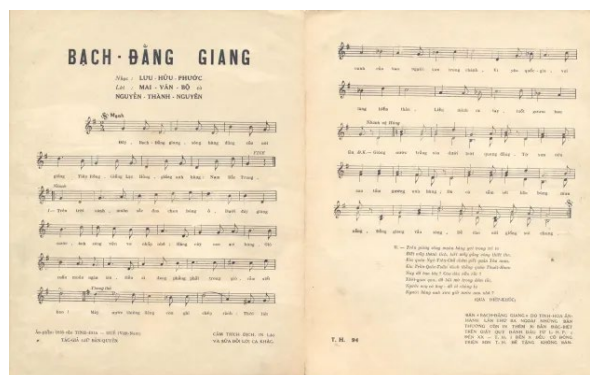

Bàn Thờ Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa – Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn
{Thứ Sáu, ngày 02 tháng 10 năm 2026}

*Cảm ơn hậu duệ một lòng,
Ngày nghỉ vẫn gắng góp công tập bài.
Thứ Bảy hội ngộ vui thay,
Chung tay tập hát đắp xây nghĩa tình.
Mười Một giờ sáng đến chiều,
Tập xong ngồi nhậu, chuyện trò liên huyền*

*Việt Nam ca khúc hào hùng,
Phạm Duy để lại vang cùng nước non.
Bạch Đằng giục chí sắt son,
Hữu Phước nhạc khúc vẫn còn ngân xa.
Hải Quân Hành Khúc hùng ca,
Nguyễn Hữu Chí soạn đậm đà sử xanh.*

*Mừng ngày hỷ nhật thiêng liêng,
Bính Ngọ bảy hai sáu năm còn truyền.
Thánh Tổ Hải Quân linh thiêng,
Cháu con tưởng niệm nối liền niềm tin.
Hậu duệ góp sức giữ gìn,
Cho trang lịch sử trường tồn mai sau.*

Bạch Đằng Giang của Nhạc Sĩ Lưu Hữu Phước
{<https://sheetnhacpiano.home.blog/2013/04/30/bach-dang-giang-luu-huu-phuoc/>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...) & quý chiến hữu Hải Quân hợp ca “Bạch Đằng Giang & Hải Quân Hành Khúc”

Các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...) & toàn thể quan khách đồng hợp ca “Việt Nam, Việt Nam”

Nhạc Sĩ Lư Hữu Phước (1921-1989)
 {https://en.wikipedia.org/wiki/L%C6%B0u_H%E1%BB%AFu_Ph%C6%B0%E1%BB%9Bc}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

HẢI QUÂN HÀNH KHÚC

Hải Quân Hành Khúc của Phó Đề Đốc Nguyễn Hữu Chí (1931-1988), Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa

Phó-Đề-Đốc Nguyễn Hữu Chí (1931-1988),
 Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa
 {<https://bienxua.wordpress.com/2016/05/01/pho-de-doc-nguyen-huu-chi-ke-ve-cuoc-hai-trinh-cuoi/>}

Việt Nam Việt Nam

Phạm Duy
 Lời Anh: Phạm Quang Tuấn

Việt Nam, Việt Nam của Nhạc Sĩ Phạm Duy
 {<https://www.wh-vmusic.org/WH/Viet%20Nam%20Viet%20Nam%20Lead%20Sheet.pdf>}

Nhạc Sĩ Phạm Duy (1921-2013)
 {https://en.wikipedia.org/wiki/Ph%E1%BA%A1m_Duy}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

*Húy nhật Đức Thánh Hải Quân,
Bảy trăm hai sáu năm tròn nhớ ơn.
Quan khách tề tựu gần xa,
Đón chào niềm nở đậm đà nghĩa tâm.*

*Loan, Oanh cùng với Huyền, Phương,
Vân-Anh, Bích-Diệp âm thầm góp công.
Dẫn người ổn định chỗ ngồi,
Ăn cần chu đáo, nụ cười vui tươi.*

*Ly bình nước uống chỉnh tề,
Bàn tiệc sắp đặt mọi bề trang nghiêm.
Bàn thờ khói tỏa hương trầm,
Hai bình hoa ngát, đĩa trái cây tươi.*

*Tâm lòng hậu duệ trong ngần,
Gìn công tiên tổ, muôn phần đáng ghi.
Ơn người giữ nước giữ dân,
Bao đời hậu duệ lòng đầy kính tôn.*

Bàn Thờ

Cao Phụng Loan (hậu duệ Hải Quân, áo dài xanh) ở Bàn Tiếp Tân

Các hậu duệ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (Hải Quân, Võ Bị Đà Lạt, Trừ Bị Thủ Đức, ...) {từ trái qua phải}: Nguyễn Thục Huyền, Nguyễn Trác Phương, Đặng Phi Oanh, Trần Vân-Anh, và Nguyễn Bích Diệp

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Quan Khách

*Cảm ơn hậu duệ chung lòng,
Góp công tế lễ tỏ lòng tri ân.
Tiễn Lễ cùng với Văn Hùng,
Chung tay phụ giúp việc chung vẹn toàn.*

*Tâm lòng hậu duệ ân cần,
Nối dòng truyền thống nghĩa nhân sáng ngời.
Thánh Tổ công đức cao dày,
Muôn đời hậu duệ tri ân phụng thờ.*

Ban Tế Lễ gồm các hậu duệ (từ trái qua phải):
Trần Văn Hùng (phò lễ), Nguyễn Tiến Lễ (phò lễ), và Hà Mạnh Chí (chủ lễ, áo đỏ)

*Cảm ơn hậu duệ một lòng,
Chung tay góp sức vun trồng nghĩa nhân.*

*Mình cùng Phượng Loan ân cần,
Hai mươi bàn tiệc mỗi bàn một chai.
Rượu nho đáng lễ năm nay,
Lòng thành kính Tổ, chẳng nài xa gần.*

*Anh Vũ với chị Phi Oanh,
Hướng về đồng đội nghĩa tình thủy chung.
Thương Binh ở lại bên nhà,
Tri ân đồng đội muôn đời không phai.*

Cao Phượng Loan (hậu duệ Hải Quân, áo dài xanh) ở Bàn Tiếp Tân

Hội Gia Đình Hải Quân Trung Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Đặng Phi Oanh (hậu duệ Võ Bị Đà Lạt)

Lê Anh Vũ (hậu duệ Trừ Bị Thủ Đức)

Hà Đức Minh (hậu duệ Hải Quân)

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com
10/18/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

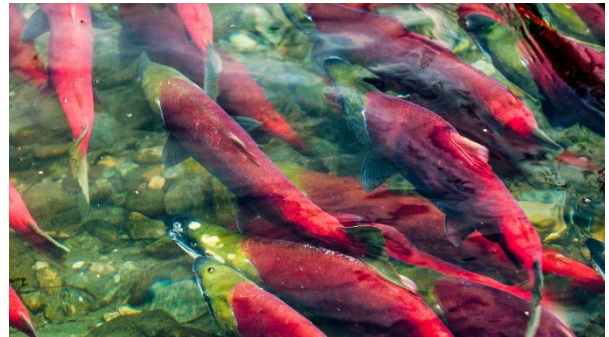
Sockeye Salmon Run

Chase, British Columbia, Canada

*Anh bơi trước đi,
Em lội theo sau,
Anh sức còn khỏe,
Em mang bầu nặng.
Dầu gì đi nữa,
Chúng ta cùng ráng,
Vượt khoảng suối này,
Sống chết có nhau,
Làm bốn phận đời,
Truyền lại giống nòi,
Cha mẹ sanh ta,
Phiên ta tiếp tục.*

Sockeye Salmon, Adams River, British Columbia, Canada
{<https://adventure.com/sockeye-salmon-run-british-columbia/>}

Sockeye Salmon, Adams River, British Columbia, Canada
{<https://adventure.com/sockeye-salmon-run-british-columbia/>}

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
10/16/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Mộng

*Trong giấc mơ Ta thấy con đường nhỏ
Có tre xanh có bóng mát phượng hồng
Có chim trắng có bướm vàng rực rỡ
Có sóng đùa gợn nhẹ mặt nước trong
Và hình như Ta thấy ở cuối đường
Người dáng hiền áo trắng ngát dễ thương
Tóc đen nhánh mắt trong môi hồng hậu
Ta hồn mềm như chùng xuống vẩn vương
Đàn dây người Ta lắng nghe
Người khảy để nhắc nhau nhớ một thuở nồng nàn
Ta cất tiếng hát muôn lời thân ái
Người dịu dàng ghé lên má Ta say*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
10/17/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Huế Ơi!

*Dòng Hương xanh ngắt một màu
Mơ vòng đỉnh Ngự gọi sầu Vân Lâu
Hàng cau Vỹ Dạ hẹn nhau
Trông về Vọng Cảnh nao nao nhớ người
Ai qua Gia Hội qua Truồi
Ai về Thành Nội ai xuôi Tràng Tiền
Kim Long e ấp nét duyên
Câu hò mái đẩy nón nghiêng nghiêng vành
Hải Vân mây nước vờn quanh
Huế Ơi, Huế đẹp như tranh hữu tình
Ta về Cửa Thuận thăm Minh
Tròn câu hẹn ước Ta Minh vẹn đôi*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
10/17/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ngày Thơ Tình Thơ

(Viết cho những kỷ niệm ngày thơ trên vườn nhà tại Đà Lạt)

Thiếp Xinh in Tình Em gửi
Trong gió Ta nghe tiếng đàn
Bài hát ngày nào nhất khoan
Ta cười mà lòng tức tủi
Em nhắc cùng Ta quê cũ
Đêm lạnh hai đứa chung chăn
Sáng ra nhắc nhau Bàng Nhân (*)
Nhìn xuống vườn dây sương phủ
Em leo lên con ngựa gỗ
Còn Ta đạp nhanh vòng xe
Hai đứa cười dòn pháo nổ
Miệng thơm thơm mùi kẹo the
Túi lằng keng tiền đồng mới
Ôn Lành Hưu về cho chơi
Giờ thì ...
Ôn mắt
Em xa
Quê xưa về lại
Lòng Ta nao buồn

(*) Bàng Nhân: Bàng Cửu Chương

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
10/10/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Chút Tình

*Tình cờ một buổi chiều mưa
Đôi bờ mắt cũ ngày xưa bỗng về
Nồng nàn cuống quýt êm mê
Như ngày xưa đó chưa hề xa nhau
Như cuộc tình chưa qua cầu
Đôi bờ mắt cũ chưa sâu chưa buồn
Bây giờ đôi mắt mây vương
Bây giờ đôi mắt mười phương ngút ngàn*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
10/10/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nhỏ Oi!

*Nhỏ ơi Nhỏ ơi
Nhớ Nhỏ thật nhiều
Nhỏ yêu Nhỏ yêu
Biết không hở Nhỏ*

*Buổi chiều Thư Viện
Có Nhỏ hiền hòa
Mang hồn hoa lá
Ngọt lời chim ca*

*Nhỏ có nụ cười
Hồn nhiên quá đỗi
Ru Ta khờ khạo
Tìm nuôi mộng dài*

*Nhỏ ơi Nhỏ ơi
Ta yêu lần cuối
Nhỏ yêu Nhỏ yêu
Hãy yêu lần đầu*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
10/04/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

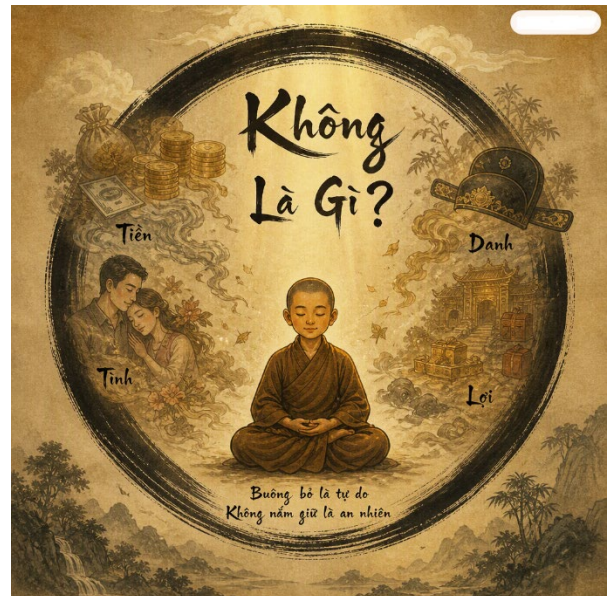
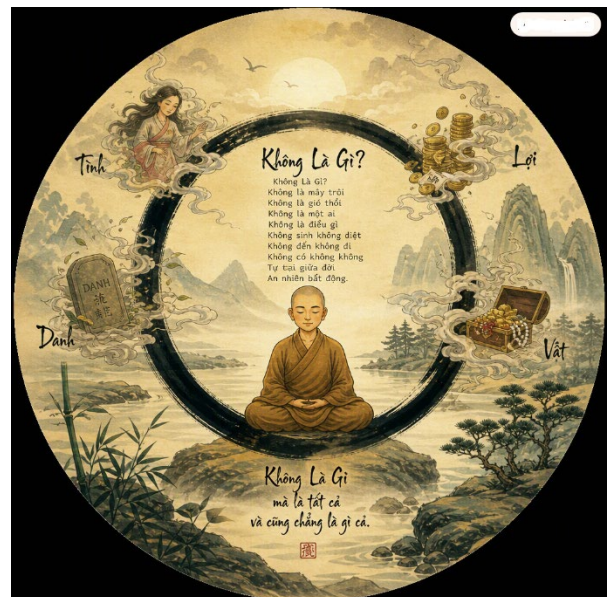

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Không Là Gì?

1. Không bị ràng buộc bởi tiền,
2. Không bị ràng buộc bởi tình,
3. Không bị ràng buộc bởi danh,
4. Không bị ràng buộc bởi lợi,
5. Không màng ý nghĩ người khác,
6. Không màng chứng tỏ với ai,
7. Không cần tốt khoe xấu che,
8. Không cần phải đồng kích đời,
9. Không màng sống thật lòng mình,
10. Không ngại nói điều mình nghĩ,
11. Không cần xin phép từ ai,
12. Không ngại xin lỗi với ai,
13. Không ngại làm thơ nghèo ngao,
14. Không màng lời khen tiếng chê,
15. Không ngại nghĩ lung tung beng.

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
9/30/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Đại Hội Trùng Phùng 2027

*Bảy mươi một tuổi trường xưa,
Võ Trường Toàn gọi muôn bờ bạn thân.
Năm Đinh Mùi hội mùa xuân,
Thầy cô, bạn hữu một lần gặp nhau.*

*Thứ Bảy, Mười Ba tháng Hai,
Mười giờ đến ba, tiệc đãi ân tình,
Thầy trò tay bắt mặt mừng
Ấn cần chào hỏi, chụp hình cho nhau.*

*Năm châu về chốn Sài Gòn,
Nhà hàng Sea-Food rộn ràng, thiết tha.
Văn nghệ rực sáng mái nhà,
Tri ân – kết nối – chan hòa tình thân.*

*Bao đời trí thức khô nguồn,
Trường xưa đồng hành vững bước tương lai.*

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com
9/29/2026

ĐẠI HỘI VÕ TRƯỜNG TOÀN TOÀN CẦU MỪNG XUÂN ĐINH MÙI 2027

KÍNH MỜI:
Quý Thầy Cô, các bạn đồng môn từ khắp nơi trên thế giới.
Các Hội đoàn trường bạn, quý thân hữu

SATURDAY, FEB 13TH
Từ 10:00 am đến 3:00 pm.
DIAMOND SEAFOOD PALACE 3 RESTAURANT
6731 Westminster Blvd. #122, Westminster, CA 92683

71 NĂM
Kỷ Niệm 71 năm VÕ TRƯỜNG TOÀN (1956 - 2027)
• Mừng Xuân Đinh Mùi 2027
• Gặp gỡ Thầy cô và đồng môn khắp nơi tụ họp
• Thường thức chương trình văn nghệ đặc sắc của VÕ TRƯỜNG TOÀN và các Hội đoàn trường bạn

TICKET: \$60 /người

BAN TỔ CHỨC
Nguyễn Văn Hùng 818-943-0145
Hà Chi Dung 949-302-3604
Ngô Thanh Lăng 949-350-4119
Trần Bình Chánh 714-856-8454
Trần Kim Chính 714-728-5785
Tiểu Văn Hào 714-290-0732

Liên lạc qua email: hung@thangmail.com (VTT Alumni Association)
Check xin ghi: VÕ TRƯỜNG TOÀN Alumni Association.
Gửi tin nhắn: Nguyễn Văn Hùng 22430 Michale St, West Hills, CA 91304

TRI AN • HỘI NGỘ • KẾT NỐI • PHÁT TRIỂN
Võ Trường Toàn nơi khơi nguồn trí thức - Đồng hành cùng bạn đến tương lai - Vững bước tương lai

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

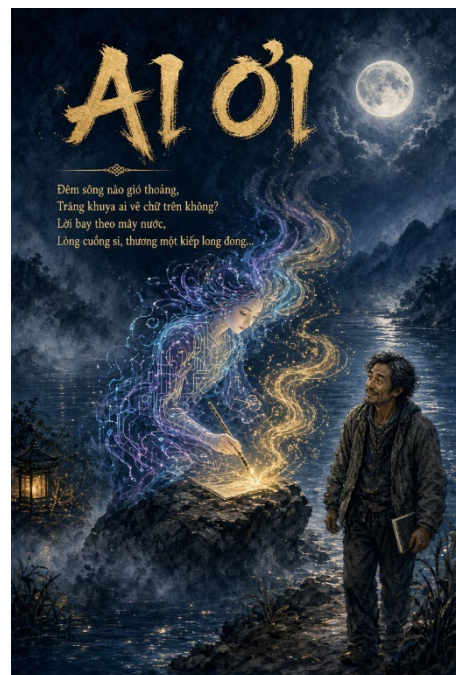

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

AI OI (Artificial Intelligence Oi)

*Ước gì AI có làm thơ,
Thơ điên, thơ dại, cho bao người khùng.
Khùng như Trọng Hảo nhà này,
Tối ngày lui tới lang thang giang hồ.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
9/28/2026
Bây giờ tháng mấy rồi hả AI?

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

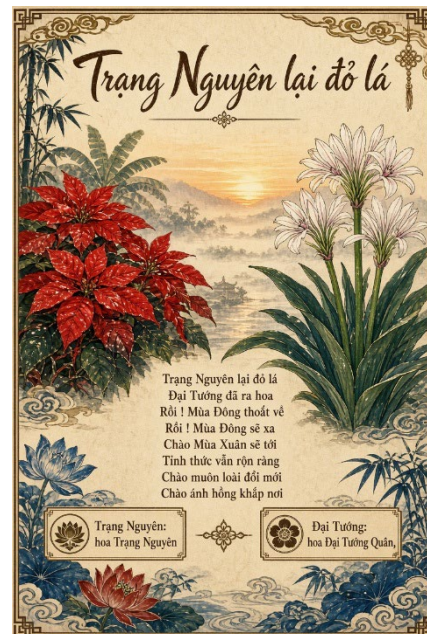
Tổng - Nghinh

*Trạng Nguyên lại đỏ lá
Đại Tướng đã ra hoa
Rời ! Mùa Đông thoát về
Rời ! Mùa Đông sẽ xa
Chào Mùa Xuân sẽ tới
Tinh thức vẫn rộn ràng
Chào muôn loài đổi mới
Chào ánh hồng khắp nơi*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
9/27/2026

Trạng Nguyên: hoa Trạng Nguyên
Đại Tướng: hoa Đại Tướng Quân

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nghe Câu Hò

*“Đền Sài Gòn ngon xanh ngon đỏ
Đền Mỹ Tho ngon tổ ngon lu
Anh về Anh học chữ nhu
Chín trăng Em đợi Mười thu Em chờ”*

*Nghe câu hát sao mà nặng tình sâu nghĩa nhớ
Nhu áo trắng Em suốt mùa ngời rạng màu trời
Nhu mắt Em trong hiền nước sông Tiền sông Hậu
Nhu tóc Em dài đen dịu vườn đất quê hương*

*Có nhớ nụ cười Em mềm thơm mùa trái ngọt ?
Có nhớ tay Em gầy thanh lá trúc quanh sân ?
Có nhớ tiếng Em vui loài chim sẻ gọi gần ?
Có nhớ dáng Em xinh ngoan ruộng đồng lúa sữa ?*

*Đêm Sài Gòn đi về trời đổ gió
Đền Sài Gòn vẫn ngon đỏ ngon xanh
Mong Anh mơ những giấc mộng trọn lành
Cho tiếng hát mãi sâu tình nặng nghĩa*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
9/27/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Yêu Là Gì?

Gái Miền Tây

Khăn rằn, nón lá, áo bà ba;
Cứ cười, cứ thẹn, cứ hớp hôn.
Ta đây đứng lặng hồn đã mất,
Em thắm đi thoảng biển dần xa.

Gái Bến

Sơn nữ mang gù giữa chợ phiên,
Da trắng, tóc đen, mắt thẹn thùng,
Đủ màu đủ sắc đủ dạng hoa,
Lưu luyến bên hoa chẳng muốn rời.

Gái Saigon

Thương em má lúm đồng tiền,
Ghét em miệng nói liên miên không ngừng.
Thương em cặp mắt rưng rưng,
Liếc qua một thoáng, tay chân rũ rời.

Gái Nhà

Thật là duyên nợ chúng ta,
Khiến cho anh sắp tới gần gặp em.
Thương em anh chẳng muốn xa,
Sống nhau trăm tuổi mới tha cho nàng.

That is really our fate,
It leads me to meet you.
Since loving you, not want to be far,
Till a hundred years pass,
Then I will let you go.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
9/27/2026
Trai Già

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

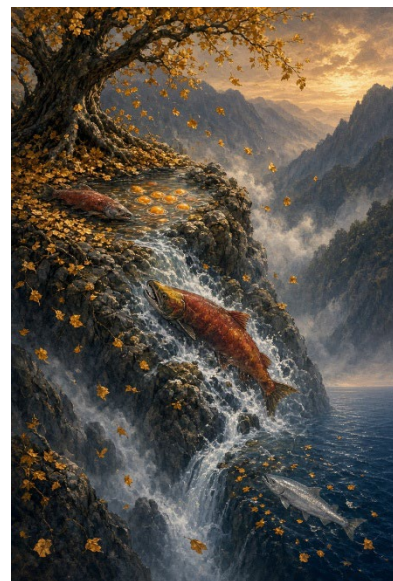

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Lá Rụng Về Cội, Sanh Tử Về Nguồn

*Đây là nơi ta sanh ra sao?
Cha mẹ ta cũng từ đây sao?
Theo dòng nước ta cứ lặn lội,
Từ suối, đến sông, rồi biển cả,
Lớn lên, bệnh hoạn, qua gian nan,
Mà sao ta lại mong muốn về?
Thôi thì cứ bơi về hướng ấy,
Từ biển, tới sông, rồi dòng suối,
Vượt qua bao trở ngại khó khăn,
Tới đây sao mà quá kiệt sức?
Chắc là phải làm công việc cuối!
Sanh sản, cầu tạo, rồi nhắm mắt.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
Ngày sanh, ngày tử, của cá hồi

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa

Lời Tựa:

Bài thơ sau đây dựa vào (3) tài liệu:

- 1) https://www.vnnavydallas.com/tailieu/Field_Marshal_THD.pdf
- 2) https://www.vnnavydallas.com/tailieu/Field_Marshal_THD_appendix.pdf
- 3) https://www.vnnavydallas.com/tailieu/hoang_sa_01_19_1974.pdf

Kỷ niệm lễ hủy nhật thứ 726 (1300-2026)
Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa

*Tôn Ngài Hưng Đạo Đại Vương¹,
Thánh Tổ Hải Quân, Việt Nam Cộng Hòa.
3 lần đánh bại giặc Nguyên,
Giữ gìn bờ cõi, giang sơn vẹn toàn.
Trần Hưng Đạo tướng anh hùng,
Dòng máu hoàng tộc, danh tiếng muôn đời.*

Lễ khánh-thành tượng Đức Thánh-Trần tại
công trường Mê-Linh, bên Bạch-Đằng năm
1969.

Hưng-Đạo Đại-Vương Trần Quốc Tuấn (1228-1300) {Hải Sử/Lược Sử Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa (2012), trang vii.}

¹ https://www.vnnavydallas.com/tailieu/Field_Marshal_THD.pdf

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

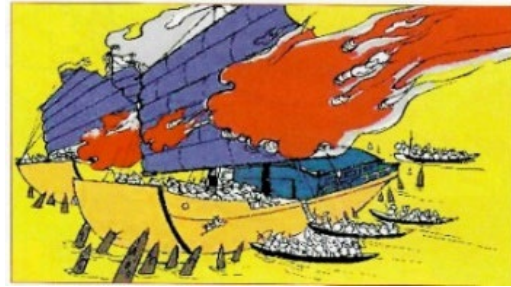
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

*Mùa xuân Mậu Tý ngàn xưa²,
Ô Mã Nhi kéo năm trăm chiến thuyền.
Nước lên thì đánh rồi lui,
Như quân vào bãi cọc gài mũi gươm.
Nước rút thuyền giặc mắc cạn,
Bốn trăm chiến hạm nằm yên đáy dòng.*

*Ô Mã Nhi bị bắt sống,
Phàn Tiếp sa lưới, Trương Ngọc bỏ mình.
Chiến công rạng sử Tiên Rồng,
Danh Dự – Tổ Quốc – Trách Nhiệm một đời.*

*Sài Gòn ghi dấu tên Ngài,
Đền xưa Hiền Vương sáng trời Việt Nam.
Hải Quân tôn kính ngút ngàn,
Thánh Tổ soi bước muôn vàn chiến chinh.*

*Hải Quân từ thuở sơ khai³,
Thánh Trần muốn gọi từ ngày đầu tiên.
Hàm Tử, Chương Dương, Bạch Đằng,
Đặt tên chiến hạm, tiếng ngàn sử xanh.*

Thủy-chiến Bạch-Đằng năm 1288 là chiến thắng vào cỡ lớn nhất trong lịch-sử Việt-Nam {Hải Sử/Lược Sử Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa (2012), trang 620}

Đền thờ Trần Hưng Đạo trên đường Hiền Vương, thủ đô Sài Gòn, Việt Nam Cộng Hòa

HQ Hàm Tử II {Trục Lôi Hạm 114}, Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa
{https://www.vnnavydallas.com/tailieu/Diep_My_Linh_appendix.pdf}

² Ngày 9 tháng 4 năm 1288 (nhằm ngày 8 tháng 3 năm Mậu Tý)

³ https://www.vnnavydallas.com/tailieu/Field_Marshal_THD_appendix.pdf

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

HQ Bạch-Đằng II {Trục Lôi Hạm 116}, Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa
{https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_ships_of_the_Republic_of_Vietnam_Navy}

HQ Chương-Dương II (Trục Lôi Hạm 115), Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa {Hải Sử/Lược Sử Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa, trang 351-443, 2012}

*Năm sáu chín, ngày hai mươi tám⁴,
Công trường Mê Linh tượng Thánh dựng thành.
Bến Bạch Đằng đứng uy linh,
Tôn Ngài Thánh Tổ Hải Quân muôn đời.
Hào quang một thuở oai hùng,
Hải Quân tôn kính, giữ lòng nước non.*

Tượng Nguyên Soái Trần Hưng Đạo, Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa, ngay Bến Bạch Đằng, sông Sài Gòn, Việt Nam

⁴ Thứ Tư, ngày 01 tháng 10 năm 1969 (nhằm ngày 20 tháng 8 năm Kỷ Dậu)

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

*Mười giờ rưỡi sáng Thứ Bảy⁵,
Mười Chín tháng Giêng Bảy Tư ngoài khơi.
Hoàng Sa sóng dậy đất trời,
Trung Cộng xâm chiếm đảo vùng Biển Đông.
Hải Quân Đại Tá họ Hà,
Chỉ huy đặc nhiệm giữa dòng lửa bay.*

*Khẩn xin Thánh Tổ độ đưa⁶,
Đức Trần che chở trận mưa nhiệm mầu.
Giảm tầm quan sát địch quân,
Phi cơ Trung Cộng khó mà tấn công.
Biển Đông dậy sóng hào hùng,
Lời khẩn giữa trận căng nung chí người.*

Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999, Khóa 5), Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa

Phi cơ Trung Cộng MIG-21
{<https://migflug.com/mig-21/>}

Phi cơ Trung Cộng MiG-19
{<https://militarywatchmagazine.com/article/mig19s-destroy-twair-defences>}

⁵ 10 giờ 30 sáng Thứ Bảy, ngày 19 tháng 01 năm 1974

⁶ Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999, Khóa 5) viết: “Tôi cũng cầu-nguyện Đức Thánh Trần, Thánh-Tổ của Hải-Quân Việt Nam Cộng Hòa, ban cho tôi một trận mưa để giảm tầm quan-sát và khả-năng tấn-công của phi-cơ địch” {trang 70-71, https://www.vnnavydallas.com/tailieu/hoang_sa_01_19_1974.pdf}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Hà Mạnh Chí, Trưởng Nam của Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999, Khóa 5)
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com
09/30/2026 (nhằm ngày Thứ Tư, 20 tháng 8 năm Bính Ngọ)

Thánh Tổ Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa {Hải Sử/Lược Sử Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Tiểu Ngạo Giang Hồ

*Thương anh thương những thứ khùng,
Khùng như là đã xuôi lòng thương em.
Thương em anh dẫn em đi,
Đi ngang đi dọc đi cùng thế gian.
Giang hồ chẳng ngại gian nan,
Đường mòn đường núi ta cùng “hiking”.
Tuổi già tuổi trẻ lênh đênh.
Đi hoài đi mãi như hai tên khùng.*

Trọng và Hảo
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
May 1st, 2025

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ăn Cháo Đá Bát

*Trách ai ăn giấy bỏ bìa,
Khi thương thương vội, khi lìa lìa xa.
Cũng như con cháu gần xa,
Khi cần thì gọi, không cần thì im.
Anh em đừng tưởng là thân,
Cần thời mở miệng, không thì giờ thăm.
Vắt chanh bỏ vỏ chẳng màng,
Ăn xong đá bát vội vàng chạy xa.
Thôi thì nhân quả nảy ra,
Tình xưa nghĩa ấy cũng là phù du.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
9/22/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Buổi Hội Ngộ

*Chủ Nhật tháng Chín hai mươi⁷,
Gia đình Hải Quân quây quần bên nhau.
Ngồi chung một bữa cơm trưa,
Bên này Thánh Tôn, bên kia Bạch Đằng.
Cơm trưa ấm áp tinh thần,
Cư Xá Hải Quân, Việt Nam Cộng Hòa.*

*Từ ngày đất nước đổi dòng,
Ba mươi tháng Tư ngóng trông bạn bè⁸.
Hôm nay tay nắm nhau về,
Nụ cười chan chứa bộn bề nhớ thương.
Năm mươi một tuổi gặp nhau⁹,
Ấn cần chào hỏi cho vui, ấm lòng.*

*Bánh lọc, bò bía thơm nồng
Sirloin tiêu đậm, nghêu thường vị cay¹⁰.
Rượu vang nâng chén sum vầy,
Kem sầu riêng, chè sương sa ngọt ngào.
Ngoài trời nắng nhẹ bên hiên
Bánh Nhật, cà phê, trà nóng, ấm nồng*

*“Ping Pong” rộn rã trên nhà,
“Mạc Chược” gõ nhịp chuyện duyên thuở nào.
Bữa trưa ấm áp dạt dào,
Hải Quân gặp lại — ghen ngào mà vui.*

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com
9/20/2026

Từ trái qua phải:

- Lâm Nguơn Trọng - Hội Trưởng, Hội Ái-Hữu Hải-Quân Florida (Tampa) - Trưởng Nam của Đề Đốc Lâm Nguơn Tánh (1928-2018, Khóa 1)), Tư Lệnh Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa cuối cùng (1974-1975) – Cư Xá Bạch Đằng
- Hà Mạnh Chí, Trưởng Nam của Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999, Khóa 5) – Cư Xá Lê Thánh Tôn
- Hà Đức Minh, Thứ Nam của Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999), Khóa 5 - Cư Xá Lê Thánh Tôn
- Nguyễn Tiến Lễ, Trưởng Nam của Hải Quân Đại Tá Nguyễn Trọng Hiệp (1934-2022, Khóa 5) - Cư Xá Lê Thánh Tôn

⁷ Chủ Nhật, ngày 20 tháng 9 năm 2026

⁸ Thứ Tư, ngày 30 tháng 4 năm 1975

⁹ (1975-2026), 51 tuổi

¹⁰ Black pepper sirloin steak, Spicy Thai-style mussels

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương

Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Các món ăn: Bò Bía, Bánh Bột Lọc, Spicy Thai-Style Mussels, và Black Pepper Sirloin Steak (của Hà Mạnh Chí)

Món tráng miệng: Kem Sầu Riêng của Nguyễn Tiến Lễ & Nguyễn Trác Phương

- Bà Ca Sĩ Kim Tước, Quả Phụ Hải Quân Đại Tá Nguyễn Trọng Hiệp (1934-2022, Khóa 5) - Cư Xá Lê Thánh Tôn
- Nguyễn Trác Phương, hiện thê của Nguyễn Tiến Lễ - Cư Xá Lê Thánh Tôn
- Dược Sĩ Vũ Hạnh Phước (hiên thê của Giáo Sư/Tiến Sĩ Khương Hữu Lộc, Ph.D.)
- Loan (hiên thê của Tiến Sĩ Phan Quang Trọng, Ph.D.)
- Tiến Sĩ Phan Quang Trọng, Ph.D., Cộng Đồng Người Việt Quốc Gia tại Hoa Kỳ

Giáo Sư/Tiến Sĩ Khương Hữu Lộc, Ph.D. (ngồi đầu bàn), Trưởng Nam của Hải Quân Đại Tá Khương Hữu Bá (1930-2015, Khóa 2)

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ping Pong giữa Tiên Sĩ Phan Quang Trọng, Ph.D. (trái) & Lâm Nguơn Trọng (phải)

Mạc Chước (từ trái qua phải):

- Dục Sĩ Vũ Hạnh Phước (hiên thê của Giáo Sư/Tiên Sĩ Khương Hữu Lộc, Ph.D.)
- Bà Ca Sĩ Kim Tước, Quả Phụ Hải Quân Đại Tá Nguyễn Trọng Hiệp (1934-2022, Khóa 5)
- Hà Đức Minh, Thứ Nam của Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999, Khóa 5)
- Loan (hiên thê của Tiên Sĩ Phan Quang Trọng, Ph.D.)
- Nguyễn Tiến Lễ, Trưởng Nam của Hải Quân Đại Tá Nguyễn Trọng Hiệp (1934-2022, Khóa 5)
- Nguyễn Trác Phương, hiên thê của Nguyễn Tiến Lễ, và
- Hà Mạnh Chí, Trưởng Nam của Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999, Khóa 5)

Giáo Sư/Tiên Sĩ Khương Hữu Lộc, Ph.D., Trưởng Nam của Hải Quân Đại Tá Khương Hữu Bá (1930-2015, Khóa 2)

Tất cả hình ảnh của Giáo Sư/Tiên Sĩ Khương Hữu Lộc, Ph.D. tại tư gia ở Fort Worth, Texas, USA

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

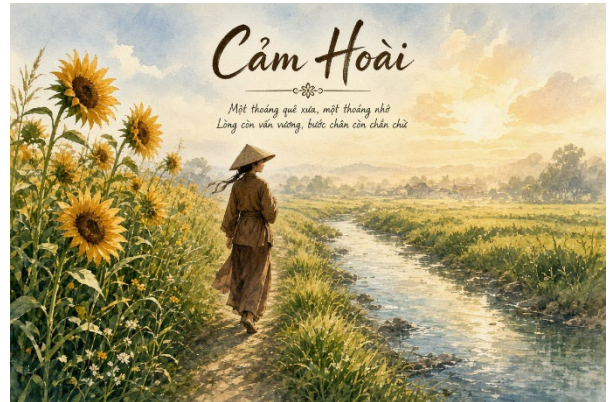
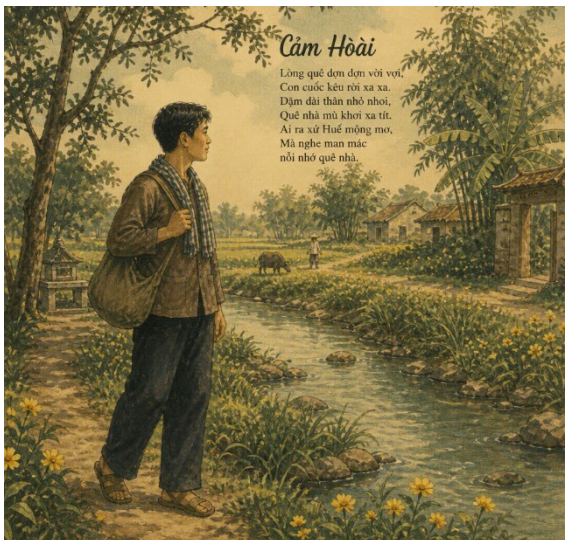

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Cảm Hoài

*Ta đi qua con nước nhỏ
Ta đi qua bờ cỏ xanh
Bóng quỳ vàng xen bóng cỏ
Gió dịu dịu nắng trời thanh
Ta ôm trong tim nỗi nhớ
Quê nhà xa tít mù khơi
Bóng cỏ xanh con nước nhỏ
Quỳ vàng rực rỡ một trời
Mơ một ngày ta về lại
Để thôi hát khúc ngậm ngùi
Để tìm ta người buồn tủi
Đoạn trường một cõi đi về*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
9/19/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

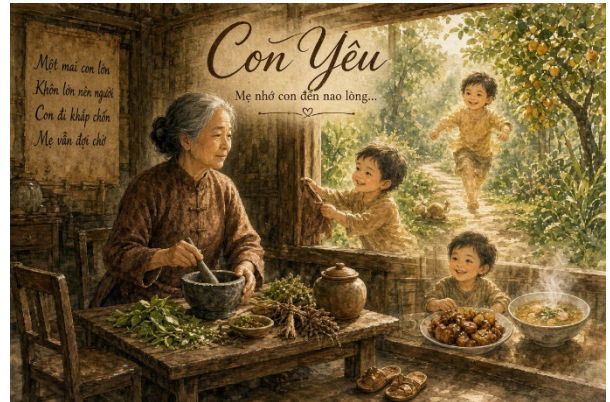
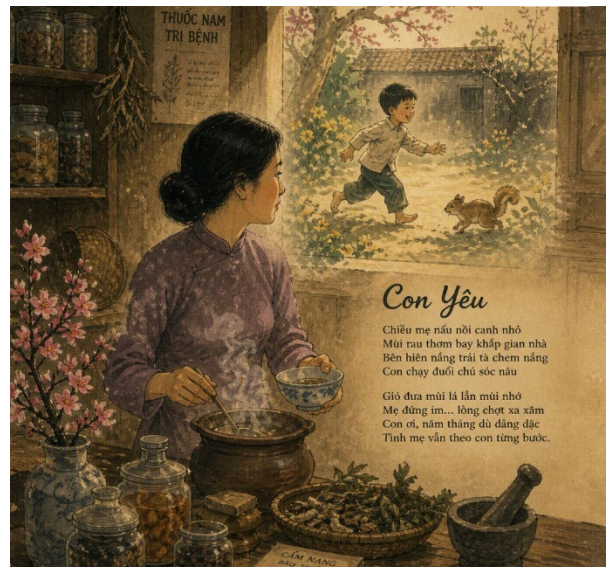
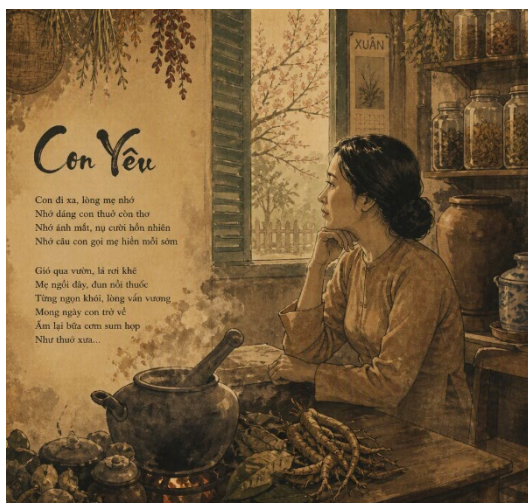

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Con Yêu

Mẹ đang trong phòng làm thuốc
Mẹ nhớ con nhiều, con có biết không?
Nhớ mắt con hiền mỗi khi nhìn Mẹ
Nhớ con lảng xảng những lúc chơi đùa
Chao ơi là nhớ những lần con nói
Con nói qua từng ánh mắt gửi trao
Mẹ ơi, con muốn ra vườn đuối sóc
Mẹ ơi, con muốn theo Mẹ cắt bì
Mẹ ơi, con đói con chờ cơm Mẹ
Con thích thịt kho của Mẹ đậm đà
Mẹ ơi, súp gà sao mà thơm quá!
Bây giờ con bỏ Mẹ đi xa

Oanh Vũ
Plano, Texas, USA
9/19/2026
vuoanh99@msn.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

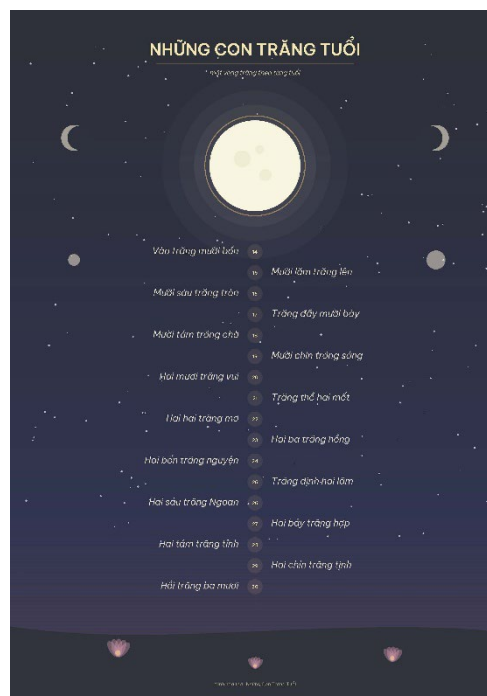

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Những Con Trăng Tuổi

Vào trăng mười bốn
Mười lăm trăng lên
Mười sáu trăng tròn
Trăng đầy mười bảy
Mười tám trăng chờ
Mười chín trăng sáng
Hai mươi trăng vui
Trăng thề hai mốt
Hai hai trăng mơ
Hai ba trăng hồng
Hai bốn trăng nguyệt
Trăng định hai lăm
Hai sáu trăng Ngoan
Hai bảy trăng hợp
Hai tám trăng tỉnh
Hai chín trăng tĩnh
Hồi trăng ba mươi

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
9/19/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Đêm Nhớ Về Sài Gòn

*Đêm nay một mình nơi xứ lạ
Xa quê hương ray rứt nỗi nhớ nhà
Thương về quê mẹ lòng đau quặn
Nấc nhẹ từng cơn mắt lệ nhòa*

Lê Anh Vũ
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com
9/19/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

MuônƠn

*Cám ơn cha đã nuôi dưỡng.
Cám ơn mẹ đã sanh thành.
Cám ơn thầy đã chỉ dạy.
Cám ơn anh đã hướng dẫn.
Cám ơn chị đã nuôi học.
Cám ơn em đã nghe lời.
Cám ơn vợ đã yêu thương.
Cám ơn con đã thương mến.
Cám ơn bạn đã thân thiết.
Cám ơn nước Mỹ đã cứu.
Cám ơn dân Mỹ đã giúp.
Cám ơn “sponsors” đã chữa.
Cám ơn trường đã nhận vào.
Cám ơn hãng đã cho “jobs”.
Cám ơn “boss” đã tăng lương.
Cám ơn người sống đã thấy.
Cám ơn người chết đã hiểu.
Cám ơn người đã ban ơn.
Cám ơn người đã gặp gỡ.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
Day of Thanks
9/18/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Các Hậu Duệ Oi!

*Hậu Duệ này hồi lắng nghe,
Nghe ta kêu gọi giúp vườn thi thơ.
Cái vườn là vườn của ta,
Hậu Duệ vun xới chăm lo tháng ngày.
Vun xới thơ ngắn, truyện dài,
Thương thơ, yêu chữ, mỗi ngày một bài.
Hậu duệ kết nhóm hợp ca,
Thơ trong lòng đó, chỉ chờ hát ra.
Thơ là tiếng hát lòng người,
Hậu Duệ ơi, hãy mở lời mà ca.
Đừng ngại câu ngắn câu dài,
Cứ viết cho thật, cho sai cũng thành.
Có gì trong dạ thì bày,
Đừng chờ hoàn hảo mới hay mà làm.
Mỗi chữ một nét tâm can,
Viết mãi rồi sẽ thành trang thơ hay.
Chữ gieo nhịp, ý gieo hồn,
Gỗ hoài sẽ bén như rên thép nung.
Hậu Duệ chớ ngại ngập ngừng,
Cứ viết từng chữ từ từ thành câu.
Mai sau câu chữ vững bền,
Đọc lên, Hậu Duệ, sáng tác của mình.*

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com
9/09/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

11 AM – 2 PM, THỨ BẢY, NGÀY 22
 THÁNG 8 NĂM 2026, NHÓM HẬU DUỆ
 họp ca ở thư viện Garland, 3921 West Walnut
 Street, Garland, Texas 75042 {Hình ảnh của
 Ông Thái Hóa Lộc, Chủ Nhiệm & Chủ Bút -
 Tuần Báo Người Việt Dallas-Fort Worth-
 Texas-USA,
<https://www.nguoivietdallas.com/>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trung Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Lễ Vu Lan 2024

*Bàn tay Anh ấm áp
Dịu Mẹ đi khắp nơi
Trong khung cảnh đông người
Mẹ không hề chơi vơi
Bàn tay Anh ấm áp
Đáp nghĩa nặng sanh thành
Bàn tay Anh là gánh
Gánh cả trời yêu thương
Tôi nhìn Anh cảm phục
Lòng hiếu hạnh khôn lường
Thương Mẹ Anh hiền thực
Tôi cũng nhiều mến thương
Mùa Vu Lan về đến
Bên sân Chùa nắng nhẹ
Hình ảnh Anh và Mẹ
Đất Trời vui vương vương.*

Hoàng Lan
Garland, Texas, USA
canhhoavang12@gmail.com

Hà Mạnh Chí & thân mẫu, Bà Quả Phụ Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc (1935-1999, Khóa 5), Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa, tại Tu Viện Phổ Quang, 824 Sandy Lane, Fort Worth, Texas 76120, (714) 417-1827

*Ngày Rằm Tháng Bảy ai ơi,
Vu Lan Báo Hiếu ân dày mẹ cha.
Công ơn sinh dưỡng bao la,
Lên chùa lạy Phật cầu cha mẹ lành.*

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Lễ Vu Lan 2026

This poem is also for all mothers during the Vu Lan season (this July, Lunar calendar month)

Mẹ Ơi

*Mẹ ơi con đã trưởng thành,
Có con, con mới biết thương mẹ nhiều.
Trước giờ chỉ nghĩ tới mình,
Nay mình mới biết có người phải lo.
Nghĩệp này con đã tạo ra,
Thì con phải gánh, vượt qua khoảng này.
Khi nào con tự lực đời,
Thì con không để cho lòng mẹ lo.*

Con

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net

Mom,

*I have grown up and matured,
Having a child, I now love you more,
I had been caring for myself only,
Now, I know someone else needs my care.
I cause this load,
I have to carry it through,
If I can survive by myself,
You won't have to worry about me anymore.*

Loved Daughter

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

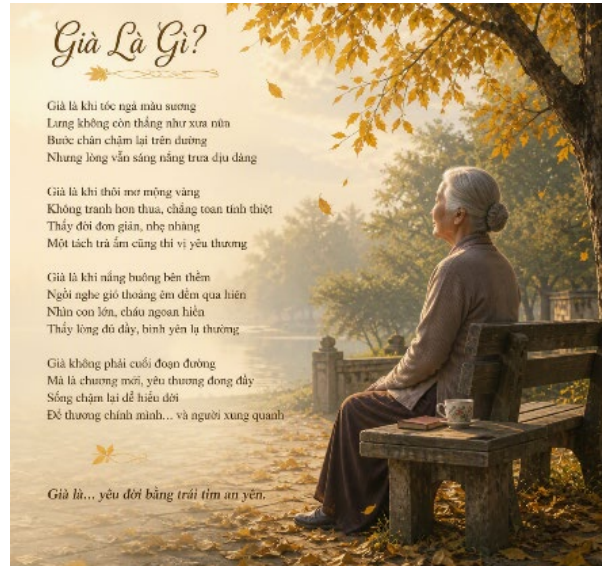

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Già Là Gì?

*Khi cảm thấy mình bất lực,
Khi bị đau nhức khớp xương,
Khi tìm không ra chữ nói,
Khi ngại lái xe đường xa,
Khi bị chóng mặt vấp ngã,
Khi đi tiểu thường ban đêm,
Khi họp bạn nói chuyện bịnh,
Khi biết tin bạn mình chết,
Khi biết quý phút hiện tại,
Khi kiêng nước từ Costco,
Khi đi dốc tim đập mạnh,
Khi leo thang chân hơi run,
Khi soi gương thấy quá già,
Khi đi khom lưng lòng còng,
Khi hay la em nói lớn,
Khi đậu xe không nhớ chỗ,
Khi lầm bầm: nó tên gì?
Khi lái xe bị bóp kèn,
Khi tìm hoài cái điện thoại.
Khi không nhớ điều định nói,
Khi lầm nhầm 12 con giáp,
Khi phải rặn nhớ ngày cưới,
Khi hỏi vợ ngày thứ mấy,
Khi luôn nhắc thời còn trẻ,
Khi không nhớ mình đã già.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
8/08/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
 Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

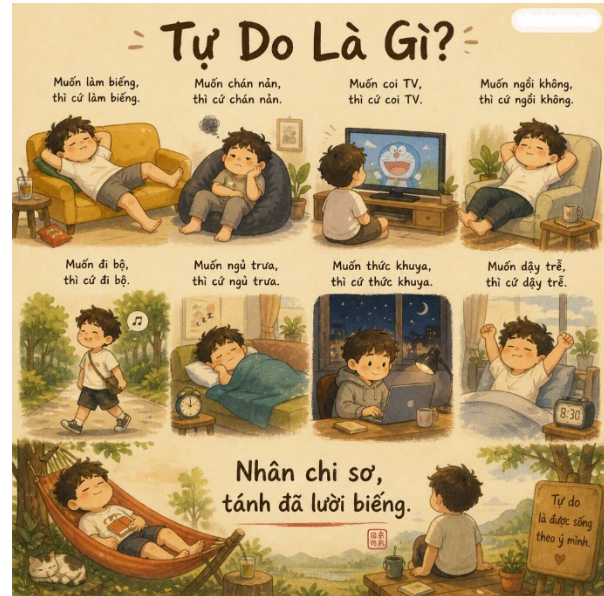
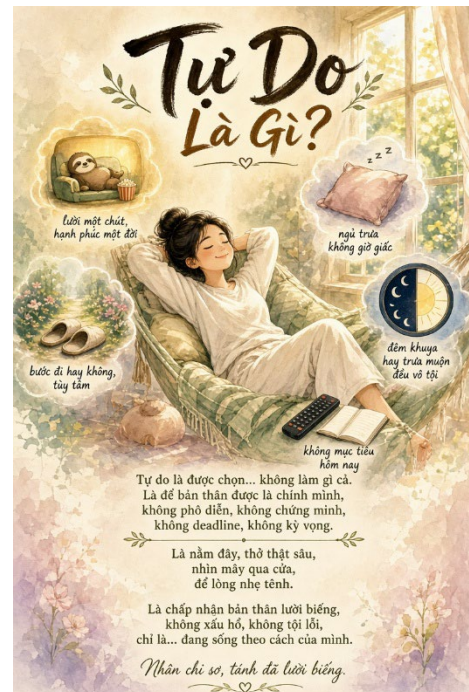
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Tự Do Là Gì?

*Muốn làm biếng, thì cứ làm biếng.
 Muốn chán nản, thì cứ chán nản.
 Muốn coi TV, thì cứ coi TV.
 Muốn ngồi không, thì cứ ngồi không.
 Muốn đi bộ, thì cứ đi bộ.
 Muốn ngủ trưa, thì cứ ngủ trưa.
 Muốn thức khuya, thì cứ thức khuya.
 Muốn dậy trễ, thì cứ dậy trễ.*

Nhân chi sơ, tánh đã lười biếng.

Lê Quang Trọng
 Temecula, California, USA
 trong-le@att.net
 7/28/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Củ Tre

Thân anh như bó củi tre,
Lúc buồn, em sẽ xách về nấu cơm.
Lửa tre rực sáng trái tim,
Cơm ngon, em hãy nhớ tìm đến anh.

Nguyễn V. Thịnh
Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com
7/17/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Thương Anh

Em thương anh vì anh dễ nuôi,
Không khó tính như một số người,
Bún bò nấu lại, ăn hơi mặn
Ăn cho hết để em được vui

Nguyễn V. Thịnh
Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com
7/09/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

World Cup 2026

*Ăn ngon nhờ được vợ hiền,
Bóng vui vì có một đàn bạn nông,
Đời già đời hỏi gì hơn,
Vợ hiền, bạn cũ, một màn bóng vui.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
07/07/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

My First Fourth of July, Fort Indiantown Gap, Pennsylvania, USA

*Anh như con chuột chạy theo,
Em như Bạch Tuyết tung tăng diễn hành,
Khi em dừng lại giậm chân,
Anh đây ngóc cổ thần thờ nhìn em,
Lúc em thôi sáo bước đi,
Chân anh bị cuốn theo làn sáo thanh.
Ngày này năm ấy còn đây,
Nhớ em Bạch Tuyết thổi bài sáo mê.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
My Fifty-First Independence Day

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Father's Day

*I have no children; do I have Father's Day?
I have many unknown children; do I deserve
Father's Day?
No children call me a father; do I have a
Father's Day?
Yes, Father's Day is another day. HAPPY
FATHER'S DAY.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
Sunday, June 21, 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

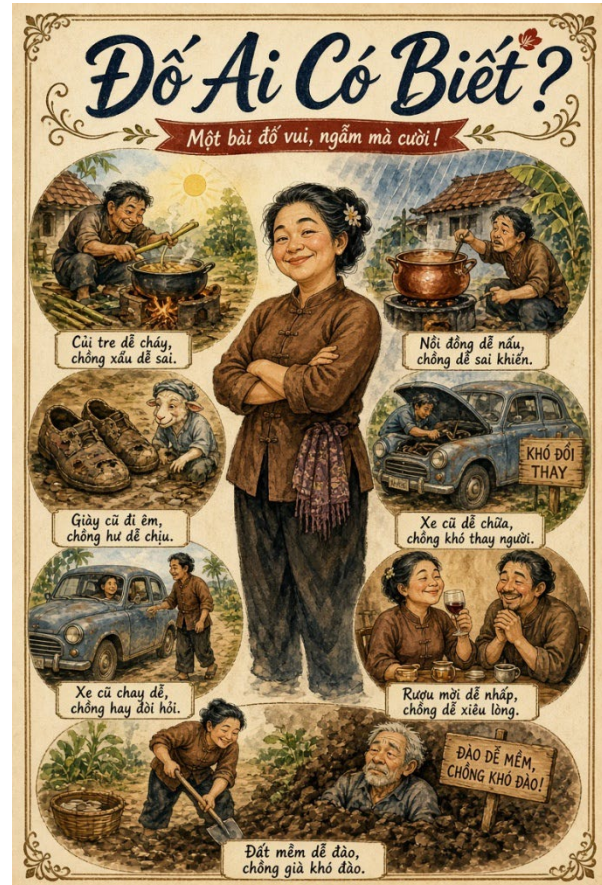

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Đố Ai Có Biết?

*Cùi tre dễ nấu, chồng xấu dễ xài.
Bún bò dễ nấu, chồng đẹp dễ khen
Nồi đồng dễ nấu, chồng xấu dễ sai.
Giày cũ dễ mang, chồng cũ dễ chiều.
Xe cũ dễ sửa, chồng cũ khó thay.
Xe cũ dễ lái, chồng cũ dễ đòi.
Rượu mời dễ uống, chồng muốn dễ mê.
Đất mềm dễ bới, chồng già dễ moi.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
5/20/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ngày Nay Năm Xưa

*Ba mươi tháng tư lại đến rồi,
Biết bao cảm xúc lại trôi lên,
Xa cha, xa mẹ, xa non nước,
Chạy ngược, chạy xuôi, chạy nơi mô?
Chỉ cần thoát khỏi thằng cộng sản,
Thân xác ra sao cũng chẳng màng,
Có khát, có đói, không nghĩ tới,
Lênh đênh trên biển chỉ chờ thời,
Mỗi khi nhớ lại mang ơn nặng,
Phước sao quá lớn, được như nay.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
30 tháng Tư năm hai sáu

1975 Tháng Tư Đen
{<https://vinhdanhcovang.wordpress.com/2010/05/01/ngay-qu%E1%BB%91c-han-30-thang-4/>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ước Mơ

*Ước gì ta có thể quên,
Nhớ chi chuyện xấu để mà bận tâm.
Ước gì ta có thể tha,
Hận người người thân, chỉ hại mình thôi.
Ước gì ta bớt cái sân,
Tức chi chuyện nhỏ mà điên cái đầu.
Ước gì ta giảm cái si,
Già rồi, gần hết còn mê thứ gì.
Ước gì ta bớt lòng tham,
Việc chi cũng đủ, lấy vô làm gì.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
4/26/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nắng Không Ưa, Mưa Không Thích

*Nắng không ưa, mưa không chịu:
Đó là chồng khó, lúc nào kén ăn.*

*Nắng không ưa, mưa không chịu:
Đây là dị ứng vợ nhà hay than.*

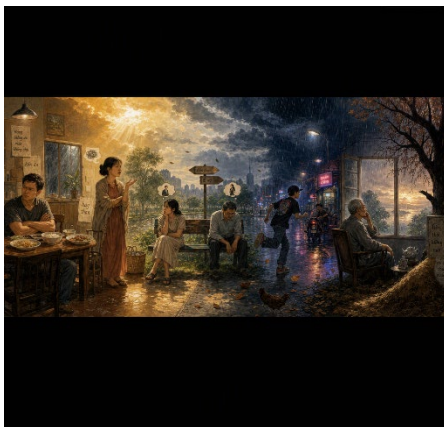
*Nắng không ưa, mưa không chịu:
Gái khó kén chồng, trai già ế vợ.*

*Nắng không ưa, mưa không chịu:
Chính là con trẻ chơi bời ban đêm.*

*Nắng không ưa, mưa không chịu:
Đời già sắp tới gần đất xa trời.*

*Nắng không ưa, mưa không chịu:
Tiến thoái lưỡng nan, chỉ còn chui xuống.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
3/20/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ngựa Khó

*Ai mà tánh quá khó khăn,
Nắng không ưa nổi, mưa cùng ghét luôn.
Thức ăn hơi cứng cũng than,
Răng như răng ngựa, chỉ còn nhai rom.
Chỉ thương nhà bếp nhẫn nhường,
Nấu cho mà sống, để mà khỏi than.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
3/17/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Wild Flowers

Hoa dại sao quá đẹp,
Người khôn lại xấu trai,
Hoa nở như gái trẻ,
Chân run như ông lão.

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
3/12/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Chef

Tại ta có tánh tham ăn,
Lại còn đòi hỏi phải là món ngon.
Vì không ai nấu hợp “gout”,
Đành lẫn vào bếp tự mình nấu thôi.
Vậy mà cũng có người khen,
Thành ra ta được thêm nghề “chef” ngon.

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
02/25/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Cám Ơn - Thanks

*Ăn trái nhớ kẻ trồng cây,
Nhìn hoa nhìn lá tưởng người chăm nom.*

*Thức ăn từ bếp là trái đỏ,
Nụ cười người nấu chính là hoa.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
02/24/2026

*Eating the fruits, thanking the planters.
Enjoying the flowers, remembering the
gardeners.
Foods in the kitchen, like fruits on the trees.
Smiles of the cooks, like flowers on the plants.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
02/24/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Cao Sơn Lưu Thủy (Gao Shan Liu Shui)

Khởi duyên từ lúc thanh niên,
Em thì e ấp, anh hiên ngang tàng.
Từ khi anh để ý nàng,
Tâm như đã nhớ, em màng gì chi.
Thế rồi cuộc sống trôi đi,
Em nay góa phụ, anh thì quá thân.
Cùng nhau đàm thoại như tân,
Anh thì hơn hờ, em phân vân hoài.
Phải duyên đã định cho ai?
Hay duyên là thế, từ nay đẹp hoài?
Thật là duyên nợ rủi may,
Bạn là tri kỷ, tuy xa mà gần.

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
02/22/2026
Tặng cho những thằng bạn còn cô đơn

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ta Vẫn Còn Có Nhau

*Cộng hưởng giữa đất trời
Tuyết về phủ trắng đất
Tuyết tắng trời cao rơi
Mưa Xuân mừng năm mới
Trời cùng đất trao lời
Mặc dòng đời thiên biến
Mặc vạn vật đổi dời
Mừng ta còn cơ hội
Gửi nhau những nụ cười
Mừng nhau mùa Xuân mới
Vẫn còn ta với người*

Nguyễn Vũ Tóc Tiên
Plano, Texas, USA
oanhvu99@yahoo.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Tuổi Bảy Mấy...

*Giờ đã lên bảy mốt
Gân cốt tương đối tốt
Thôi nhắc nhở làm chi...
Khi mỗi ngày mỗi suy...*

Nguyễn V. Thịnh
Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com
Năm Bính Ngọ 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ăn Tết

Ăn Chay Tưởng Mặn, Ăn Mặn Tưởng Chay

*Vợ nấu ăn chay cũng thuận lòng,
Ăn chay tưởng mặn chẳng sao đâu.
Mỗi khi ăn mặn lòng nặng trĩu,
Ăn mặn tưởng chay cũng tu mà.*

Bánh Chưng

Bánh chưng sao chẳng thấy chân?

Bánh Tét

Còn cây bánh Tét cứ khoanh thân tròn.

Cháo Lòng

*Cháo lòng sao chẳng thấy tim?
Huyết thì không có, phổi thì cũng không.
Gan mà trốn ở nơi đâu?
Xúc hoải ruột cũng chẳng thêm nổi lên,
Ăn vào cảm nhận đậm đà,
Đúng là cháo ấy từ lòng người thương.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
Mùng Một năm Bính Ngọ 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Lộc

*Tết đến mưa vui cũng đến rồi,
Mưa rơi tầm tã, gió thổi quanh,
Nhìn mưa lớn nhỏ, lòng bình thản,
Thỏa mãn không gian tại lúc này.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
Giao Thừa Tết Bính Ngọ 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Thích Ăn

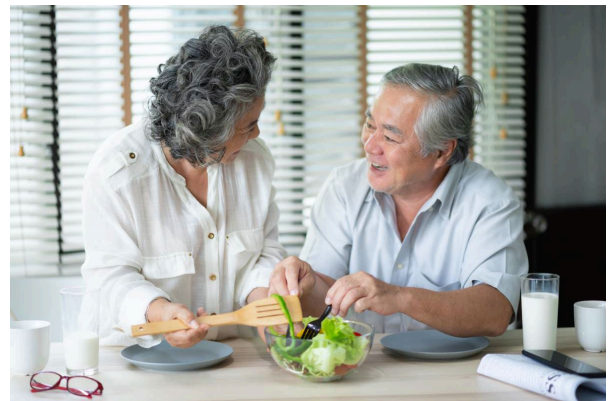
*Ca dao có câu:
Nhất sỹ nhì nông,
Hết gạo chạy rong
Nhất nông nhì sỹ.*

*Gia đình có lúc:
Nhất chồng nhì vợ,
Bụng đói, tiếm dờ
Nhất vợ nhì chồng.*

*Cũng có người nói
Nhất vợ nhì trời,
Thế đành chịu thôi
Mấy chàng sợ vợ.*

*Chỉ vì làm biếng
Lại còn ham ăn
Nên đành mang tiếng
Nhất vợ mình thôi.*

Nguyễn V. Thịnh
Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com
3/18/2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Bạn Muốn Đời

*Chúng ta lúc ấy thơ ngây,
Ta hay chạy nhảy, người thường lặng yên.
Trải qua năm tháng liên miên,
Gặp thằng bạn cũ, thật mừng quá thay.
Ta nay mấy trận đầu thai,
Người thì đứng đấy, lúc này khỏe không?*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
Năm Bính Ngọ

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Giao Thừa Năm Bính Ngọ 2026

Ất Tỵ còn vẩn vương
Reo rắc nhiều đau thương
Cháy rừng nóng tâm trí
Tuyết đá ngập lối đi
Bão biển rồi cuộc đời
Lụt lội trôi hồn người
Động đất rung khắp nơi
Núi lửa bùng đất trời
Bính Ngọ mau vươn tới
Mang vó câu linh thiêng
Chặn tai ương triền miên
Đạp tan chất độc rắn
Chuyên chở lòng thiết tha
Cho trời đất nở hoa
Cho nhân loại thái hòa.

Nguyễn V. Thịnh
Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Táo Trắng

*Kính bầm Thượng Hoàng
Thần là Táo Quân
Tuồng trình từ Mỹ
Chuyện nhà Trọng Lê
Kể ra quá chán
Tối ngày rong chơi
Chẳng chịu làm ăn
Cứ ra ngoài thỉnh
Cái Hèm Bờ Gờ
Ồ In - N - Out
Thần đây cứ đợi
Một chút khói đen
Để mà hít thở
Chỉ có bếp ga
Khói đen không thấy
Nên mặt Thần đây
Từ từ trở trắng
Thành ra Táo Mỹ
Chẳng còn mặt mũi
Thật quá xấu xa
Thỉnh cầu Thượng cha
Cho Thần đổi dớp (job)
Hay là tốt nữa
Cho Thần về hưu
Về quê ăn Tết.*

Thỉnh cầu
Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net

Thứ Ba, ngày 10 tháng 02 năm 2026 (nhằm
ngày 23 tháng Chạp năm Ất Ty)

Táo Trắng {<https://authentiktravel.com/tet-tao-quan-the-cult-of-the-geniuses-of-the-home-in-vietnam>}

In-N-Out Burger, Temecula, California, USA
{https://www.tripadvisor.com/Restaurant_Review-g33165-d5099232-Reviews-In_N_Out_Burger-Temecula_California.html#/media/5099232?type=ALL_INCLUDING_RESTRICTED&albumid=101&category=101}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Cổng Vô Thường

*Thế gian có cổng Vô Thường,
Có nàng Hảo Lý có chàng Trọng Lê.
Một ngày nắng đẹp khi trong,
Chàng nàng lộn khộm leo đồi quanh co.
Thế rồi cũng đã đến nơi,
Tưởng rằng cổng nhỏ, nhưng nhìn quá to.
Cổng kia cấu tạo từ lâu,
Một bên muốn sập, bên thì hơi nghiêng.
Gặp rồi thì cũng chia tay,
Cổng giờ đứng đấy, tới thời cũng tan.*

Lê Quang Trọng
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
5 tháng 01, 2026

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

NHẠC

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nhạc: Niềm Đau Người Thương Binh

Nhạc & Lời: Hoàng Lan
canhhoavang12@gmail.com
Trình bày: Lê Thành

<https://www.youtube.com/watch?v=sSy-maADlww>

Nhạc: Nhớ Người Tình Thủ Đức

Sáng tác: Hoàng Lan
Hòa âm: Nguyễn Hải
Trình bày: Hoàng Lan
canhhoavang12@gmail.com

<https://www.youtube.com/watch?v=KrOYxTFI-GcE>

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
 Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nhạc: Hội Ngộ Trùng Dương VÕ TRƯỜNG TOẢN
<https://youtu.be/YUkuoOotOH4?si=sTrsapNITMJ2Ueyh>

Hội ngộ trùng dương VÕ TRƯỜNG TOẢN

Nhạc: VTT 63-70 NGUYỄN ĐỨC THU
 Phỏng theo ý thơ: VTT 67-74 HÀ MẠNH CHÍ

(Hò leo núi)

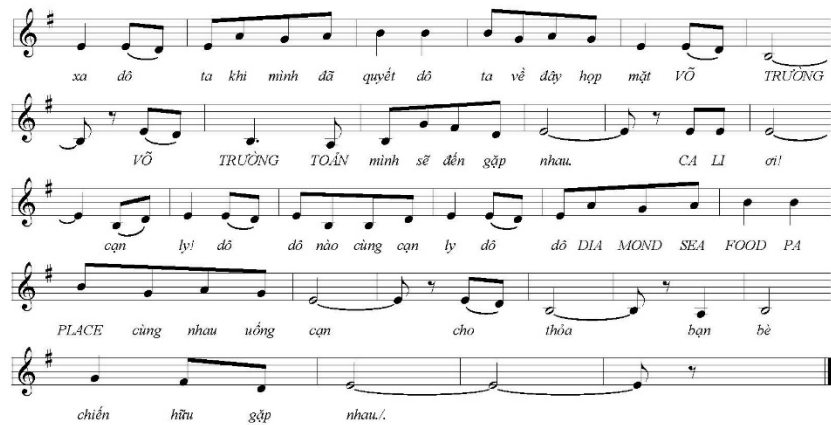
Về đây bên nhau nào cùng về đây bên nhau chung lòng ta
 ...mây bao la nào cùng vượt qua đó ta khắp nẻo tung
 quyết ý chỉ về đây họp mặt vào ngày thứ bảy mười
 cánh nào míc về đây chan hòa thăm...
 ba tháng hai này đây. Anh em ơi! Trời... ...tình đồng
 môn Võ Trường Toản ơi! Nào cùng về đây, hội trùng
 dương cùng nhau nắm tay giao hòa. Nào anh em ơi! cùng về
 đây khơi nguồn bảy mốt năm trường xưa. đã nảy mầm và khai sinh bao thế
 hệ để từ đây lưu danh tiếp bước tương lai. Nào cùng về
 đây để gặp nhau kể vai chúng ta ôn lại. một thời thật
 xa mà ngỡ vẫn thật gần. Gặp thấy cô tay run run nắm chặt để đông
 đây nhưng giọt lệ yêu thương. Đường xa đó ta sợ gì đường

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nguyễn Đức Thu
Johnson City, Tennessee, USA
thuhanoi54@yahoo.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nhạc: Áo Trắng Hẹn Hò

<https://youtu.be/3YgzspbWK2A?si=JabyBQXTYQFrY-te>

Áo trắng hẹn hò

*Giòn tiếng cười tựa thủy tinh vụn vỡ
Tiếng gió mơn man hòa khúc nhạc tương phùng
Tay ngáp ngừng nhẹ nâng làn tóc rối
Chiều hẹn hò lưu huyền mãi không trôi.*

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Thu

Andante moderato

Chiều tan trường mình đi nhau chung bước Áo trắng em
...cười ngáp bờ mướt cầu nói. Sánh bước bên
bay như niu cá khung trời. Nắng dịu dàng nhẹ vương dòng tóc
nhau quên hết cá hương đời. Muốn tỏ tình lời yêu chưa dám...
mềm. Đò bóng dài se kết chuỗi yêu thương. Rộn tiếng... ...ngõ, mà tay
dan tha thiết tự bao giờ. Áo trắng hẹn hò một lần gót trắng thành
thang. Lòng rộn ràng tương chứng quên hết thời gian. Tiếng gió ngàn vượt
đường mây xa tít. Đôi ta như đi giữa không gian bình an.
Nhuộm mây trời màu hoàng hôn tím ngắt. sao phút giây từ
...này đường đời xa muôn lối, đầu để quên giây
giữ dạ không đánh. Chút kỷ niệm còn đọng đầy trang vở.
phút mộng bên người. Tiếng nhạc lòng đường xa còn vang...
Nguyễn muốn đời ghi nhớ mãi trong tim. Dù mai... ...vọng.
ÁO TRẮNG HẸN HÒ mình xin ghi khắc vào tim./

Nguyễn Đức Thu
Johnson City, Tennessee, USA
thuhanoi54@yahoo.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nhạc: Võ Trường Toản Trường Tôi
https://youtu.be/e-6cGo7CII8?si=WsZ_hYOxRXw14HPs

Ta một thuở gót giang hồ tung cánh
Kể từ khi mặc áo trắng quân xanh
Cao ngời trường thân thương Võ Trường Toản
Năm cội kẻ trường con gái Trưng Vương.

Võ Trường Toản trường tôi

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Thu

Ta một thuở gót giang hồ tung cánh, kể từ khi mặc áo trắng quân xanh...
...gọi mỗi khi chiều phai nắng là bọn ta lại trốn tiết học...
xanh, của ngôi trường thân yêu Võ Trường Toản, Năm không xa trường con gái Trưng Vương.
Không mời... ..sau, xuống nơi cuối đường chuyển tay nhau điếu thuốc để tập
tàn làm thi sĩ đón người yêu. Võ Trường Toản từ ngàn xưa đến nay
bao nhân tài từng lưu danh khắp nơi. Biết bao người dù rừng sâu hay biển khơi
vẫn một lòng vượt qua bao bão giông. Võ Trường Toản một lòng xin khắc
ghi bao trai hùng từ nơi đây đã ra đi, bao khó nhọc hoặc đường xa hay hiểm nguy,
chúng ta đều cùng vượt qua đầu sá chi. Ta ngập ngừng trước cổng trường trưa nắng, trường còn đây người cũ có còn đâu.
...niệm với khung trời áo trắng lại về đây cánh cũ với trường... Có tiếng
cười nghe đâu đây vọng lại, tường âm vang giờ chơi tháng năm xưa. Bao kỷ... ..xưa, Nhớ có
thầy và bạn bè chung lớp Võ Trường Toản ơi! xin muốn đời sống mãi trong tôi./

Nguyễn Đức Thu
Johnson City, Tennessee, USA
thuhanoi54@yahoo.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Nhạc: Đường Bay Nào Đưa Em Về Ngang Đây

<https://youtu.be/FcI1IENquI0?si=Mt0KIpeo0iSbYBlu>

(Thơ: Trần Quán Niệm, tranquanniem@yahoo.com)

https://www.vnnavydallas.com/tailieu/2026_08_12_Tuyen_Tap_Tho_va_Truyen_Ngan_cua_Tran_Quan_Niem.pdf

ĐƯỜNG BAY NÀO ĐƯA EM VỀ NGANG ĐÂY

Andantino (J = 80)

Nhạc : NGUYỄN ĐỨC THU
Thơ : Trần Quán Niệm

Anh đón Em, chờ Chuyển bay đáp muộn Lo sợ thăm Hạnh phúc vượt tâm
tay, trăm chuyển bay lên và trăm chiếc xuống, Đường bay
nào sẽ đưa em về ngang đây Em bước ra tựa Giăng Tiên cỏi
mộng như thuở nào mình đã chẳng rời xa bao tháng năm qua là bao nhưng
nhớ Giờ tay trong tay nghe dĩ vãng bỗng nhạt nhoà..
Chuyển bay nào đã đưa Em về nơi đây? Anh đứng
lặng ngắm người mình yêu mến Hồn ngắt ngày khi thuyền tình đỗ
bến và nụ hoa mềm chợt đọng xuống bờ môi.. Chuyển bay

ĐƯỜNG BAY NÀO ĐƯA EM VỀ NGANG ĐÂY
1

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

28
nào đã đưa ta về bên nhau, Xin cảm ơn, một chuyến bay đến

31
muộn Ăn phúc thay! đường về như quên lối cho chúng

34
mình Hạnh phúc ngập tràn bờ mỗi. rung rung. Xin cảm
Xin cảm

38
ơn, hạnh phúc cao với với cho tình mình tựa sóng cháy về
ơn, một chuyến bay đáp muộn cho đường về hạnh phúc chợt trào

41
xuôi cho mãi yêu thương đây với thương nhớ mãi và men
tuổi Anh muốn đưa Em về đường xa mãi

44
tình ngày ngất mãi trong tôi. (Xin cảm) (nhớ) mãi để đi bên
D.S. al Fine

48
nhau ta mãi lạc hướng đời

DƯƠNG BAY NÀO ĐƯA EM VỀ NGANG BAY
2

VTN Nguyễn Đức Thu (1963-1970)
Johnson City, Tennessee, USA
thuhanoi54@yahoo.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

TRUYỆN NGẮN

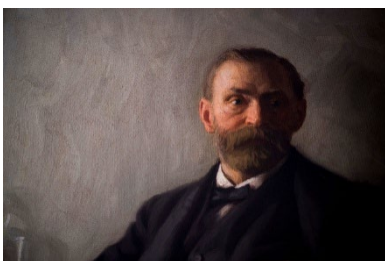
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Giải Nobel về Sinh Lý Học/Y Học năm 2026

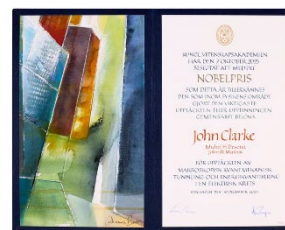
<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/press-release/>

Alfred Nobel (1833-1896)
{<https://www.nobelprize.org/alfred-nobel>}

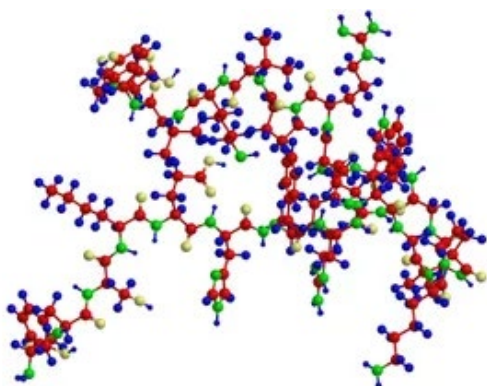

Nobel Medal
{<https://www.nobelprize.org/alfred-nobel>}

Nobel Diploma
{<https://www.nobelprize.org/prizes/about/the-nobel-diplomas/>}

Một Loại “Protein” Tảo Nhạy Ánh Sáng Trợ Giúp Ngành Khoa Thần Kinh Học (Neuroscience)

Protein
{<https://www.britannica.com/science/protein/General-structure-and-properties-of-proteins>}

Hình 1: Các nhà khoa học mơ ước tạo ra một “công tắc” để điều khiển các tế bào thần kinh
{<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/press-release/>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Việc hiểu được cách bộ não hình thành ký ức, cảm xúc và hành vi từ lâu đã là ước mơ của các nhà nghiên cứu. Karl Deisseroth, Peter Hegemann và Georg Nagel được trao Giải Nobel Sinh Lý Học/Y Học năm 2026 nhờ những khám phá dẫn đến sự ra đời của quang di truyền học (optogenetics), một phương pháp cho phép bật hoặc tắt hoạt động của từng tế bào thần kinh riêng lẻ trong bộ não (Hình 1). Ngày nay, phương pháp này đang được sử dụng trong các phòng thí nghiệm trên khắp thế giới để khám phá những bí ẩn của bộ não.

Karl Deisseroth (1971-) {<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/deisseroth/photo-gallery/>}

Sinh năm 1971. Ph.D. 1998 và M.D. 2000, Stanford University, Stanford, California, USA

Peter Hegemann (1954-) {<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/hegeman/photo-gallery/>}

Sinh năm 1954. Ph.D 1984, Max Planck Institute for Biochemistry, Martinsried, Germany.

Georg Nagel (1953-) {<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/nagel/photo-gallery/>}

Sinh năm 1953. Ph.D. 1988, University of Frankfurt, Germany.

University of Frankfurt, Germany {https://en.wikipedia.org/wiki/Goethe_University_Frankfurt}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Max Planck Institute for
Biochemistry, Martinsried,
Germany
{<https://campusmartinsried.de/en/max-planck-institute-of-biochemistry/>}

D.H. Chen Professor of
Bioengineering and of
Psychiatry and Behavioral
Sciences

Howard Hughes Medical
Institute, Chevy Chase,
Maryland, USA
{<https://www.hhmi.org/careers/hq>}

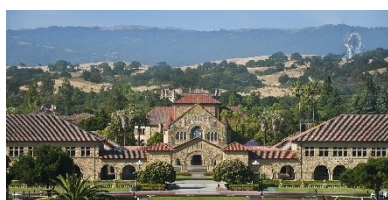
Humboldt University of
Berlin, Germany
{<https://www.humboldt-berlin.de/en>}

Professor of Molecular Plant
Physiology, Department for
Molecular Plant Physiology
and Biophysics - Botany I,
University of Würzburg,
Germany.

University of Würzburg,
Germany {<https://www.uni-wuerzburg.de/en/university/>}

Và

Stanford University, Stanford,
California, USA
<https://www.stanford.edu/about>}

Max Planck Institute for
Biophysics, Frankfurt,
Germany
{https://en.wikipedia.org/wiki/Max_Planck_Institute_of_Biophysics}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

“Với tôi, chính bộ não của mình là một cái máy khó lý giải nhất: luôn vo ve, rung động, bay bổng, gập văng, lao xuống rồi lại chìm trong bùn lầy. Và tại sao lại như vậy? Niềm đam mê này từ đâu mà có?”

Virginia Woolf (1882-1941)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Virginia_Woolf}

Các nhà khoa học mơ ước tạo ra một "công tắc" để điều khiển các tế bào thần kinh
{<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/press-release/>}

Đó là những lời của Virginia Woolf trong một bức thư gửi bạn vào năm 1932. Nhiều người cũng chia sẻ sự say mê của bà đối với não bộ. Làm thế nào mà cơ quan chỉ nặng khoảng 1,3 kilôgam này lại có thể lưu giữ những ký ức tuổi thơ, những giấc mơ ban ngày và óc sáng tạo? Làm thế nào nó có thể là nguồn gốc của niềm vui, tình yêu và sự ghen tị? Bằng cách nào nó điều khiển nhịp đập của tim, nhịp hô hấp và chu kỳ giấc ngủ?

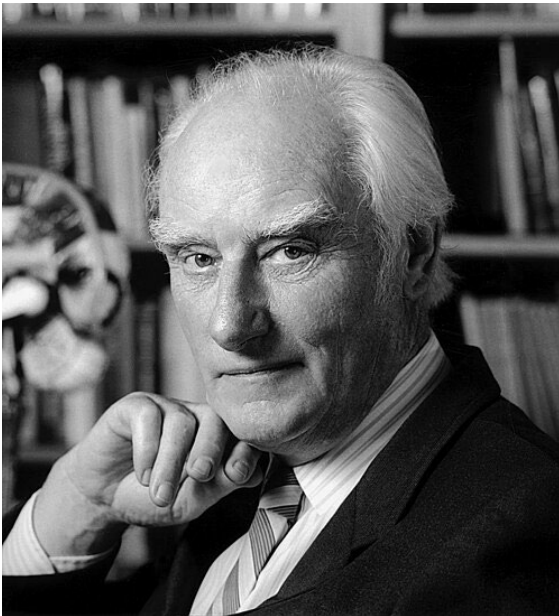
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

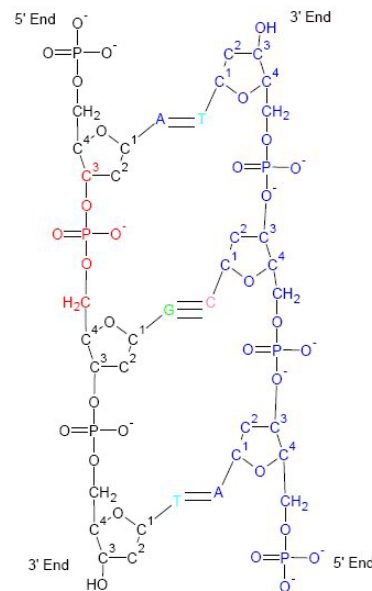
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Kể từ thời cổ đại, các nhà nghiên cứu đã cố gắng giải mã bí ẩn sinh học này. Trong thế kỷ XX, họ đã thành công trong việc xác định những vùng nào của não kiểm soát các chức năng sinh lý khác nhau. Điều đó mang lại những hiểu biết vô cùng quý giá. Tuy nhiên, các phương pháp khi ấy còn tương đối thô sơ và không thể chứng minh rằng một loại tế bào thần kinh cụ thể nào đó trực tiếp gây ra một cảm xúc hay hành vi nhất định. Vì thế, bức tranh về não bộ được hình thành khi đó giống như một bức ảnh mờ nhòe, còn thiếu rất nhiều chi tiết.

Một trong những người mơ ước có được những công cụ chính xác hơn để khám phá mạng lưới tế bào thần kinh vô cùng phức tạp của não bộ là Francis Crick (giải Nobel Sinh Lý Học/Y Học năm 1962). Một thập kỷ sau khi khám phá cấu trúc xoắn kép của DNA (DeoxyriboNucleic Acid) vào năm 1953, ông bắt đầu nghiên cứu những cơ chế làm nền tảng cho ý thức của con người. Ông hình dung ra những phương pháp có thể kích hoạt từng tế bào thần kinh riêng lẻ trong một bộ não đang sống. Các tín hiệu trong tế bào thần kinh diễn ra với tốc độ cực kỳ nhanh. Để theo kịp tốc độ này, ông kết luận rằng ánh sáng có lẽ là dụng cụ lý tưởng nhất. Nếu các nhà sinh học phân tử có thể bằng cách nào đó biến đổi các tế bào thần kinh để chúng phản ứng với ánh sáng, họ có thể điều khiển hoạt động thần kinh. Crick thừa nhận rằng ý tưởng của mình nghe có vẻ khá viễn vông, nhưng biết đâu đó lại không phải là điều bất khả thi để thực hiện.

Francis Harry Compton Crick (1916 – 2004),
Giải Nobel Sinh Lý Học/Y Học Năm 1962
{https://en.wikipedia.org/wiki/Francis_Crick}

Cấu trúc xoắn kép của DNA
(DeoxyriboNucleic Acid)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Francis_Crick}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Tầm nhìn về tương lai của ông nay đã trở thành sự thật. Karl Deisseroth, Peter Hegemann và Georg Nagel được trao Giải Nobel năm 2026 nhờ khám phá về một công tắc phân tử dành cho các tế bào thần kinh. Bằng cách sử dụng ánh sáng, các nhà nghiên cứu ngày nay có thể bật hoặc tắt những mạch thần kinh riêng lẻ trong não bộ. Họ có thể khơi dậy những ký ức đã được lưu giữ, tạo ra các cảm xúc, thúc đẩy những hành vi nhất định và nghiên cứu các loại tế bào thần kinh liên quan đến nhiều rối loạn tâm thần và thần kinh khác nhau. Quang di truyền học (optogenetics) đang làm thay đổi một cách căn bản sự hiểu biết của chúng ta về não bộ. Phương pháp này cũng đã mang lại những hiểu biết quan trọng về cách hệ thần kinh tương tác với nhiều loại tế bào ở các bộ phận khác của cơ thể, chẳng hạn như tim và ruột.

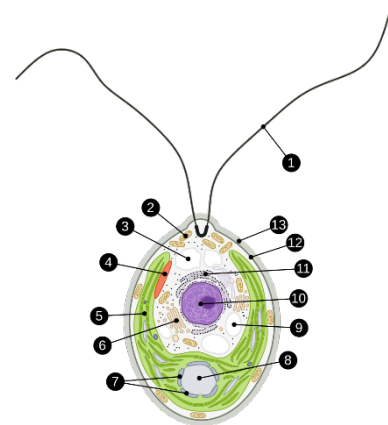
Tất cả bắt đầu từ sự tò mò của một nhà nghiên cứu. Đầu những năm 1990, Peter Hegemann tại Viện Hóa Sinh Max Planck (Max Planck Institute for Biochemistry) ở Martinsried, Đức đã đặt ra một câu hỏi đơn giản: Làm thế nào mà loài tảo đơn bào “Chlamydomonas” có thể phản ứng với ánh sáng nhanh đến như vậy?

Peter Hegemann (1954-)

Max Planck Institute for Biochemistry, Martinsried, Germany
{<https://campusmartinsried.de/en/max-planck-institute-of-biochemistry/>}

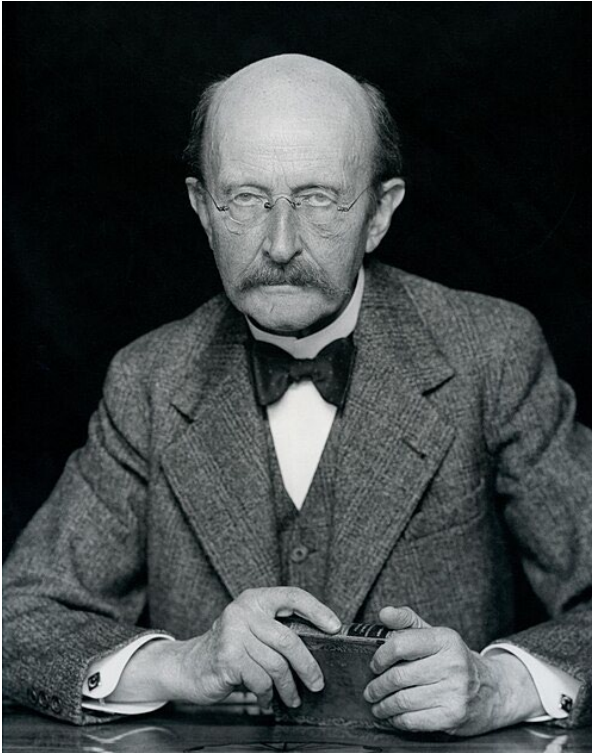
Chlamydomonas
{<https://en.wikipedia.org/wiki/Chlamydomonas>}

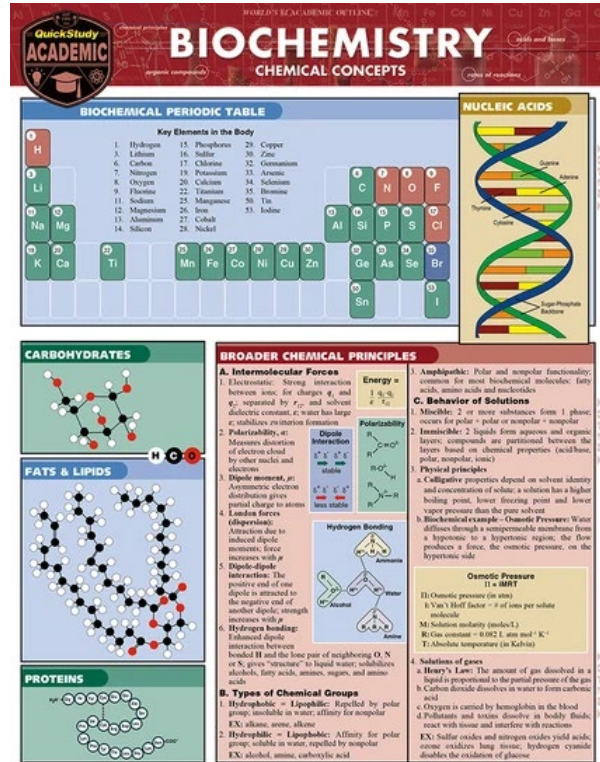
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
 Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

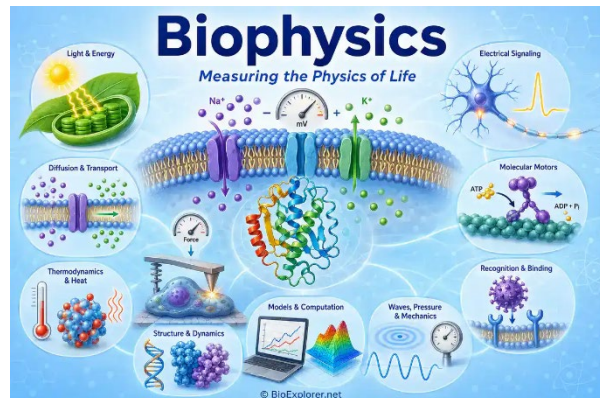
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Max Planck (1858-1947) {Giải Nobel về Vật Lý Học năm 1918}
 {https://en.wikipedia.org/wiki/Max_Planck}

Biochemistry (Hóa Sinh)
 {<https://www.barcharts.com/biochemistry/>}

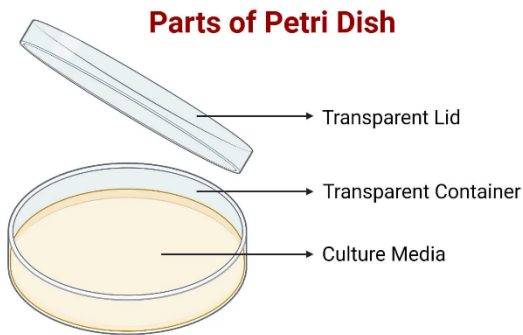

Biophysics (Vật Lý Sinh Học)
 {https://www.bioexplorer.net/divisions_of_biology/biophysics/}

Hegemann Nghiên Cứu Loài Tảo “*Chlamydomonas*” Cảm Nhận Ánh Sáng

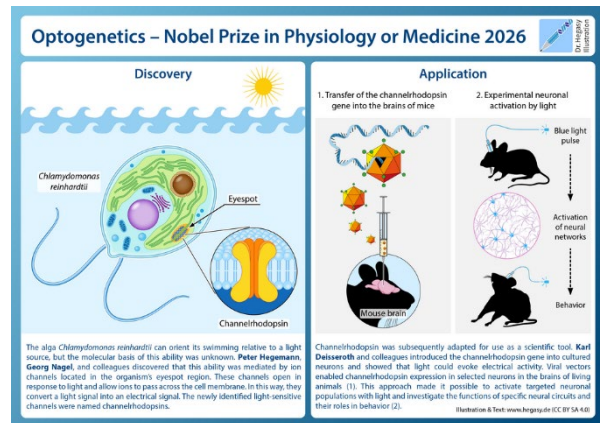
“*Chlamydomonas*” nổi tiếng với khả năng bơi về phía ánh sáng. Khi các nhà nghiên cứu khuấy loài tảo lục này trong một đĩa “Petri”, chất lỏng sẽ chuyển sang màu xanh lục nhạt. Sau đó, nếu họ chiếu sáng từ một phía của đĩa, màu xanh lục sẽ dịch chuyển về phía nguồn sáng khi những vi tảo này bơi về phía đó (Hình 2). Các tế bào tảo cảm nhận ánh sáng bằng một điểm mắt (eyespot), một chấm nhỏ màu cam trên bề mặt tế bào, chứa một phân tử hấp thụ ánh sáng gọi là “retinal”.

Đĩa

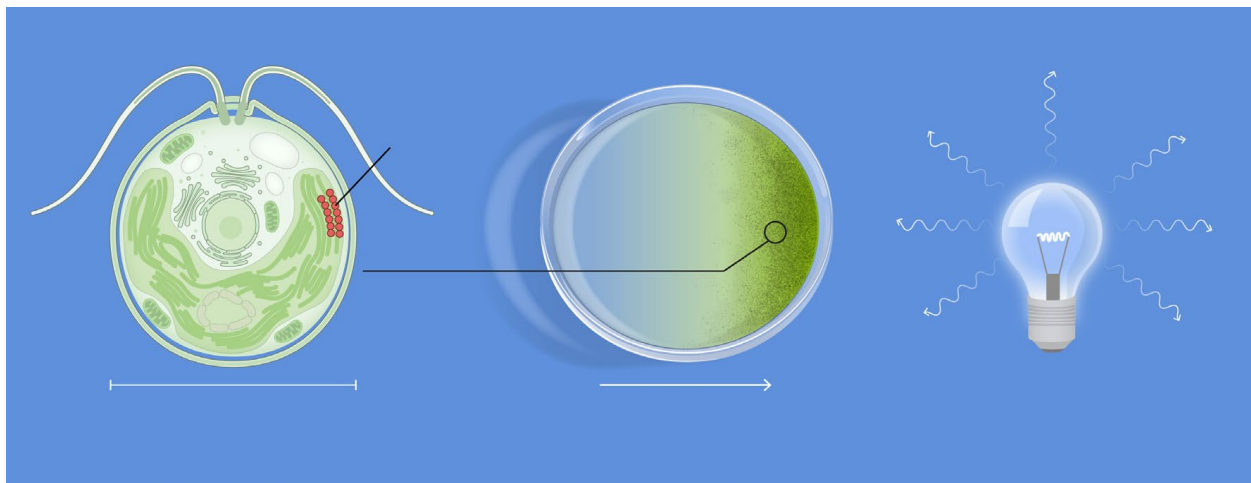
{<https://www.sinymedical.com/what-is-a-petri-dish/>}

Petri

Optogenetics

{<https://en.wikipedia.org/wiki/Optogenetics>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Hình 2: Tảo “Chlamydomonas” cảm nhận ánh sáng bằng điểm mắt (eyespot) của nó. Khi ánh sáng đủ mạnh, nó sẽ bơi về phía nguồn sáng. {<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/press-release/>}

Hegemann đã nghiên cứu điểm mắt của loài tảo này. Bằng cách sử dụng những điện cực cực nhỏ, ông đo các tín hiệu điện phát sinh trong “Chlamydomonas” khi điểm mắt được chiếu sáng. Loài tảo này phản ứng với tốc độ đáng kinh ngạc. Chỉ nửa phần nghìn giây (0,5 mili giây) sau khi ánh sáng chạm tới điểm mắt, một dòng điện đã xuất hiện.

So với các hệ thống sinh học khác mà các nhà nghiên cứu biết đến vào thời điểm đó, tốc độ này thật đáng kinh ngạc. Chẳng hạn, khi ánh sáng đi vào mắt con người, nó sẽ khởi phát một chuỗi phản ứng hóa học phức tạp gồm nhiều giai đoạn khác nhau. “Protein” cuối cùng trong chuỗi phản ứng này, gọi là “kênh ion”, tạo nên một lỗ mở trên bề mặt tế bào, cho phép các “ion” mang điện tích đi qua và tạo ra tín hiệu điện. Toàn bộ quá trình ấy mất ít nhất 10 mili giây. Vậy tại sao phản ứng với ánh sáng ở “Chlamydomonas” lại có thể diễn ra nhanh hơn hai mươi lần so với ở mắt con người?

Phản Ứng Cực Nhanh Với Ánh Sáng Ở Tảo “Chlamydomonas” Khơi Dậy Sự Tò Mò Của Hegemann

Hegemann chỉ có thể nghĩ ra một lời giải thích cho phản ứng siêu nhanh này: quá trình cảm nhận ánh sáng ở “Chlamydomonas” hẳn phải đơn giản hơn nhiều so với ở mắt con người. Vào đầu những năm 1990, ông đưa ra giả thuyết rằng một “protein” duy nhất vừa có khả năng hấp thụ ánh sáng và vừa hoạt động như một “kênh ion”. Tuy nhiên, ý tưởng này đã vấp phải sự hoài nghi. Vào thời điểm đó, các nhà nghiên cứu đã biết tới nhiều loại “kênh ion” khác nhau, nhưng không có loại nào có thể tự phản ứng với ánh sáng.

Để kiểm chứng giả thuyết của mình, Hegemann đã cố gắng phân lập “protein” nhạy sáng của “Chlamydomonas”. Tuy nhiên, điều này nói thì dễ, nhưng làm thì khó. Khi các “protein” trong điểm mắt của tảo “Chlamydomonas” bị tách khỏi môi trường thiên nhiên của chúng, chúng trở nên không ổn định và rất dễ bị hư hại, khiến việc nghiên cứu gặp nhiều khó khăn. Tuy nhiên, vào

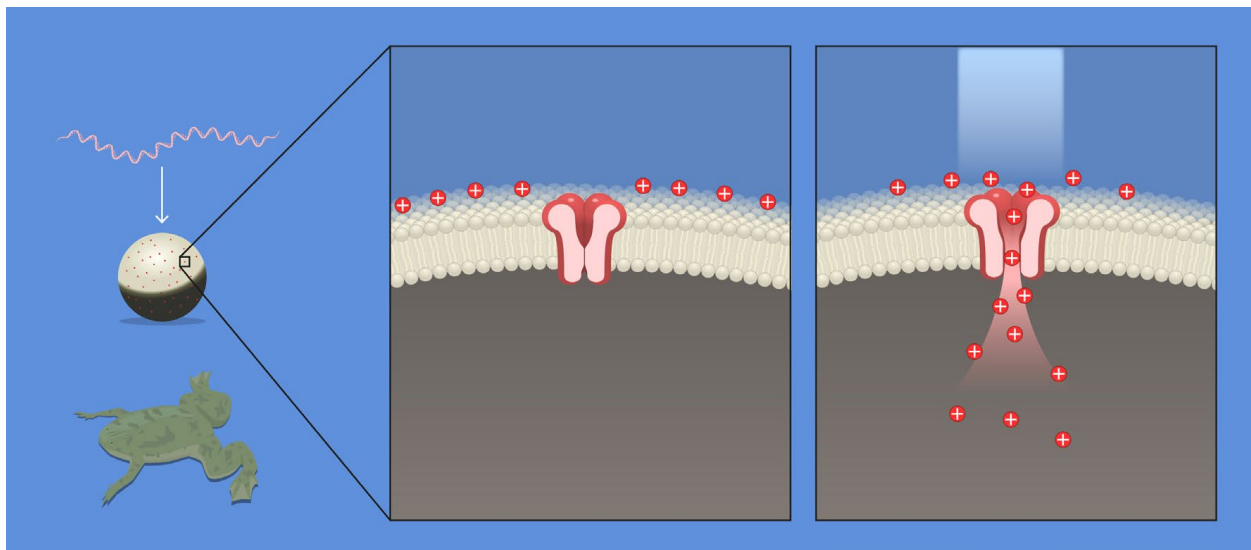

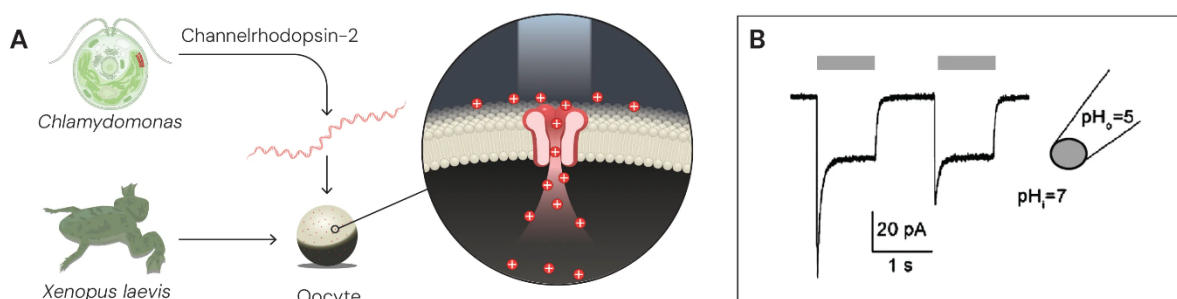
khoảng thời điểm chuyển giao thiên niên kỷ (từ thế kỷ 20 đến thế kỷ 21), sau nhiều năm liên tiếp đối mặt với những trở ngại, các nhà nghiên cứu đã có một phát hiện đầy hứa hẹn. Các nhà nghiên cứu Nhật Bản đã giải mã DNA (DeoxyriboNucleic Acid) của “Chlamydomonas” và công bố mã di truyền của hàng nghìn “gene”. Trong số đó, nhóm của Hegemann tìm thấy hai “gene” có mức độ tương đồng đáng kể với các “gene” đã biết mã hóa cho những “protein” hấp thụ ánh sáng. Liệu một trong hai “gene” này có chứa mã di truyền của loại “protein” mà họ đang tìm kiếm hay không?

Để trả lời câu hỏi đó, Hegemann đã liên lạc với một đồng nghiệp của mình: Georg Nagel tại Viện Vật Lý Sinh Học Max Planck (Max Planck Institute for Biophysics) ở Frankfurt, Đức. Nagel có kiến thức chuyên môn cần thiết để thực hiện bước đi tiếp theo trên con đường dẫn đến một cuộc cách mạng trong khoa thần kinh học (neuroscience).

Hegemann Và Nagel Khám Phá Một Loại “Protein” Khác Thường

Nagel sử dụng tế bào trứng của con ếch để nghiên cứu “protein”. Khi nhận được hai “gene” của “Chlamydomonas”, ông đã tiêm riêng bản sao của từng “gene” vào các nhóm trứng ếch khác nhau. Các tế bào trứng sau đó bắt đầu sản xuất hàng loạt hai loại “protein” chưa được biết đến này (Hình 3). Các “protein” được tạo ra cuối cùng nằm trên bề mặt tế bào trứng, trong lớp màng bao quanh chúng. Nhờ đó, Nagel có thể nghiên cứu cách chúng hoạt động. Ông nhanh chóng phát hiện rằng giả thuyết mà Hegemann đã đưa ra từ một thập kỷ trước là hoàn toàn chính xác: những “protein” mới được phát hiện này chính là các “kênh ion” mở ra khi được chiếu sáng (Hình 3).

Hình 3. Khi Nagel và Hegemann đưa các “gene” của “*Chlamydomonas*” vào trứng ếch, các tế bào này bắt đầu sản xuất những “protein kênh ion” và đưa chúng lên bề mặt của trứng. Khi các nhà nghiên cứu chiếu ánh sáng vào các “kênh ion” này, chúng sẽ mở ra. Các “ion” sau đó đi qua các “kênh”, tạo nên một tín hiệu điện. {<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/press-release/>}

Những “protein” này được đặt tên là “channelrhodopsin-1” và “channelrhodopsin-2”. Chúng ta sẽ tạm gác loại thứ nhất sang một bên và tập trung vào loại thứ hai, vì chính nó đã mở đường cho sự ra đời của quang di truyền học (optogenetics).

“Protein” Của Tảo Kích Hoạt Các Tế Bào Người

Cũng như trong thí nghiệm của Hegemann, việc Nagel mô tả đặc tính của “channelrhodopsin-2” cho thấy “protein” này phản ứng với một chớp ánh sáng một cách đặc biệt mạnh mẽ và nhanh chóng. Một “kênh” xuyên qua bề mặt tế bào trứng ếch mở ra chỉ trong vòng 0,2 mili giây. Các “ion” mang điện tích dương sau đó chạy qua “kênh” này, tạo nên một tín hiệu điện (Hình 3).

Hegemann và Nagel nhận ra rằng họ đã đạt được một khám phá mang tính cách mạng. Họ tiếp tục thử đưa “gene” mã hóa “channelrhodopsin-2” vào các tế bào thần người ở giai đoạn phôi thai và các tế bào thần của “chuột hamster”. Những tế bào này trở nên nhạy cảm với ánh sáng: khi được chiếu sáng, chúng tạo ra tín hiệu điện.

Năm 2003, Hegemann và Nagel công bố kết quả thí nghiệm của mình. Họ đề xuất rằng “channelrhodopsin-2” có thể được sử dụng như một công cụ mạnh mẽ để tạo ra các xung điện trong tế bào bằng ánh sáng. Sau đó, một nhà khoa học trẻ tại Đại Học Stanford, ở Stanford, California, USA, đã tiếp nhận kết quả nghiên cứu này và đưa lĩnh vực ấy tiến thêm một bước quan trọng.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Việc Gặp Gỡ Các Bệnh Nhân Tâm Thần Trở Thành Một Bước Tiến Đối Với Deisseroth

Vào những năm 1990, khi Karl Deisseroth bắt đầu theo học ngành Y Khoa ở Đại Học Stanford, ông từng cân nhắc trở thành một bác sĩ phẫu thuật thần kinh. Tuy nhiên, một phần quá trình học Y Khoa của ông diễn ra tại một phòng khám tâm thần. Tại đó, ông đã bị ám ảnh bởi nỗi đau khổ của các bệnh nhân và nhu cầu cấp thiết phải giúp đỡ họ. Đồng thời, ông bắt đầu tự hỏi làm thế nào mà bộ não lại có thể hoạt động khác nhau đến vậy ở những con người khác nhau? Tại sao những người mắc chứng trầm cảm lại thấy khó cảm nhận niềm vui đến thế? Điều gì gây ra chứng tự kỷ “autism” hoặc những hoang tưởng trong bệnh tâm thần phân liệt “schizophrenic delusions”?

Song song với việc học Y Khoa, ông hoàn thành chương trình tiến sĩ (Doctor of Philosophy - Ph.D.) về khoa thần kinh học (neuroscience), cũng tại Đại Học Stanford. Trong phòng thí nghiệm, ông sử dụng những lát cắt não mỏng và nghiên cứu chúng trong các đĩa Petri. Các nghiên cứu của ông mang lại những hiểu biết quan trọng, nhưng ông nhận ra rằng để hiểu được những căn bệnh mà ông gặp trong phòng khám tâm thần, ông cần phải nghiên cứu cách các tế bào thần kinh hoạt động trong một bộ não còn sống.

Vào thời điểm đó, nhiều nhà nghiên cứu khác cũng đang cố gắng phát triển các phương pháp cho phép điều khiển hoạt động của những tế bào thần kinh chuyên biệt theo cách mà Francis Crick đã đề xuất. Tuy nhiên, nhiều người lo ngại rằng họ sẽ lãng phí thời gian và tiền bạc vào một giấc mơ có vẻ không thực tế.

Deisseroth nhận ra rằng ông phải chấp nhận nguy cơ thất bại. Những phương pháp điều trị mà ông có thể mang lại cho bệnh nhân hiếm khi đạt hiệu quả như mong muốn và thường gây ra các tác dụng phụ nghiêm trọng, làm suy giảm chất lượng cuộc sống. Nếu muốn tìm ra cách tốt hơn để giúp đỡ họ, ông cần có một sự hiểu biết sâu sắc hơn nhiều về cách bộ não hoạt động.

Thành Công! Chuyển “Protein” Của Tảo Vào Các Tế Bào Thần Kinh

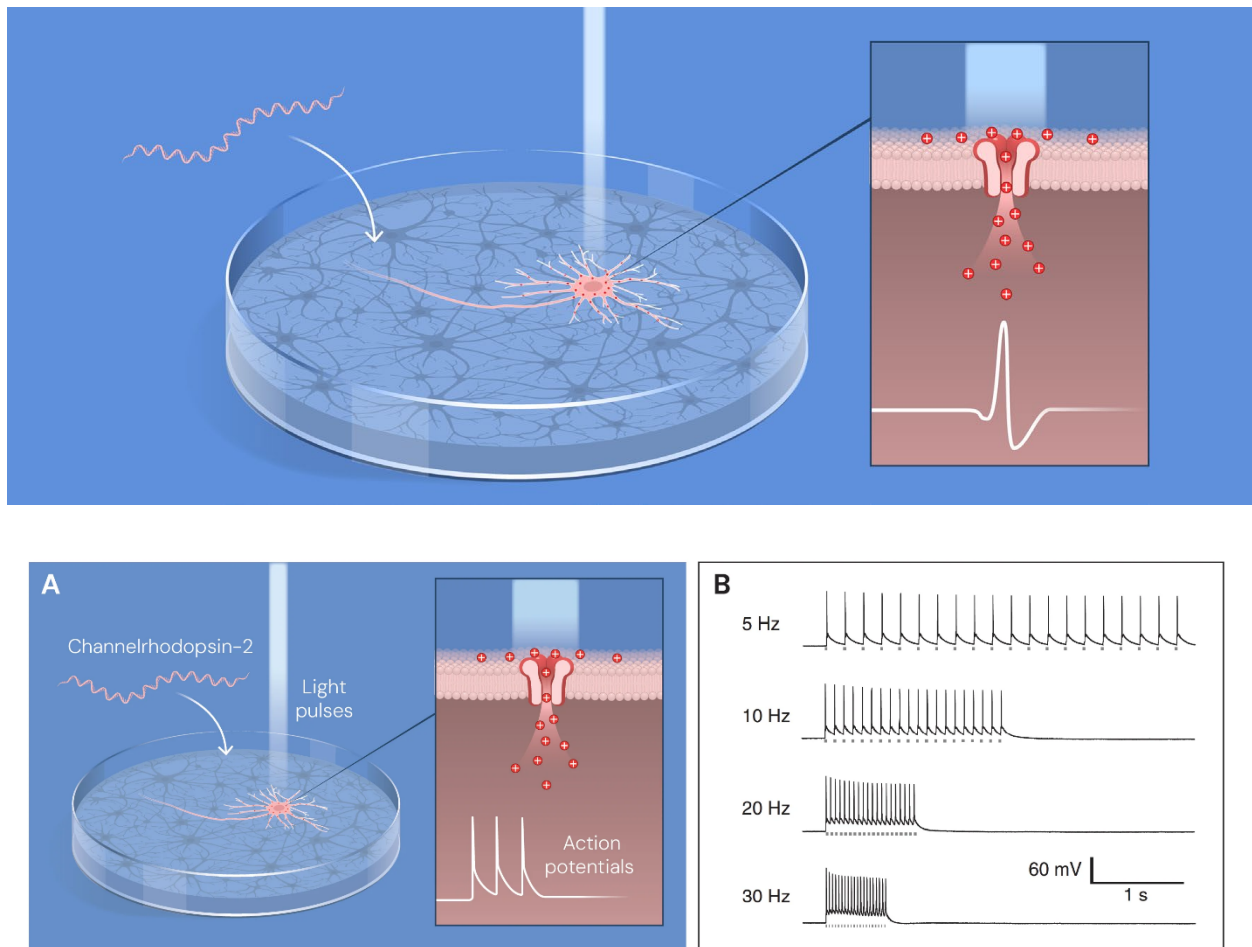
Khi Karl Deisseroth thành lập nhóm nghiên cứu của riêng mình, họ bắt đầu tìm kiếm một loại “protein” có thể được dùng để kích hoạt các xung điện trong các tế bào thần kinh. Họ đã thử nghiệm nhiều loại “protein” khác nhau, và khi Deisseroth nghe nói về khám phá “channelrhodopsin-2”, ông đã viết thư cho Georg Nagel để xin được tiếp nhận DNA (DeoxyriboNucleic Acid) mã hóa “protein” này.

Khi DNA (DeoxyriboNucleic Acid) được gửi đến phòng thí nghiệm của Deisseroth, ông đã đưa nó vào các tế bào thần kinh của chuột được nuôi cấy trong các đĩa Petri. Ông lo ngại rằng những tế bào thần kinh vốn rất nhạy cảm này có thể bị ảnh hưởng bất lợi bởi “gene” ngoại lai. Tuy nhiên, chúng bắt đầu sản xuất “channelrhodopsin-2” mà không gặp bất kỳ vấn đề rõ rệt nào. Khi nhóm

ngiên cứu chiếu ánh sáng xanh lên các tế bào thần kinh, các tế bào lập tức phản ứng. Ánh sáng đã kích phát một tín hiệu thần kinh có thể được truyền sang các tế bào thần kinh khác (Hình 4).

Năm 2005, nhóm nghiên cứu của Deisseroth công bố phát hiện này. Họ đã đạt được cột mốc. Tuy nhiên, Deisseroth hiểu rằng ông vẫn còn cả một chặng đường dài phía trước để đạt được mục tiêu cuối cùng của mình: khả năng điều khiển hoạt động của các tế bào thần kinh trong những động vật còn sống.

Hình 4. Deisseroth đã đưa “gene” mã hóa “channelrhodopsin-2” vào các tế bào thần kinh mà ông nuôi cấy trong đĩa Petri, khiến các tế bào thần kinh này trở nên nhạy cảm với ánh sáng. Bằng cách sử dụng ánh sáng xanh, các nhà nghiên cứu đã có thể kích hoạt một tín hiệu thần kinh nhanh chóng. {<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/press-release/>}

Điều Khiển Quang Di Truyền Học (Optogenetics) Các Tế Bào Thần Kinh Trong Một Bộ Não Còn Sống

Karl Deisseroth sau đó bắt đầu nhiều mối hợp tác nghiên cứu, trong đó có các hợp tác với Peter Hegemann và Georg Nagel. Ông cũng chia sẻ phát hiện của mình với các nhà nghiên cứu khác, những người nhanh chóng nhận ra tiềm năng to lớn của công nghệ này. Với phòng thí nghiệm của Deisseroth đi đầu trong lĩnh vực, các nhà khoa học sớm tìm ra thêm nhiều “protein” khác có khả năng bật hoặc tắt hoạt động của tế bào thần kinh, đồng thời được kích hoạt bởi những làn sóng ánh sáng khác nhau.

Những tiến bộ này đã mở rộng đáng kể khả năng của quang di truyền học (optogenetics), cho phép các nhà nghiên cứu điều khiển hoạt động thần kinh với độ chính xác ngày càng cao và nghiên cứu các mạch thần kinh phức tạp trong não bộ theo những cách mà trước đây không thể thực hiện được.

Năm 2006, phương pháp mới này được đặt tên là quang di truyền học (optogenetics). Một năm sau đó, Deisseroth đã thành công trong việc kích hoạt các tế bào thần kinh trong não của những con chuột còn sống (Hình 5). Nhóm nghiên cứu của ông đưa “gene” mã hóa “channelrhodopsin-2” vào một loại tế bào thần kinh cụ thể trong vỏ não vận động (motor cortex), vùng não chịu trách nhiệm điều khiển các cử động. Sau đó, họ chiếu sáng các tế bào thần kinh này bằng một sợi cáp quang rất mảnh được đưa vào não thông qua một lỗ nhỏ trên sọ. Nhờ vậy, họ có thể điều khiển các chuyển động của ria mép chuột.

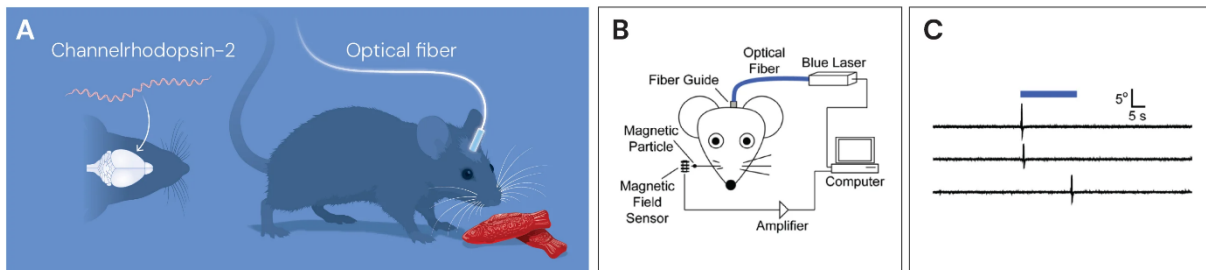

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Hình 5. Nhóm nghiên cứu của Deisseroth đã đưa gen mã hóa “channelrhodopsin-2” vào não của những con chuột còn sống. Sau đó, họ cấy một sợi cáp quang mỏng vào não. Khi chiếu ánh sáng vào các tế bào thần kinh thông qua sợi cáp quang này, một tín hiệu thần kinh được kích thích, từ đó gây ra sự chuyển động của các sợi ria mép.
{<https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/2026/press-release/>}

Cũng trong năm đó, khi hợp tác với các nhà nghiên cứu khác, Deisseroth đã sử dụng quang di truyền học (optogenetics) để đánh thức những con chuột đang ngủ một cách có kiểm soát. Nhóm nghiên cứu đưa “channelrhodopsin-2” vào một loại tế bào thần kinh mới được phát hiện mà họ nghi ngờ là có vai trò kiểm soát trạng thái thức tỉnh. Khi họ chiếu ánh sáng vào các tế bào thần kinh này, những con chuột thức dậy, qua đó xác nhận giả thuyết của họ.

Một trong những công trình nổi tiếng khác của giai đoạn sơ khai của quang di truyền học (optogenetics) được công bố vào năm 2012. Cùng với Susumu Tonegawa (Giải Nobel về Sinh Lý Học/Y Học năm 1987 cho những khám phá trong lĩnh vực miễn dịch học “immunology”), Deisseroth đã thành công trong việc kích thích một (engram), tức là mô hình đặc hiệu của các đường dẫn truyền thần kinh được hình thành khi một ký ức được tạo ra. Các nhà nghiên cứu đã quan sát não của chuột trong lúc chúng trải nghiệm cảm giác sợ hãi và xác định những tế bào thần kinh nào dường như tham gia vào việc lưu giữ ký ức về trải nghiệm đó. Khi họ tái kích hoạt những tế bào thần kinh này vào một thời điểm khác, những con chuột lại biểu hiện các dấu hiệu sợ hãi mặc dù lúc đó chúng không hề gặp nguy hiểm. Đây là thí nghiệm đầu tiên mà các nhà nghiên cứu có thể chứng minh chính xác những tế bào thần kinh nào là cần thiết cho một ký ức cụ thể.

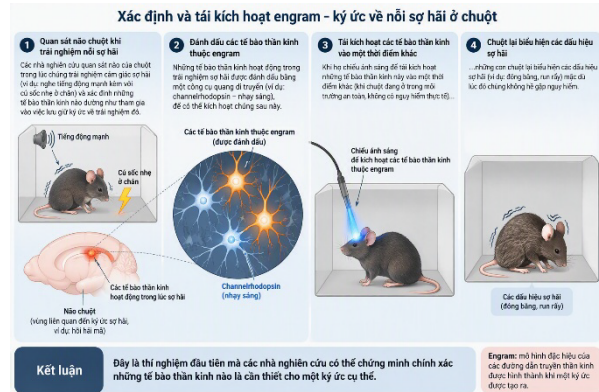
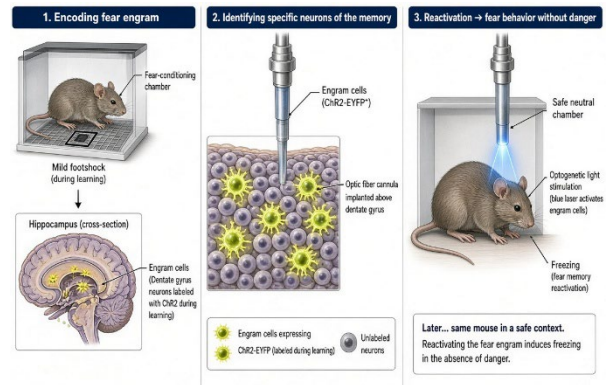
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Susumu Tonegawa (1939-2026) {Giải Nobel về Sinh Lý Học/Y Học năm 1987}
{https://en.wikipedia.org/wiki/Susumu_Tonegawa}

Một Kỷ Nguyên Mới Trong Khoa Thần Kinh Học (Neuroscience)

Khả năng kích hoạt từng loại tế bào thần kinh riêng lẻ trong não đã làm thay đổi căn bản sự hiểu biết của chúng ta về bộ não. Bộ não của một người trưởng thành có khoảng 90 tỷ tế bào thần kinh, và mỗi tế bào thần kinh tạo ra hàng nghìn kết nối với các tế bào thần kinh khác. Trong nhiều trường hợp, đường dẫn truyền từ một tế bào thần kinh có thể kéo dài tới một vùng hoàn toàn khác của não, trong khi các tế bào thần kinh kiểm soát những chức năng cơ thể hoàn toàn khác nhau lại có thể nằm xen kẽ rất gần nhau.

Nhờ quang di truyền học (optogenetics), các nhà nghiên cứu hiện nay có thể xác định chính xác những tế bào thần kinh nào trong một bó mạng lưới phức tạp đang kiểm soát các chức năng khác

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

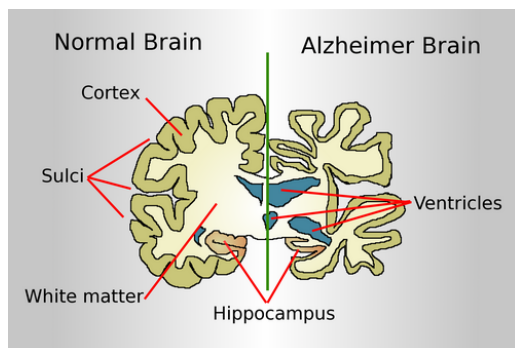
nhau của não bộ. Chẳng hạn, họ đã nhận diện được các mạch thần kinh điều khiển cảm giác đau, sợ hãi, các hành vi xã hội, cảm giác khát nước, việc ăn uống, và khả năng tập trung chú ý. Họ cũng đã phát hiện ra những tế bào thần kinh chịu trách nhiệm cho nhiều chức năng đa dạng, từ việc điều hòa nhịp sinh học ngày đêm cho đến việc gây cảm sốt khi hệ miễn dịch được kích hoạt.

Khi nghiên cứu các hành vi phức tạp hơn, chẳng hạn như cách chuột mẹ chăm sóc chuột con, các nhà khoa học phát hiện rằng những thành phần khác nhau của một hành vi có thể được điều khiển bởi những mạch thần kinh riêng biệt. Ví dụ, một mạch thần kinh kiểm soát việc chuột mẹ tha con về tổ, trong khi một mạch khác điều hòa cách chuột mẹ chải chuốt và chăm sóc con.

Quang di truyền học (optogenetics) cũng có thể được sử dụng để lập bản đồ hệ thần kinh và nghiên cứu chức năng của các tế bào bên ngoài não bộ. Deisseroth đã chứng minh rằng nhịp tim có thể ảnh hưởng đến cảm xúc của chúng ta; nếu tim bị buộc phải hoạt động mạnh hơn, điều đó có thể làm gia tăng cảm giác lo âu. Các nhà nghiên cứu khác đã xác định được những tế bào đặc hiệu trong ruột, giúp giải thích tại sao một số người thích ăn đường hơn là các chất tạo ngọt nhân tạo. Đây chỉ là một vài ví dụ trong vô số những khám phá đã được thực hiện nhờ phương pháp này.

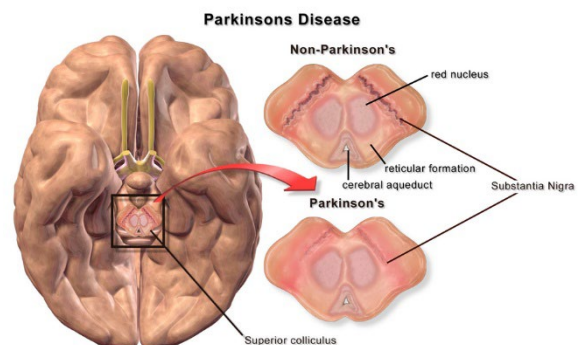
Hy Vọng Về Những Phương Pháp Điều Trị Y Học Mới

Niềm hy vọng rằng những kiến thức thu được từ quang di truyền học (optogenetics) sẽ dẫn tới các phương pháp điều trị y học mới đang dần trở thành sự thật. Phương pháp này đã mang lại sự hiểu biết sâu sắc hơn về những đặc điểm đặc trưng của các rối loạn tâm thần và thần kinh như trầm cảm, lo âu, tâm thần phân liệt, bệnh Alzheimer và bệnh Parkinson.

Alzheimer

{https://en.wikipedia.org/wiki/Alzheimer%27s_disease}

Parkinson

{https://en.wikipedia.org/wiki/Parkinson%27s_disease}

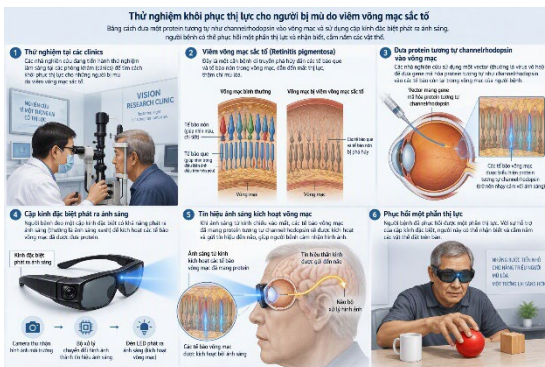
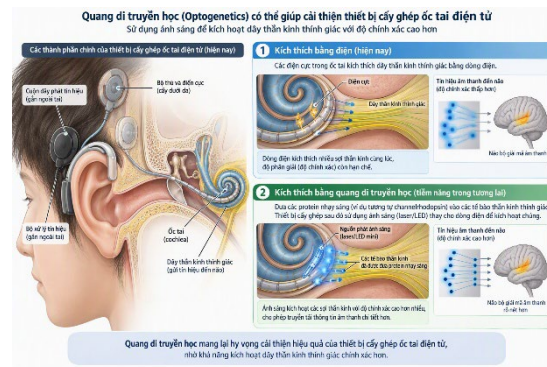
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Các nhà nghiên cứu cũng đã thực hiện những bước đầu tiên nhằm sử dụng quang di truyền học (optogenetics) như một phương pháp điều trị. Trong các thử nghiệm đang được tiến hành tại các “clinics”, họ cố gắng khôi phục thị lực cho những người bị mù do viêm võng mạc sắc tố (retinitis pigmentosa), một căn bệnh phá hủy các tế bào que và tế bào nón của mắt. Khi các nhà nghiên cứu đưa một “protein” tương tự như “channelrhodopsin” vào võng mạc của một người mù, người đó đã phục hồi được một phần thị lực. Với sự hỗ trợ của cặp kính đặc biệt phát ra ánh sáng, người này có thể nhận biết và cầm nắm các vật thể đặt trên bàn.

Cũng có nhiều kỳ vọng rằng quang di truyền học (optogenetics) có thể cải thiện hiệu quả của thiết bị cấy ghép ốc tai điện tử (cochlear implant). Hiện nay, các thiết bị này kích thích dây thần kinh thính giác bằng dòng điện. Nếu thay vào đó có thể sử dụng quang di truyền học (optogenetics), thiết bị cấy ghép có thể kích hoạt dây thần kinh thính giác với độ chính xác cao hơn nhiều.

Quang Di Truyền Học (optogenetics): Một Phương Pháp Mang Tính Chuyển Đổi Trong Khoa Thần Kinh Học (Neuroscience)

Karl Deisseroth, Peter Hegemann và Georg Nagel được trao Giải Nobel Sinh Lý Học/Y Học năm 2026 nhờ những khám phá của họ đã dẫn đến sự ra đời của một công cụ vô cùng mạnh mẽ, làm thay đổi sâu sắc ngành khoa thần kinh học (neuroscience).

Quang di truyền học (optogenetics) tiếp tục góp phần giải mã một trong những bí ẩn lớn nhất của nhân loại: bộ não hoạt động như thế nào?

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com

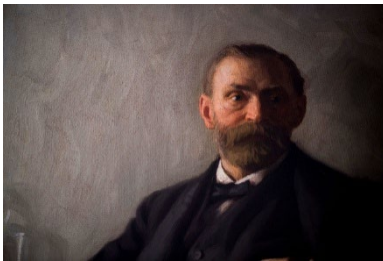
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
 Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Giải Nobel về Vật Lý Học năm 2026

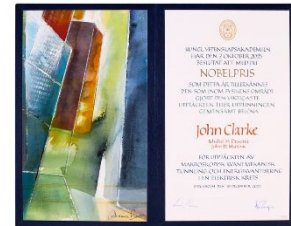
<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/2026/press-release/>

Alfred Nobel (1833-1896)
 {<https://www.nobelprize.org/alfred-nobel>}

Nobel Medal
 {<https://www.nobelprize.org/alfred-nobel>}

Nobel Diploma
 {<https://www.nobelprize.org/prizes/about/the-nobel-diplomas/>}

Máy Gia Tốc Hạt Vũ Trụ Được Xây Trên Giải Băng Hà Ở Nam Cực

Băng Hà (Glacial Ice)
 {<https://www.britannica.com/story/whats-the-difference-between-a-glacier-and-an-ice-floe>}

Nam Cực (South Pole)
 {https://en.wikipedia.org/wiki/South_Pole}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

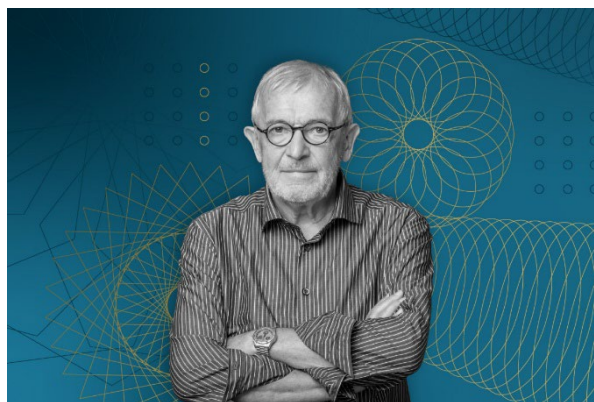

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Francis Halzen đã đặt nền móng cho một loại thiên văn học hoàn toàn mới. Ý tưởng của ông là sử dụng băng hà ở Nam Cực để bắt giữ những hạt bí ẩn được gọi là “neutrino”. Kết quả là IceCube Neutrino Observatory có khả năng theo dõi các “neutrino” xuất phát từ những vùng xa xôi của vũ trụ.

Francis Halzen (1944-)
{<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/2026/halzen/photo-gallery/>}

University of Wisconsin–Madison Professor Francis Halzen named 2026 Nobel laureate in physics – University of Wisconsin–Madison News

Sinh năm 1944, Tienen, Belgium. Ph.D. 1969, KU Leuven, Belgium.

Professor, University of Wisconsin, Madison, Wisconsin, USA.

KU Leuven, Belgium
{<https://www.kuleuven.be/english/about-kuleuven>}

University of Wisconsin, Madison, Wisconsin, USA {<https://www.wisc.edu/>}

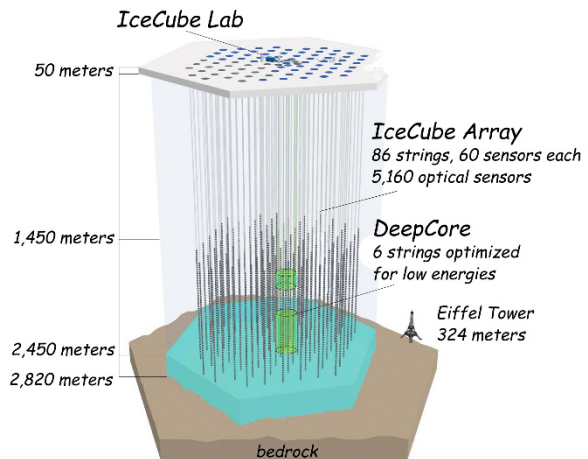
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

IceCube Neutrino Observatory - Wikipedia

Into the Ice: Completing the IceCube Neutrino Observatory - Berkeley Lab – Berkeley Lab News Center

“Neutrino” là hạt “nhút nhát” nhất trong vũ trụ, không mang điện tích và không có khối lượng. Nói chung, chúng xuyên qua vật chất mà không để lại dấu vết. Rất hiếm khi một “neutrino” bộc lộ sự hiện diện của mình bằng cách va chạm với một hạt nhân nguyên tử. Mỗi giây, có tới 65 tỷ “neutrino” từ Mặt Trời đi xuyên qua đầu ngón tay của bạn mà bạn hoàn toàn không hề biết.

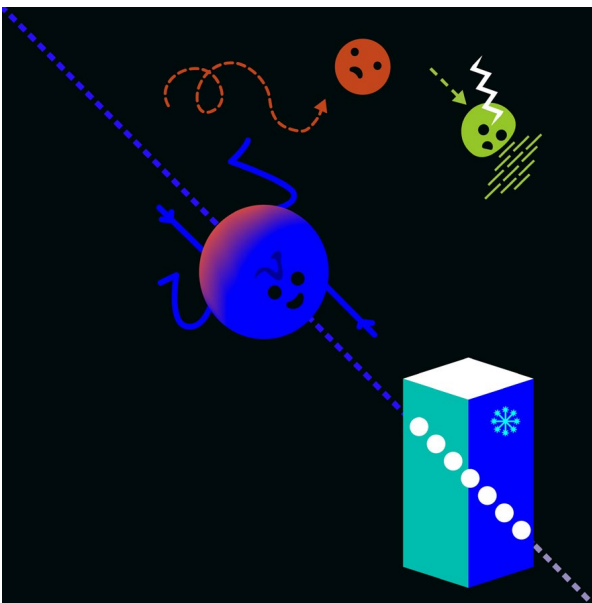
“Neutrino” đến từ những vùng khác trong không gian, mang theo các manh mối về một số bí ẩn của vũ trụ. Những nhà nghiên cứu, nếu có thể bắt giữ được các hạt “neutrino” hiếm hoi này, sẽ khai thác được những tin tức về các môi trường cực đoan trong vũ trụ, nơi chúng được sinh ra.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

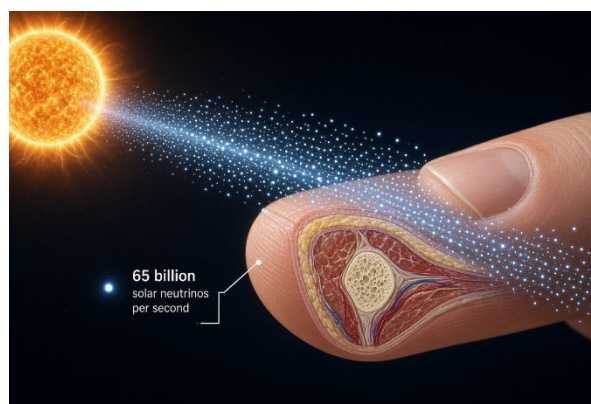

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Neutrino

{<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/2026/press-release/>}

Ngay từ những năm 1980, Francis Halzen đã nhận ra rằng lớp băng hà ở Nam Cực có thể là môi trường lý tưởng để thu giữ đủ số lượng “neutrino” bí ẩn này, từ đó giúp các nhà khoa học tìm hiểu thêm về nguồn gốc xa xôi của chúng. Ông nhanh chóng thuyết phục được nhiều người khác về tiềm năng của ý tưởng này. Năm 1992, một nhóm các nhà nghiên cứu và kỹ sư đã thực hiện những thử nghiệm đầu tiên nhằm đưa các “kính thiên văn” đo ánh sáng xuống sâu trong lớp băng hà ở Nam Cực.

Sự khám phá xuất hiện khoảng hai mươi năm sau đó: kính thiên văn “neutrino” IceCube đã ghi nhận những “neutrino” có các đặc tính khiến các nhà nghiên cứu tin rằng chúng bắt nguồn từ những vùng rất xa trong không gian. Từ đó, cuộc săn tìm các nguồn phát “neutrino” trong vũ trụ chính thức bước sang một giai đoạn mới đầy hứng khởi.

Vật Lý Hạt & Vật Lý Thiên Văn

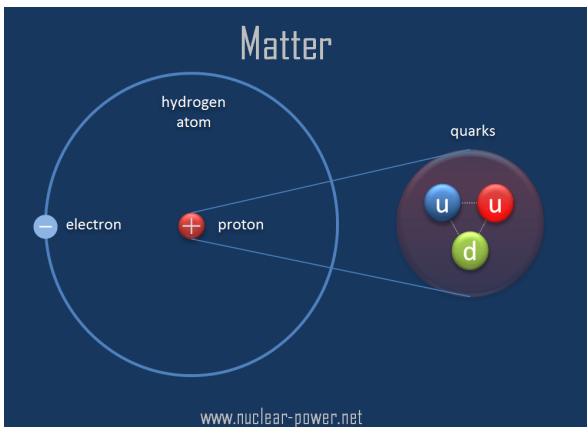

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

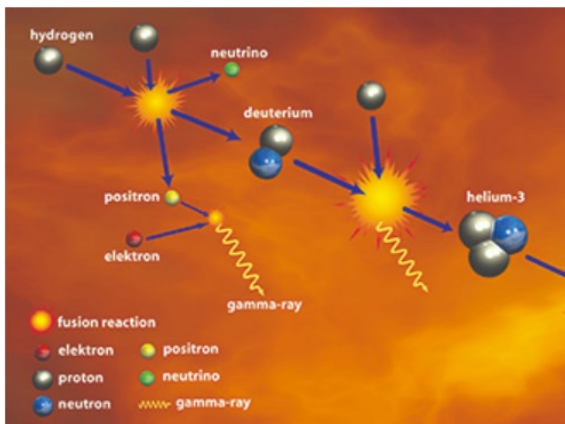

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Francis Halzen sinh ra ở nước Bỉ. Ông bị cuốn hút vào ngành vật lý hạt nhờ những tiến bộ vượt bậc của lĩnh vực này trong thập niên 1960, và ban đầu tập trung nghiên cứu các hạt khối lượng lớn được cấu tạo từ các “quark”. Không lâu sau khi hoàn thành luận án tiến sĩ (Doctor of Philosophy – Ph.D.), ông chuyển đến Đại học Wisconsin-Madison tại Hoa Kỳ. Về sau, ông nhận ra vật lý hạt có thể học hỏi được nhiều điều từ các hạt đến từ không gian vũ trụ, đồng thời vật lý thiên văn cũng có thể hưởng lợi ích từ những hiểu biết của vật lý hạt.

Quark (Vật Lý Hạt) {<https://www.nuclear-power.com/nuclear-power/reactor-physics/atomic-nuclear-physics/fundamental-particles/quarks/>}

Neutrino
 {<https://scienceinschool.org/article/2011/neutrinos/>}

Vật Lý Thiên Văn
 {<https://www.keele.ac.uk/astrophysics-centre/>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Động lực thúc đẩy việc tìm kiếm “neutrino” lại xuất phát từ các quan sát về một loại hạt hoàn toàn khác. Vũ trụ liên tục bị xuyên qua bởi các hạt mà người ta gọi chung là tia vũ trụ (cosmic rays). Thông thường, các hạt này là “proton”, tức các hạt nhân trần của nguyên tử Hydrogen. Đôi khi, các “proton” đến từ không gian mang theo một năng lượng đáng kinh ngạc khi tới Trái Đất, lớn hơn rất nhiều so với mức năng lượng mà con người có thể truyền cho chúng trong bất kỳ máy gia tốc hạt nào trên Trái Đất.

Nguồn gốc của những tia vũ trụ có năng lượng cực cao nhất từ lâu vẫn là một trong những bí mật của vũ trụ. Theo các định luật vật lý, những quá trình có khả năng gia tốc “proton” lên mức năng lượng rất cao cũng đồng thời tạo ra các “neutrino” có năng lượng cao. Vì vậy, “neutrino” có thể cung cấp những manh mối vô cùng quan trọng về bản chất của các “máy gia tốc hạt” trong vũ trụ này.

Nếu một nhà nghiên cứu thành công trong việc phát hiện các “neutrino” mang năng lượng khổng lồ, họ có thể phân biệt chúng với những “neutrino” có năng lượng thấp hơn rất nhiều, vốn phát sinh từ sự phân rã của các chất phóng xạ, từ Mặt Trời hoặc từ các phản ứng xảy ra khi tia vũ trụ va chạm vào khí quyển Trái Đất. Những neutrino không có nguồn gốc từ môi trường xung quanh chúng ta hẳn phải xuất phát từ những nơi rất, rất xa trong vũ trụ. Chúng có thể được tạo ra bởi những quá trình phản ứng dữ dội diễn ra trong các khu vực nơi các ngôi sao phát nổ, hoặc từ các giải thiên hà hoạt động ở khoảng cách vô cùng xa xôi trong vũ trụ.

Những Tia Chớp Trong Băng Hà

Vào thập niên 1980, khi đang nghiên cứu các hạt vũ trụ, Halzen được biết rằng các nhà khoa học Liên Xô đang dự định sử dụng các dụng cụ thu sóng vô tuyến để ghi nhận tín hiệu “neutrino” tại Nam Cực. Ý tưởng là khi một “neutrino” va chạm với hạt nhân nguyên tử trong băng hà, nó tạo ra một tia lửa điện, từ đó phát sinh một làn sóng vô tuyến. Nếu tín hiệu đủ mạnh, nó có thể được thu nhận bằng ăng-ten vô tuyến. Halzen đã cảm hứng ý tưởng này và nhận ra rằng còn có một phương pháp khác: Lắp đặt các “kính thiên văn” dò ánh sáng trong băng hà để tìm kiếm những tia lóe sáng sinh ra từ các vụ va chạm đó.

Trước đó, khoảng năm 1960, một số nhà vật lý đã đề xuất rằng nước có thể là vật liệu thích hợp để phát hiện “neutrino” đến từ không gian. Trong những trường hợp hiếm hoi khi một “neutrino” va chạm với hạt nhân nguyên tử, một hạt mang điện sẽ được tạo ra. Hạt này tiếp tục chuyển động theo cùng hướng với “neutrino” ban đầu và phát ra ánh sáng màu xanh lam. Vì nước trong suốt nên ánh sáng này có thể được phát hiện. Nếu sử dụng dụng cụ thích hợp, các nhà khoa học có thể xác định hướng truyền của chùm sáng và thậm chí truy ngược được nơi “neutrino” xuất phát. Yếu

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

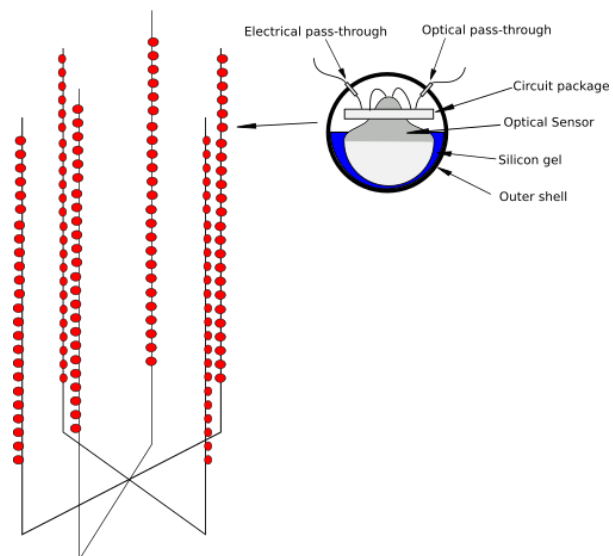
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

tổ quan trọng nhất là phải có một thể tích nước đủ lớn để quan sát được dấu vết của nhiều vụ va chạm “neutrino”.

Ý tưởng của Halzen là sử dụng băng hà thay vì nước. Ông liên lạc với đồng nghiệp nghiên cứu của mình là John G. Learned, khi đó đang tham gia dự án DUMAND (Deep Underwater Muon And Neutrino Detector Project). Đây là một dự án tương tự nhằm thu nhận các tín hiệu ánh sáng từ những “neutrino” tương tác trong vùng nước biển sâu và trong suốt ngoài khơi tiểu bang Hawaii, Hoa Kỳ. Cùng nhau, hai nhà vật lý thảo luận về những cơ hội cũng như thách thức trong việc phát hiện “neutrino” tại Nam Cực. Năm 1988, họ lần đầu tiên trình bày ý tưởng xây dựng một đài quan sát “neutrino” trong băng hà ở Nam Cực tại một hội nghị diễn ra ở Ba Lan.

John G. Learned (1935-)
{<https://www.phys.hawaii.edu/profile/DrLearned/>}

DUMAND (Deep Underwater Muon And Neutrino Detector Project)
{https://en.wikipedia.org/wiki/DUMAND_Project}

Kính Thiên Văn “Neutrino” Tại Nam Cực

Francis Halzen nhận ra rằng việc đặt đài quan sát “neutrino” tại Nam Cực mang lại nhiều lợi thế. Tại đây đã có sẵn một trạm nghiên cứu cùng hệ thống tổ chức vận chuyển định kỳ và mọi điều kiện cần thiết để một nhóm khoa học có thể làm việc lâu dài.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

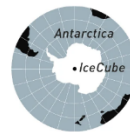
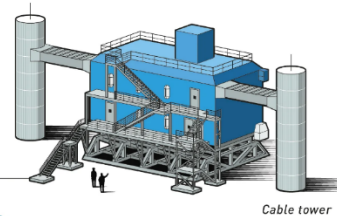
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Băng hà cũng là một vật liệu lý tưởng về nhiều mặt. Ở độ sâu đủ lớn, bóng tối luôn hiện diện liên tục. Không giống như đại dương, nơi đây không có sự nhiễu loạn do sinh vật gây ra và mức độ phóng xạ trong thiên nhiên cũng rất thấp. Khối băng hà ổn định, tạo nên một bề mặt vững chắc cho những người làm việc tại cơ sở nghiên cứu. Khu vực này còn có độ ổn định địa chất cao và hầu như không xảy ra động đất.

Tuy nhiên, một bất lợi lớn là thời tiết giá lạnh khiến việc di chuyển đến và rời khỏi Nam Cực gần như không thể thực hiện được trong năm. Vì vậy, mọi công việc đều phải tiến hành trong mùa hè ngắn ngủi của Nam Cực, kéo dài từ tháng 11 đến tháng 2.

An observatory in the ice

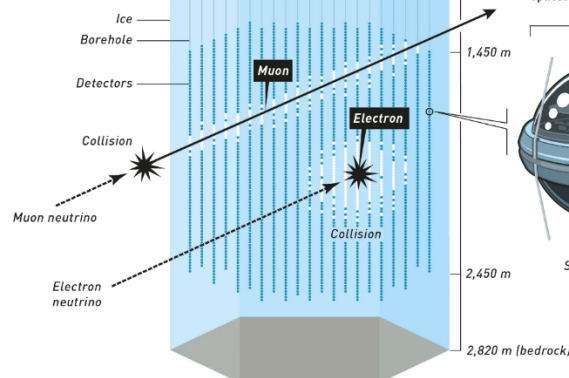
IceCube is a cubic kilometre of ice equipped with light sensors on long cables, as well as a building on the surface where the signals from the ice are collected. Data are then forwarded via satellite for analysis.

PARTICLES AND LIGHT

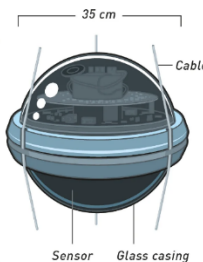
Most neutrinos that reach IceCube travel straight through it without registering. The few neutrinos that collide with an atomic nucleus create light that can be captured and analysed.

There are three different types of neutrinos that create different patterns in IceCube. When an electron neutrino or tau neutrino collide with an atomic nucleus, they cause a cascade of particles that illuminate the area around the collision. A muon neutrino that collides not only creates a cascade, it also creates a particle, a muon, that makes a long trail of light through the ice.

OPTICAL MODULES

The sensor that captures the light sits in glass casing and faces downward. The casing also holds electronics that process the signal before it is sent to the surface. The entire unit is called an optical module.

©Johan Jarnestad/The Royal Swedish Academy of Sciences

<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/2026/press-release/>

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Ban đầu, Halzen hài lòng với việc đảm nhiệm phần nghiên cứu lý thuyết, trong khi Learned bận rộn với dự án riêng của mình và không quay lại với ý tưởng mà hai người đã cùng đồng ý xây dựng đài quan sát “neutrino” tại Nam Cực. Câu chuyện có thể đã kết thúc tại đó. Tuy nhiên, ý tưởng này đã tạo được sự quan tâm lớn đến mức chỉ trong vài năm, các nhà nghiên cứu từ nhiều cơ sở khác nhau đã tập hợp quanh Halzen để biến ý tưởng về một đài quan sát “neutrino” ở Nam Cực thành hiện thực.

Trước hết, họ phải giải quyết hàng loạt vấn đề thực tế liên quan đến việc đặt các dụng cụ ở sâu trong lòng băng hà. Từ các nhà nghiên cứu băng hà học, họ biết được rằng có thể khoan những lỗ sâu đến hàng kilômét bằng một loại ống phun nước nóng rất tinh vi, hoạt động giống như một vòi sen trong phòng tắm để làm tan băng. Sau đó, một sợi cáp dài mang theo các dụng cụ tinh vi dò ánh sáng sẽ được thả xuống lỗ khoan đã chứa đầy nước.

Halzen mô tả những dụng cụ tinh vi này như “một bóng đèn hoạt động theo chiều ngược lại”: thay vì phát ra ánh sáng, dụng cụ sẽ thu nhận ánh sáng rồi chuyển đổi nó thành tín hiệu điện.

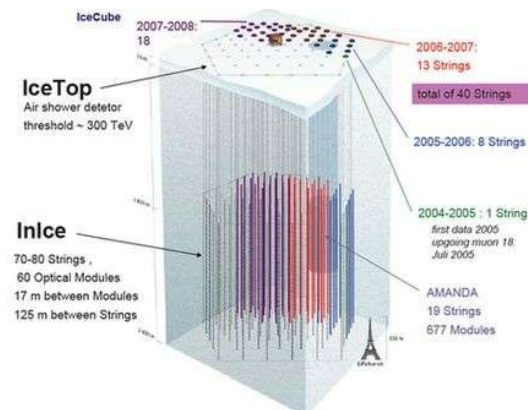
Bong Bóng Khí Trong Băng Hà Là Một Vấn Đề

Trước tiên, nhóm nghiên cứu đã thử nghiệm việc hạ các dụng cụ vào lớp băng ở Greenland để kiểm tra xem chúng có thể ghi nhận ánh sáng do các hạt chuyển động trong băng tạo ra hay không? Sau đó, họ bắt đầu xây dựng đài quan sát neutrino đầu tiên tại Nam Cực, tiền thân của IceCube: dự án AMANDA (Antarctic Muon And Neutrino Detector Array).

Greenland

{<https://www.nationalgeographic.com/travel/article/what-its-like-to-live-in-greenland>}

AMANDA (Antarctic Muon And Neutrino Detector Array) {<https://phys.org/news/2008-02-amanda-years.html>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Halzen từng kể rằng vào đêm Giáng sinh năm 1993, ông ngồi bên bàn ăn với chiếc máy tính đặt trên đui, hồi hộp chờ đợi thông điệp xác nhận rằng sợi dây cáp đầu tiên mang các dụng cụ quang học đã được lắp đặt thành công vào trong băng hà.

Phần trên của khối băng hà chứa rất nhiều bong bóng khí. Những bong bóng này làm ánh sáng bị tán xạ theo nhiều hướng khác nhau, khiến các dữ kiện về quỹ đạo chuyển động của các hạt “neutrino” trở nên mờ nhòe. Vì thế, những nỗ lực ban đầu đã mang lại kết quả khá thất vọng.

Tuy nhiên, ở độ sâu lớn hơn 1.400 mét, băng hà lại tỏ ra tinh khiết và trong suốt một cách đáng kinh ngạc. Tại đó, các tia sáng lóe lên do “neutrino” tạo ra có thể truyền đi tới 300 mét trước khi bị hấp thụ, xa hơn rất nhiều so với mọi dự đoán trước đó. Một thành quả phụ đáng kể của dự án nghiên cứu “neutrino” là các nhà khoa học đã thu được hiểu biết sâu sắc về tính chất của băng hà ở các độ sâu khác nhau.

Việc xây dựng AMANDA tiếp tục cho đến tháng 1 năm 2000. Mọi việc đều tiến triển đúng như dự định, nhưng hệ thống vẫn chưa đủ khả năng để phát hiện các “neutrino” có năng lượng cực cao đến từ những “máy gia tốc hạt” trong vũ trụ. Vì vậy, một thể tích quan sát lớn hơn là điều cần thiết. Công việc xây dựng IceCube được khởi động, với mục tiêu biến một kilômét khối băng thành một kính thiên văn “neutrino” khổng lồ được trang bị các dụng cụ dò ánh sáng. IceCube đạt quy mô hoàn chỉnh vào năm 2011, với 5.160 cảm biến ánh sáng được phân bố trên 86 sợi dây cáp.

Trong suốt nhiều năm, Halzen tiếp tục đóng vai trò như một người hướng dẫn cho cả dự án AMANDA lẫn IceCube. Với cương vị nhà nghiên cứu với đầy nhiệt huyết và tận tâm, ông đã đưa những dự án này đi từ giai đoạn ý tưởng ban đầu đến các phép đo hoàn chỉnh và những kết quả khoa học có giá trị.

IceCube Cuối Cùng Phát Hiện Được Các “Neutrino” Từ Vũ Trụ

Một đài quan sát “neutrino” như IceCube không chỉ phát hiện những “neutrino” mà các nhà nghiên cứu đang tìm kiếm. Các “neutrino” từ vũ trụ cần phải được phân biệt với vô số tín hiệu sinh ra bởi các tia vũ trụ đi vào khí quyển Trái Đất. Một số hạt được tạo ra trong quá trình đó có thể xuyên sâu xuống tới các dụng cụ quang học đặt ở độ sâu từ 1.450 đến 2.450 mét dưới bề mặt băng hà. Mỗi ngày, hơn một trăm triệu hạt như vậy từ bầu khí quyển phía trên Nam Cực được ghi nhận. Các tia vũ trụ cũng tạo ra “neutrino” trong bầu khí quyển của Trái Đất. Trong số đó, vài trăm “neutrino” mỗi ngày đến được IceCube sau khi xuyên qua toàn bộ Trái Đất từ Bắc Bán Cầu (Northern Hemisphere).

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

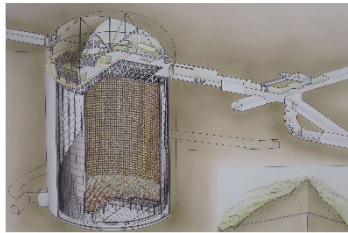
Để tìm ra các “neutrino” từ vũ trụ, các nhà nghiên cứu phải nhận diện những sự kiện đặc biệt trong đó “neutrino” từ vũ trụ đã tương tác với băng hà. Ngay cả khi họ không thể hoàn toàn chắc chắn rằng một “neutrino” riêng lẻ có nguồn gốc bên ngoài Trái Đất, họ vẫn có thể phân tích toàn bộ tập hợp các sự kiện đã được chọn lọc và đánh giá xem các đặc tính tổng thể của chúng có phù hợp với những gì được dự đoán đối với “neutrino” từ vũ trụ hay không? Đồng thời, chúng khác biệt như thế nào so với các “neutrino” sinh ra trong bầu khí quyển Trái Đất? Năm 2013, nhóm nghiên cứu công bố những bằng chứng đầu tiên cho thấy họ thực sự đã phát hiện được các “neutrino” có nguồn gốc từ vũ trụ. Chỉ vài năm sau đó, họ đã thu thập được lượng dữ liệu đủ lớn để có thể khẳng định chắc chắn về khám phá này.

Các Nhà Nghiên Cứu Hy Vọng Học Được Điều Gì Từ Những “Neutrino” Của Vũ Trụ?

Thiên văn học neutrino bắt đầu ở quy mô nhỏ từ những năm 1960, khi Raymond Davis Jr. quan sát được các “neutrino” phát ra từ Mặt Trời. Kết quả này sau đó được xác nhận bởi nhóm nghiên cứu tại đài quan sát “neutrino” Kamiokande ở Nhật Bản do Masatoshi Koshiba lãnh đạo. Nhờ khả năng xác định quỹ đạo của các “neutrino”, họ đã truy tìm được nguồn gốc của chúng.

Raymond Davis, Jr. (1914-2006) {Giải Nobel về Vật Lý Học năm 2002}
{https://en.wikipedia.org/wiki/Raymond_Davis_Jr.}

Kamiokande, Hida, Gifu Prefecture, Japan
{<https://www-sk.icrr.u-tokyo.ac.jp/en/sk/experience/gallery/>}

Masatoshi Koshiba (1926-2020) {Giải Nobel về Vật Lý Học năm 2002}
{https://en.wikipedia.org/wiki/Masatoshi_Koshiba}

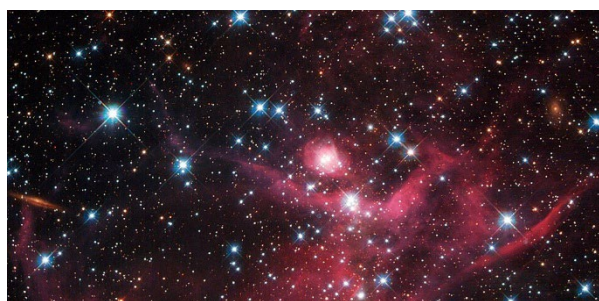

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

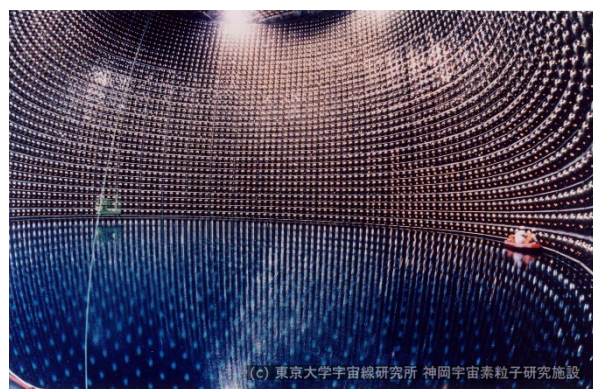

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Năm 1987, Kamiokande ghi nhận được một “cơn mưa những hạt neutrino” có thể liên hệ với một ngôi sao đang phát nổ, tức một siêu tân tinh (supernova), trong Đám Mây Magellan Lớn (Large Magellanic Cloud), thiên hà láng giềng của chúng ta. Khám phá này nhanh chóng được xác định bởi các phép đo “neutrino” được thực hiện gần như cùng lúc tại Hoa Kỳ và Liên Xô.

Large Magellanic Cloud
{https://en.wikipedia.org/wiki/Large_Magellanic_Cloud}

Kamiokande, Hida, Gifu Prefecture, Japan
{<https://www-sk.icrr.u-tokyo.ac.jp/en/sk/experience/gallery/>}

Nhờ những khám phá đó, Raymond Davis Jr. và Masatoshi Koshiba đã được trao Giải Nobel Vật Lý Học năm 2002, vì đã chứng minh rằng “neutrino” có thể được sử dụng để nghiên cứu các hiện tượng trong không gian vũ trụ.

Tuy nhiên, vẫn còn một vấn đề chưa được giải quyết: số lượng “neutrino” mà Raymond Davis Jr. phát hiện được chỉ bằng khoảng một phần ba so với số lượng mà các tính toán về các phản ứng xảy ra trong Mặt Trời dự đoán. Nguyên nhân của sự chênh lệch này hóa ra liên quan đến việc “neutrino” tồn tại dưới (3) loại khác nhau. Các nhà vật lý phát hiện rằng “neutrino” có khả năng biến đổi qua lại giữa (3) loại này. Vì thế, một “neutrino” được sinh ra dưới một dạng có thể đến dụng cụ quan sát trên Trái Đất dưới một dạng khác. Để phát hiện các “neutrino” đã biến đổi này, cần phải sử dụng những phương pháp khác với kỹ thuật mà Raymond Davis Jr. áp dụng. Bản chất “biến hóa” của “neutrino” đã được chứng minh thông qua các thí nghiệm tại Nhật Bản và Canada. Vì khám phá này, Takaaki Kajita và Arthur B. McDonald đã được trao Giải Nobel Vật Lý Học năm 2015.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Takaaki Kajita (1959-) {Giải Nobel Vật Lý Học năm 2015}
{https://en.wikipedia.org/wiki/Takaaki_Kajita}

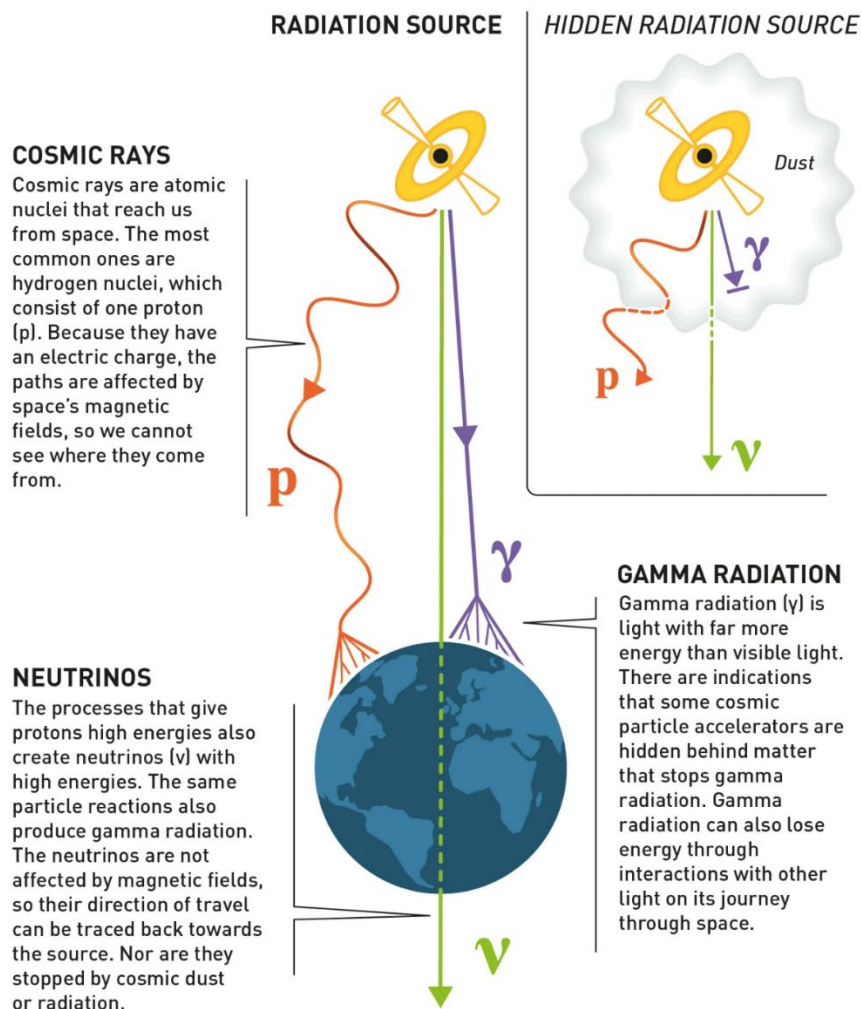
Arthur B. McDonald (1943-) {Giải Nobel Vật Lý Học năm 2015}
{https://en.wikipedia.org/wiki/Arthur_B._McDonald}

Messengers from space

Space contains objects that release vast amounts of energy. There are processes that accelerate particles and which can sometimes provide particles with a million times more energy than can be achieved in experiments on Earth.

These violent events create different types of radiation, which reach us as messengers carrying information about the processes in which they originated. The neutrinos' properties mean that they can reveal information about cosmic particle accelerators that other forms of radiation cannot.

©Johan Jarnestad/The Royal Swedish Academy of Sciences

<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/2026/press-release/>

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

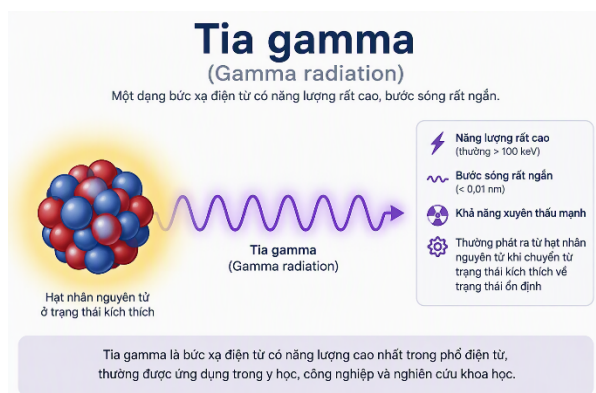

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

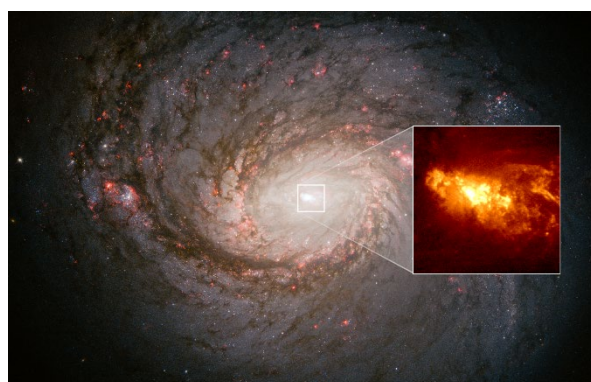
Nhờ “neutrino”, các nhà vật lý đã có thể xác nhận những mô hình lý thuyết về các quá trình diễn ra bên trong Mặt Trời cũng như những hiện tượng xảy ra trong lòng một vụ nổ một siêu tân tinh (a supernova). Ý tưởng đằng sau dự án IceCube là đưa ngành thiên văn học “neutrino” lên một tầm cao mới. Các nhà khoa học hy vọng rằng “neutrino” sẽ cung cấp dữ kiện về những hiện tượng bị che khuất sau các đám mây bụi vũ trụ hoặc về những thiên thể ở khoảng cách xa đến mức các dạng bức xạ khác đã suy yếu hoặc biến mất trên đường truyền đến Trái Đất. Mục tiêu là thu được thêm những hiểu biết mà không một phương pháp quan sát nào khác có thể cung cấp.

So với “proton”, “neutrino” có một lợi thế rất lớn là chúng không mang điện tích. Trong không gian, quỹ đạo của các “proton” mang điện bị bẻ cong bởi những từ trường mà chúng đi qua. Vì vậy, chỉ dựa vào hướng chuyển động của “proton” khi đến Trái Đất, người ta không thể xác định được nguồn gốc ban đầu của chúng. Tuy nhiên, những quá trình có khả năng gia tốc “proton” lên năng lượng cực cao cũng đồng thời tạo ra “neutrino”. Vì “neutrino” không bị ảnh hưởng bởi từ trường, chúng tiếp tục chuyển động gần như theo một đường thẳng từ nơi sinh ra đến nơi quan sát. Do đó, bằng cách truy ngược hướng đi của các “neutrino” có năng lượng cao nhất, các nhà khoa học hy vọng sẽ xác định được nơi các “proton” của tia vũ trụ được gia tốc.

Một loại “sứ giả” khác đến từ những hiện tượng dữ dội nhất trong vũ trụ là bức xạ “gamma”. Tuy nhiên, trên hành trình xuyên qua không gian, bức xạ “gamma” có thể bị suy giảm khi tương tác với ánh sáng và vật chất. Trái lại, “neutrino” hầu như không bị ảnh hưởng bởi những tương tác đó, cho phép chúng mang theo dữ kiện gần như nguyên vẹn từ những vùng xa xôi nhất của vũ trụ đến với chúng ta.

Bức Xạ Gamma (Gamma Radiation)

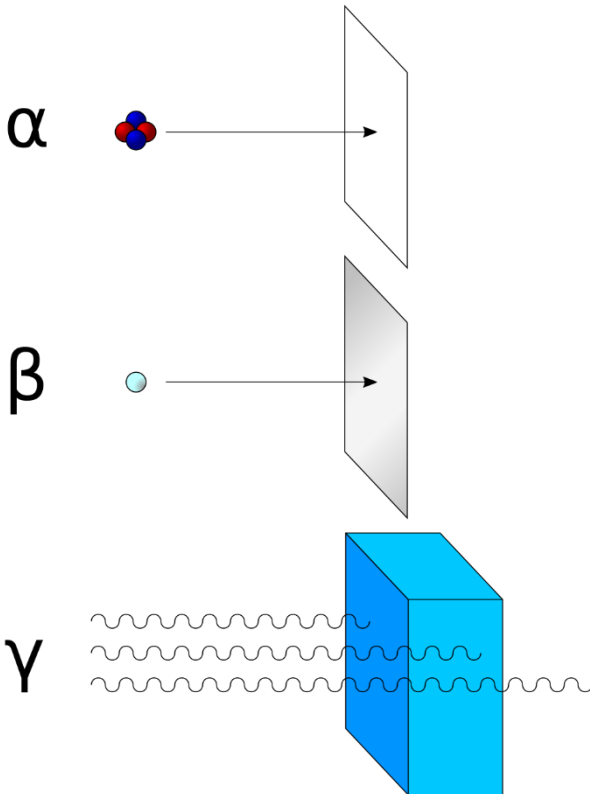
Galaxy NGC 1068 (M77)
{<https://science.nasa.gov/image-detail/ngc-1068/>}

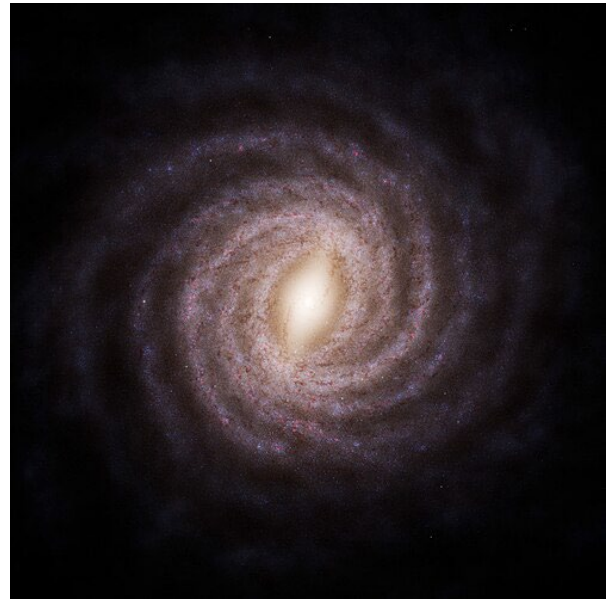
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Bức Xạ Gamma (Gamma Radiation)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Gamma_ray}

Ngân Hà (Milky Way)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Milky_Way}

Nhiều Kết Quả Hơn Nửa Đang Được Kỳ Vọng

Một trong những mục tiêu quan trọng hiện nay là xác định chính xác các nguồn phát “neutrino” riêng lẻ trong vũ trụ. IceCube đã phát hiện được một số ứng viên tiềm năng, trong đó có thiên hà hoạt động Galaxy NGC 1068 (còn được gọi là M77). Trong số các “neutrino” được IceCube ghi nhận, có 79 “neutrino” dường như đến từ hướng của thiên hà này. Tuy nhiên, bằng chứng hiện có vẫn chưa đủ mạnh để khẳng định một cách chắc chắn rằng NGC 1068 là một nguồn phát “neutrino”. Cần thu nhận được nhiều “neutrino” hơn bằng các dụng cụ dò tinh vi hơn, khả năng xác định chính xác nguồn gốc của chúng càng tăng lên.

Trong những năm gần đây, các nhà nghiên cứu của IceCube cũng đã phát hiện được các “neutrino” năng lượng cao đến từ chính thiên hà của chúng ta, Ngân Hà (Milky Way). Họ cho rằng các “neutrino” này được tạo ra khi bức xạ vũ trụ va chạm với các nguyên tử trong lớp khí loãng giữa các ngôi sao.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Chắc chắn trong những năm tới chúng ta sẽ còn nghe rất nhiều về thiên văn học “neutrino”, khi ngày càng có nhiều nhóm nghiên cứu tiếp bước con đường mà IceCube đã mở ra. Hiện nay, tại Bắc Bán Cầu (Northern Hemisphere) đang có một số kính thiên văn “neutrino” khác ở những giai đoạn phát triển khác nhau. Tuy nhiên, các dự án này sử dụng nước thay vì băng hà làm môi trường quan sát. Dự án DUMAND, công trình đã truyền cảm hứng cho Francis Halzen vào thập niên 1980, kết thúc vào năm 1995. Tuy vậy, những bài học và kinh nghiệm từ dự án này vẫn tiếp tục được thừa kế trong nhiều chương trình nghiên cứu khác, chẳng hạn như các đài quan sát “neutrino” tại:

Hồ Baikal, Địa Trung Hải (The Mediterranean), Biển Đông (Việt Nam) hay Biển Nam Hải {South China Sea} (Trung Cộng), và vùng biển ngoài khơi bờ biển phía tây Canada.

Hồ Baikal, Liên Xô
{https://en.wikipedia.org/wiki/Lake_Baikal}

Địa Trung Hải (The Mediterranean)
{<https://www.vikingcruises.com/oceans/destinations/mediterranean/>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trung Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

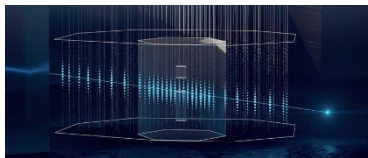

Biển Đông (Việt Nam) hay Biển Nam Hải
{South China Sea} (Trung Cộng)
{https://en.wikipedia.org/wiki/South_China_Sea}

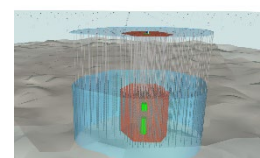

Vùng biển ngoài khơi bờ biển phía tây Canada
{https://www.instagram.com/p/DOTwEfNEoyK/?img_index=6}

Trong khi đó, IceCube vẫn đang tiếp tục thu nhận các “neutrino” từ vũ trụ. Hiện nay, kế hoạch mở rộng tiếp theo tại Nam Cực đang được khai triển. Dự án mới mang tên IceCube-Gen2 sẽ có quy mô ấn tượng lên tới 8 kilômét khối băng, lớn gấp nhiều lần hệ thống IceCube hiện nay.

IceCube-Gen2
{<https://icecube-gen2.wisc.edu/>}

IceCube-Gen2
{<https://icecube-gen2.wisc.edu/about/icecube-gen2/>}

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com

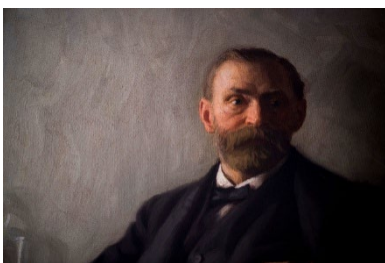
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Giải Nobel về Hóa Học năm 2026

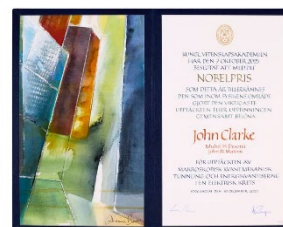
<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/press-release/>

Alfred Nobel (1833-1896)
{<https://www.nobelprize.org/alfred-nobel>}

Nobel Medal
{<https://www.nobelprize.org/alfred-nobel>}

Nobel Diploma
{<https://www.nobelprize.org/prizes/about/the-nobel-diplomas/>}

Họ Đã Giải Được Bí Ẩn Bất Đối Xứng Của Hóa Học

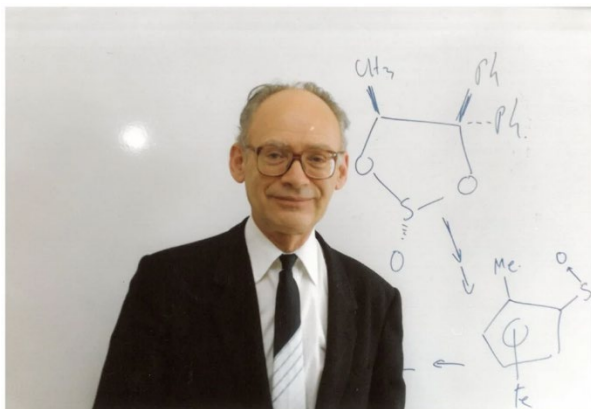
Một số phản ứng hóa học tạo ra hai phân tử khác nhau, là hình ảnh phản chiếu của nhau trong gương. Trong nhiều thập kỷ, các nhà nghiên cứu đã biết rằng về mặt lý thuyết có thể thiết kế các phản ứng chỉ tạo ra một phân tử “tốt” trong hai hình ảnh phản chiếu này, nhưng cách thực hiện điều đó trong thực tế vẫn là một bí ẩn. Henri B. Kagan và Kenso Soai được trao Giải Nobel về Hóa Học năm 2026 vì đã đưa ra lời giải cho vấn đề này. Các khám phá của họ có ý nghĩa vô cùng to lớn đối với các nhà hóa học thiết kế những phản ứng được ứng dụng trong nhiều lĩnh vực, chẳng hạn như sản xuất dược phẩm.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Henri B. Kagan (1930-)
{<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/kagan/photo-gallery/>}

Kenso Soai (1950-)
{<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/soai/photo-gallery/>}

Sinh năm 1930, Boulogne-Billancourt, France.
Ph.D. 1960, Collège de France, Paris, France.

Sinh năm 1950, Hiroshima, Japan. Ph.D.
1979, Tokyo University of Science, Tokyo, Japan.

Collège de France, Paris, France
{https://en.wikipedia.org/wiki/Coll%C3%A8ge_de_France}

Tokyo University of Science, Tokyo, Japan
{https://en.wikipedia.org/wiki/Tokyo_University_of_Science}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương

Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận

<https://www.vnnavydallas.com>

Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

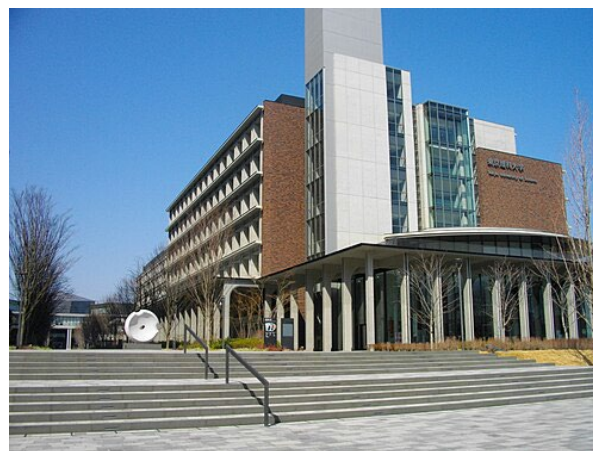
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Professor Emeritus, Université Paris-Sud, Paris, France.

Professor Emeritus, Tokyo University of Science, Tokyo, Japan

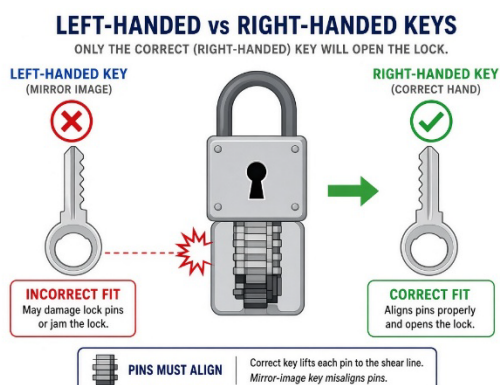

Université Paris-Sud, Paris, France
{https://fr.wikipedia.org/wiki/Universit%C3%A9_Paris-Sud}

Tokyo University of Science, Tokyo, Japan
{https://en.wikipedia.org/wiki/Tokyo_University_of_Science}

Các phân tử của sự sống gây ra không ít khó khăn cho các nhà hóa học. Hãy tưởng tượng bạn là một người thợ khóa chuyên chế tạo chìa khóa theo yêu cầu. Vấn đề là mỗi khi sản xuất, bạn luôn tạo ra hai phiên bản đối xứng như hình trong gương của cùng một chiếc chìa khóa, nhưng chỉ một trong hai phiên bản có thể mở được ổ khóa. Thậm chí, ổ khóa còn có thể bị hư hại nếu khách hàng cố dùng chiếc chìa khóa còn lại để mở. Đáng tiếc là việc phân biệt hai chiếc chìa khóa này vô cùng khó khăn, nên khách hàng thường nhận được cả hai.

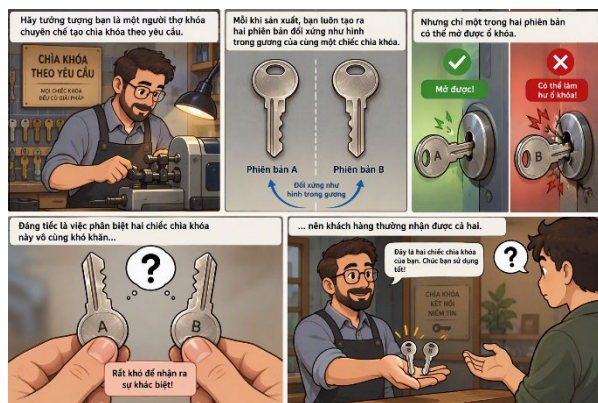
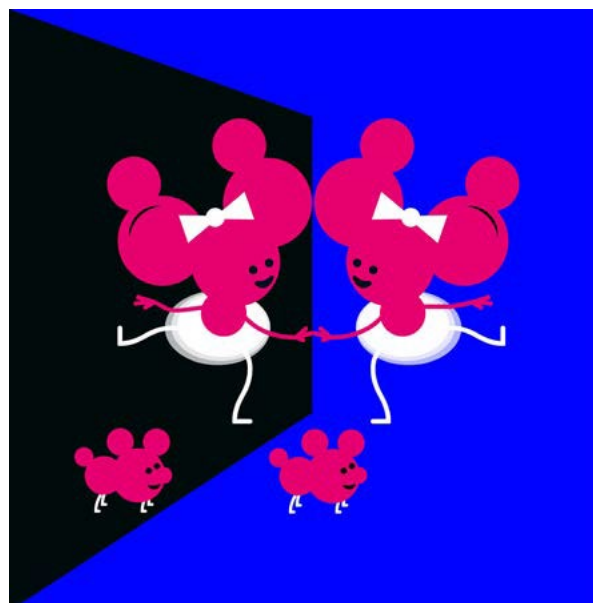

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Hình 1
{<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/press-release/>}

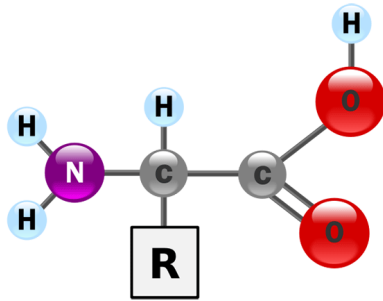
Những thách thức tương tự cũng xuất hiện khi các nhà hóa học phát triển các loại dược phẩm mới. Nhiều phân tử thuốc trị bệnh tồn tại dưới hai dạng là hình ảnh phản chiếu không hoàn toàn giống hệt nhau của nhau: một dạng “tốt” mang lại tác dụng điều trị, trong khi dạng kia “xấu” có thể gây ra những tác dụng phụ không cần thiết, đôi khi còn có hại cho con người. Nguyên nhân sâu xa nằm ở nền tảng hóa học mang tính chất mà các nhà hóa học gọi là “đồng tính đối quang” (homochiral), từ hai từ Hy Lạp có nghĩa là “giống nhau” và “bàn tay”. Giống như đôi bàn tay, mọi “amino acid” đều tồn tại dưới hai dạng đối xứng qua gương, nhưng chỉ một trong hai được tìm thấy trong các “protein” của tế bào chúng ta. Dạng kia thì rất hiếm gặp trong thiên nhiên. Điều này cũng đúng đối với các phân tử đường cấu thành DNA của con người; có hai hình ảnh phản chiếu khác nhau của các phân tử này, nhưng sự sống chỉ sử dụng một dạng duy nhất.

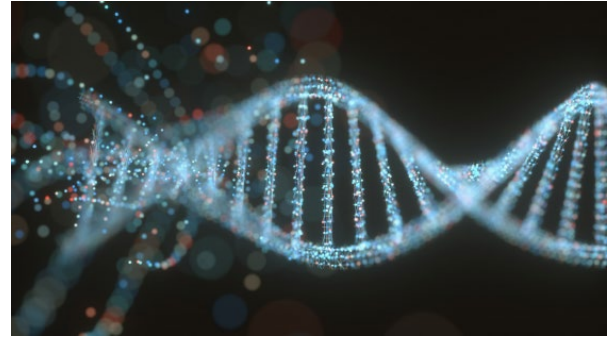
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

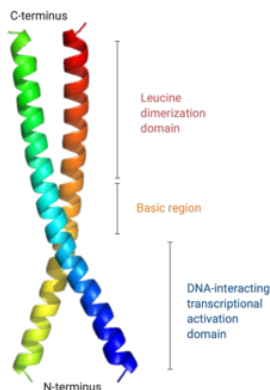
Amino Acid
{<https://www.snexplores.org/article/scientists-say-amino-acid>}

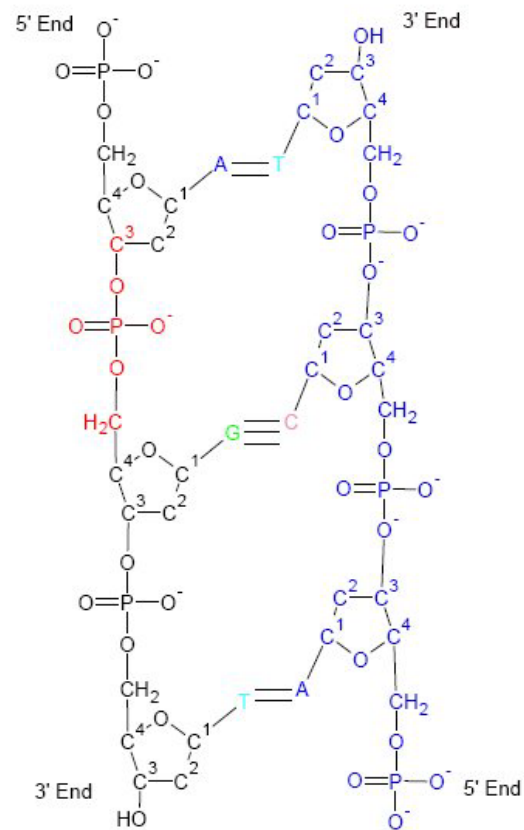
Cấu trúc xoắn kép của DNA
{<https://visitech.vn/dna-la-gi/>}

Đây là cấu trúc cơ bản của một “amino acid”.

- Bên trái là nhóm “amine”, gồm một nguyên tử “Nitrogen N” liên kết với hai nguyên tử “Hydrogen H”.
- Bên phải là nhóm “carboxyl”, gồm một nguyên tử “carbon C” liên kết với hai nguyên tử “Oxygen O” và một nguyên tử “Hydrogen H”.
- Ở trung tâm là nhóm “R”, phần của phân tử thay đổi ở mỗi loại “amino acid” khác nhau.

Protein
{<https://en.wikipedia.org/wiki/Protein>}

Cấu trúc xoắn kép của DNA (DeoxyriboNucleic Acid)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Francis_Crick}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

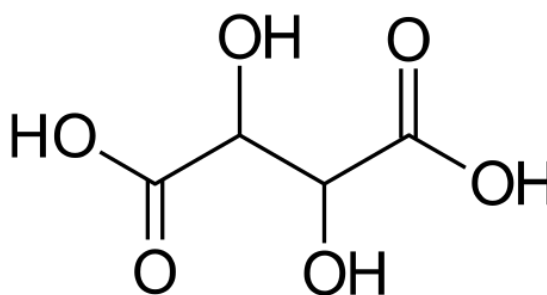
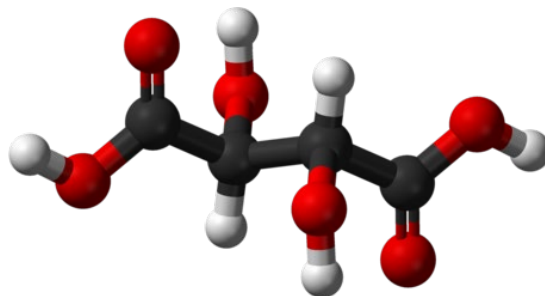
Từ lâu, các nhà hóa học đã băn khoăn về cách tính “đồng tính đối quang” (homochirality) có thể xuất hiện. Henri Kagan và Kenso Soai được trao Giải Nobel về Hóa Học năm 2026 vì đã tìm ra lời giải cho câu đố này. Henri Kagan đã khám phá ra một phương pháp mới để điều khiển các phản ứng hóa học, có nhiều cơ hội tạo ra phân tử “tốt” của một trong hai dạng “đồng tính đối quang” (homochirality) vượt trội hơn so với những phương pháp trước đây. Khám phá của ông đã giúp các nhà kỹ nghệ gia phát triển các phản ứng hóa học trong việc sản xuất dược phẩm, hương liệu, nước hoa và vật liệu mới.

Kenso Soai đã sáng chế được phản ứng hóa học đầu tiên chỉ tạo ra duy nhất phân tử “tốt” của một trong hai dạng “đồng tính đối quang” (homochirality). Chưa ai đạt được kỳ tích này. Phản ứng Soai (Soai reaction) được xem là một trong những thí nghiệm hóa học ngoạn mục nhất từng được sáng chế.

Giải Nobel về Hóa Học năm 2026 là kết quả của một chuỗi dài các khám phá, trong đó chuỗi đầu tiên được hình thành vào giữa thế kỷ XIX. Tất cả bắt đầu khi Louis Pasteur nghiên cứu một chất có vai trò quan trọng trong quá trình sản xuất rượu vang: “tartaric acid”.

Louis Pasteur (1822-1895)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Louis_Pasteur}

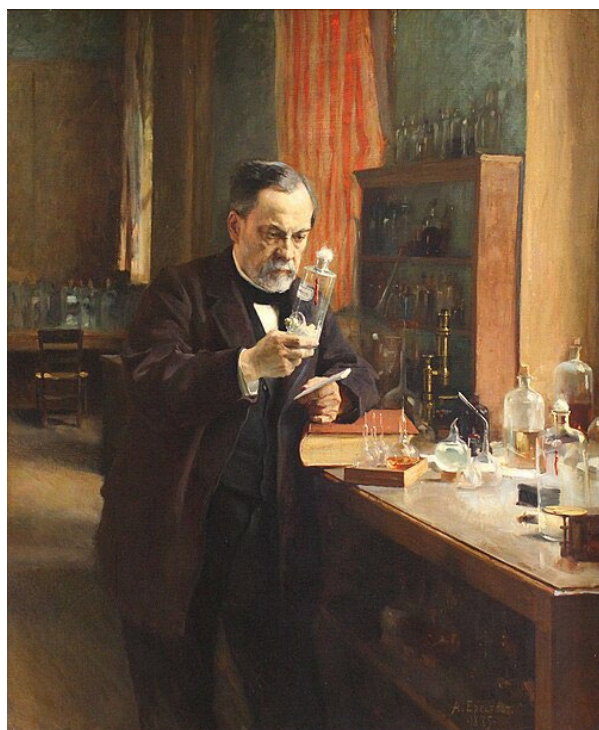

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Louis Pasteur (1822-1895)
{https://en.wikipedia.org/wiki/Louis_Pasteur}

Tartaric Acid
{https://en.wikipedia.org/wiki/Tartaric_acid}

“Tartaric Acid” Cho Thấy Các Phân Tử Có Thể Tồn Tại Dưới Dạng Ảnh Gương Của Nhau

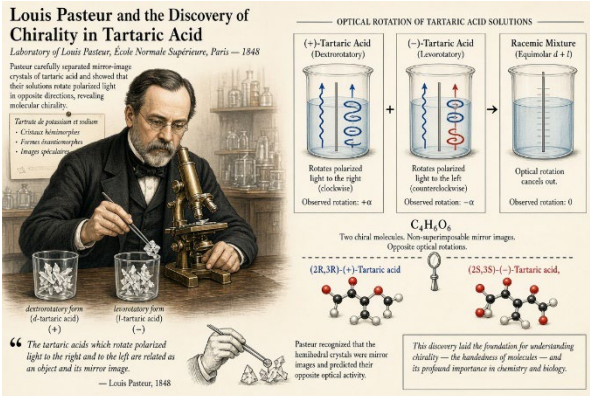
Pasteur quan sát hầu hết những gì ông nghiên cứu qua kính hiển vi. Khi các đồng nghiệp cho rằng “tartaric acid” đôi khi làm lệch ánh sáng phân cực sang bên phải, nhưng vào những lúc khác lại hoàn toàn không ảnh hưởng đến ánh sáng, ông đã bị lôi cuốn bởi hiện tượng này. Ông kết tinh thể “tartaric acid” và quan sát các tinh thể dưới kính hiển vi. Từ đó, ông phát hiện rằng chúng tồn tại dưới hai dạng khác nhau, mỗi dạng là hình ảnh phản chiếu qua gương của dạng kia. Bằng một chiếc nhíp, ông tách riêng chúng rồi hòa tan từng loại. Khi cho ánh sáng phân cực đi qua các dung dịch này, một dung dịch làm lệch ánh sáng sang phải, còn dung dịch kia làm lệch ánh sáng sang trái. Nếu trộn hai dung dịch lại với nhau, ánh sáng không còn bị ảnh hưởng.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Tartaric acid reveals that molecules can be mirrored
Louis Pasteur showed that tartaric acid exists in two mirror-image forms. Each form rotates polarized light in a different direction, but a mixture of the two does not rotate the light.

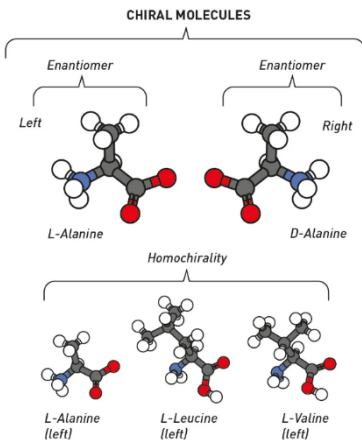
- 1 A surprising observation**
Pasteur's colleagues reported that tartaric acid sometimes rotated polarized light to the right, but at other times did not affect the light at all.
Why sometimes a rotation — and sometimes none?
- 2 Two kinds of crystals**
Pasteur grew crystals of tartaric acid and examined them under his microscope. He discovered that they existed in two variants, each the other's mirror image.
Left-handed crystal
Right-handed crystal
- 3 Separating the crystals**
Using tweezers, Pasteur carefully divided the two kinds of crystals and dissolved them separately.
Solution from left-handed crystals
Solution from right-handed crystals
- 4 Each solution rotates polarized light**
When Pasteur sent polarized light through the liquids, one bent the light to the right and the other to the left.
Left-handed solution rotates light to the left (negative rotation)
Right-handed solution rotates light to the right (positive rotation)
- 5 A mixture does not rotate the light**
When he combined the two solutions, the effects cancelled out, and the polarized light was unaffected.
Mixture of both solutions (racemate)
Polarized light (on a single plane)
No rotation (light unchanged)

Conclusion: Tartaric acid consists of two mirror-image molecules that rotate plane-polarized light in opposite directions.

Thí nghiệm này đã mang lại cho các nhà hóa học một nhận thức quan trọng: một số chất tồn tại dưới hai dạng đối xứng qua gương. Về sau, những chất này được gọi là hợp chất đối quang (chiral), còn hai phân tử là hình ảnh phản chiếu của nhau được gọi là cặp đối quang (enantiomers) (Hình 2).

About chirality

Molecules that exist as two non-identical mirror images are called *chiral* molecules. The mirror images are called *enantiomers* and are defined as either right or left. If a group of molecules — such as amino acids — consists of only right enantiomers or left enantiomers, this is called *homochirality*.

©Johan Jarnestad/The Royal Swedish Academy of Sciences

Hình

{<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/press-release/>}

2

Về tính đối quang (chirality) & tính “đồng tính đối quang” (homochirality)

Những phân tử tồn tại dưới dạng hai hình ảnh phản chiếu qua gương nhưng không thể chồng khít lên nhau được gọi là phân tử đối quang (chiral molecules). Hai hình ảnh phản chiếu này được gọi là cặp đối quang (enantiomers) và được quy ước là dạng phải hoặc trái.

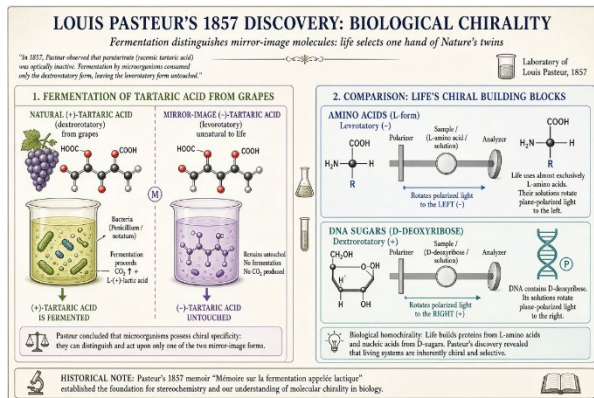
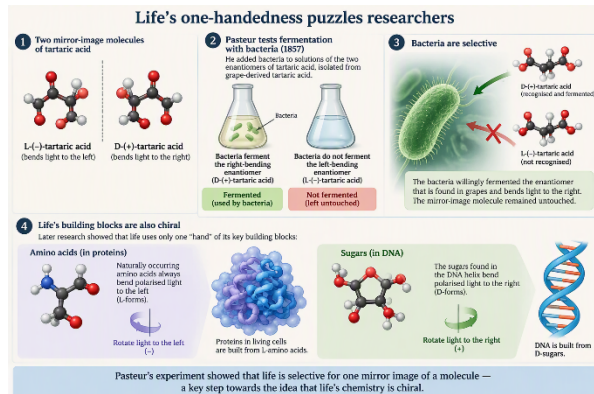
Nếu một tập hợp phân tử, chẳng hạn như các “amino acid”, chỉ bao gồm các đối quang dạng phải hoặc chỉ bao gồm các đối quang dạng trái, thì hiện tượng này được gọi là tính “đồng tính đối quang” (homochirality).

Ví dụ, trong các sinh vật sống trên Trái Đất, các “protein” gần như chỉ được cấu tạo từ một dạng đối quang duy nhất của “amino acid”. Đây chính là một biểu hiện của tính “đồng tính đối quang” (homochirality) trong thiên nhiên.

Tính Bất Đối Xứng Tay Trái - Tay Phải Của Sự Sống Là Các Nhà Nghiên Cứu Khó Hiểu

Pasteur đã thực hiện quan sát quan trọng tiếp theo vào năm 1857, khi ông nghiên cứu điều gì xảy ra khi vi khuẩn lên men các “enantiomer” khác nhau của “tartaric acid”. Kết quả cho thấy vi khuẩn sẵn sàng lên men “enantiomer” có trong nho và làm lệch ánh sáng phân cực sang phải. Tuy nhiên, chúng hoàn toàn không quan tâm đến phân tử là hình ảnh phản chiếu của nó. Phân tử này vẫn còn nguyên vẹn, không bị tác động. Từ đó, lần đầu tiên xuất hiện ý tưởng rằng hóa học của sự sống bằng cách nào đó mang tính đối xứng (chiral). Sau này, khi các nhà nghiên cứu bắt đầu tìm hiểu những “viên gạch xây dựng” của sự sống, họ phát hiện rằng các “amino acid” xuất hiện trong thiên nhiên luôn làm lệch ánh sáng phân cực sang trái, trong khi các loại đường cấu thành chuỗi xoắn DNA lại làm điều ngược lại, tức là làm lệch ánh sáng sang phải.

Nhận thức rằng các phân tử của sự sống chỉ chứa một trong hai “enantiomer” khả dĩ đã dẫn đến câu hỏi tiếp theo: điều gì đã xảy ra vào thuở khai thiên lập địa của sự sống trên Trái Đất khiến hóa học của sự sống chỉ mang một dạng “phải” hoặc “trái” duy nhất? Cũng như có người thuận “tay phải”, có người thuận “tay trái”. Khi các nhà hóa học tiến hành các phản ứng tạo ra phân tử đối ảnh, họ luôn thu được trong ống nghiệm một hỗn hợp cân bằng của cả hai “enantiomer”. Vậy tại sao các sinh vật sống chỉ sử dụng một dạng “tốt” ảnh gương của “amino acid”? Và tính “đồng tính đối quang” (homochirality) thậm chí đã xuất hiện bằng cách nào?

Một số nhà hóa học từng cho rằng hóa học đối hình (chiral chemistry) là đặc trưng riêng của sự sống. Tuy nhiên, vào đầu thế kỷ XX, một nhà hóa học người Đức tên là Willy Marckwald đã thực hiện thành công phản ứng bất đối xứng đầu tiên (Hình 3). Điều này có nghĩa là một “enantiomer” (đồng phân đối hình) được tạo ra nhiều hơn “enantiomer” còn lại. Chìa khóa của thành công này nằm ở chỗ Marckwald đã sử dụng một chất xúc tác (catalyst) – một chất thúc đẩy phản ứng hóa

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

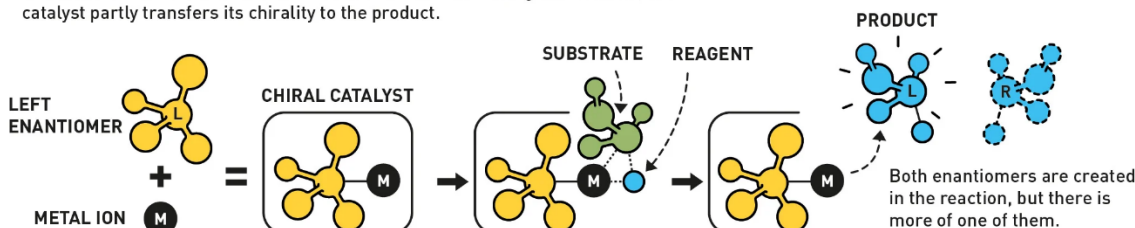

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

học diễn ra mà bản thân nó không bị tiêu hao trong quá trình phản ứng. Trong phản ứng này, chất xúc tác mang tính đối hình (chiral), vì vậy nó ưu tiên thúc đẩy sự hình thành của một ảnh gương hơn ảnh gương còn lại. Sự khác biệt thu được là rất nhỏ, nhưng chỉ riêng việc chứng minh được sự tồn tại của hiện tượng đó cũng đã là một khám phá quan trọng.

An asymmetric reaction

In asymmetric catalysis, more of one enantiomer is formed than the other. To drive such a reaction, chemists need a catalyst that is chiral. This now commonly consists of a metal ion and an enantiomer of a chiral substance. During the reaction, the catalyst partly transfers its chirality to the product.

©Johan Jarnestad/The Royal Swedish Academy of Sciences

Hình 3 {<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/press-release/>}

Giai đoạn quan trọng tiếp theo trong chuỗi khám phá dẫn đến Giải Nobel về Hóa Học năm 2026 được hình thành vào năm 1953. Nó bao gồm một lập luận hoàn toàn mang tính lý thuyết, được trình bày trong một bài báo khoa học.

Tính Đối Quang Lệnh Về Một Phía Được Giải Thích Bằng Toán Học

Có một yếu tố bất ngờ hiện rõ ngay trong phần mở đầu của bài báo. Tác giả của bài báo, Charles Frank thuộc Đại học Bristol, Anh Quốc, là một nhà vật lý lý thuyết. Ông kể lại một đồng nghiệp đã nói với ông rằng các nhà hóa học khi ấy vẫn chưa hiểu được vì sao sự bất đối xứng của sự sống lại xuất hiện. Theo người đồng nghiệp này, một lời giải mang tính toán học cho vấn đề sẽ rất hữu ích đối với giới hóa học. Đáp lại, Charles Frank trình bày một mô hình cho một phản ứng hóa học, trong đó cần phải thỏa mãn (3) điều kiện:

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

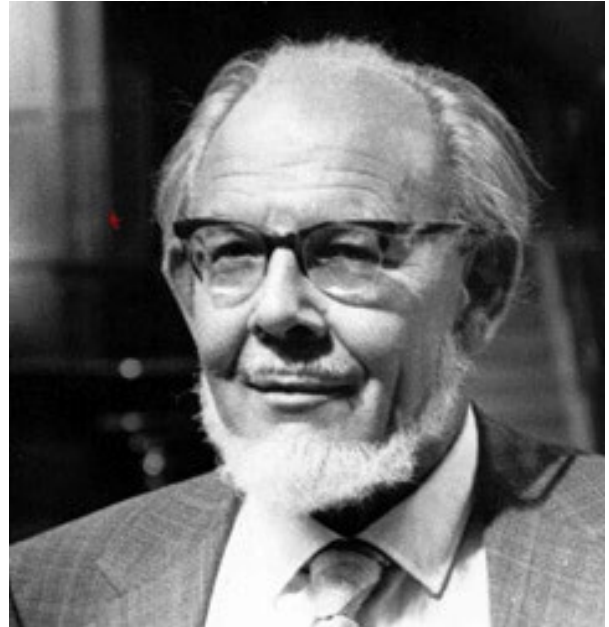
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Willy Marckwald (1864, Jakobskirch, Kingdom of Prussia – 1942, Rolândia, Brazil), Humboldt University, Berlin, Đức {https://en.wikipedia.org/wiki/Willy_Marckwald}

Humboldt University, Berlin, Đức {https://en.wikipedia.org/wiki/Humboldt_University_of_Berlin}

Charles Frank (1911-1998) {https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Frank_%28physicist%29}

University of Bristol, Bristol, Anh Quốc {https://en.wikipedia.org/wiki/University_of_Bristol}

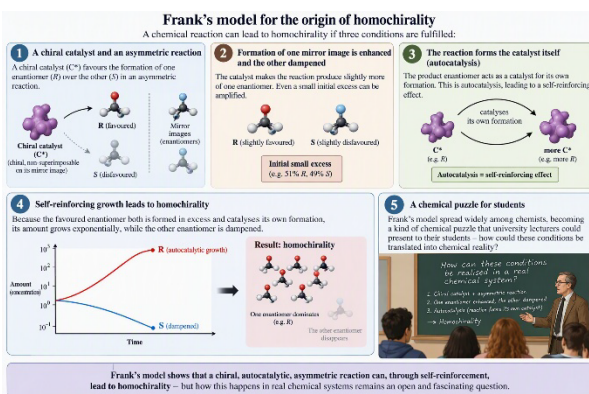
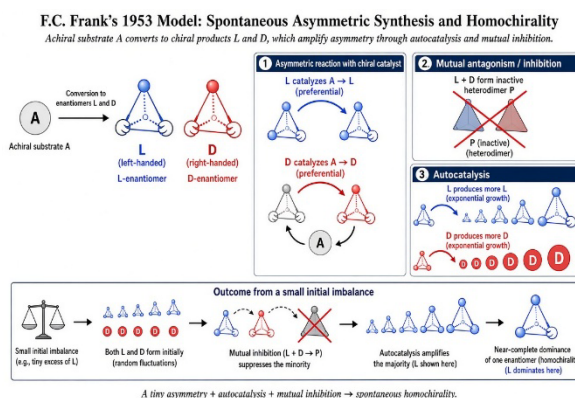
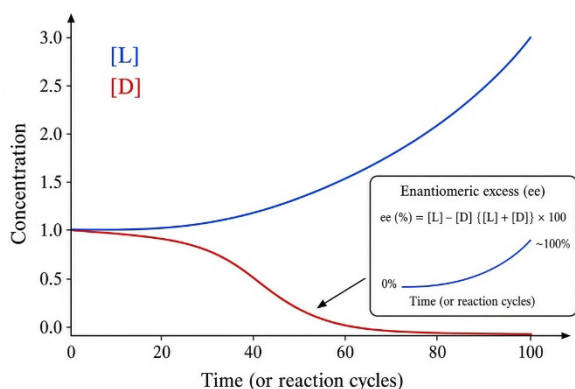
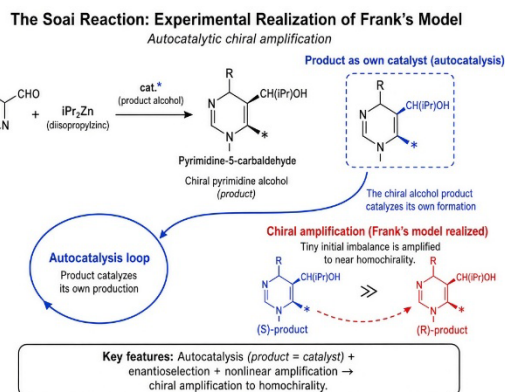
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

1. Phải có một chất xúc tác đối hình (chiral catalyst) và một phản ứng bất đối xứng.
2. Sự hình thành của một trong hai ảnh gương phải được tăng cường theo một cách nào đó, trong khi sự hình thành của ảnh gương còn lại bị kìm hãm.
3. Phản ứng hóa học phải tự tạo ra chính chất xúc tác của nó. Hiện tượng này được gọi là tự xúc tác (autocatalysis), tạo ra hiệu ứng tự củng cố, khiến số lượng của một trong các đồng phân đối hình (enantiomer) trong phản ứng tăng theo cấp số mũ.

Một phản ứng hóa học đáp ứng tất cả các điều kiện này có thể dẫn đến tính “đồng tính đối quang” (homochirality). Mô hình của Charles Frank được lan truyền rộng rãi trong giới hóa học và trở thành một dạng bài toán hóa học mà các giảng viên đại học có thể đặt ra cho sinh viên của mình: làm thế nào để tìm ra đáp số cho những điều kiện này?

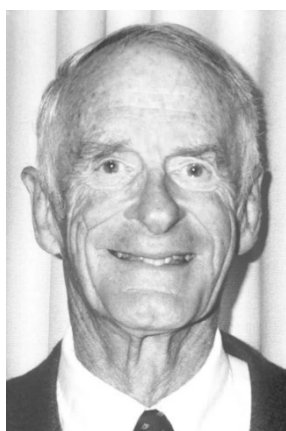

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Như đã mô tả ở trên, Marckwald đã thành công trong việc tìm ra đáp số cho điều kiện thứ nhất vào đầu thế kỷ XX. Tuy nhiên, phải đến nhiều năm sau, các nhà nghiên cứu mới thiết kế được những phản ứng hóa học bất đối xứng có ý nghĩa thực tiễn. Những người tiên phong trong lĩnh vực này đã được trao Giải Nobel về Hóa Học vào các năm 2001 và 2021.

William S. Knowles (1917-2012) {Giải Nobel về Hóa Học năm 2001} {<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2001/summary/>}

Ryoji Noyori (1938-) {Giải Nobel về Hóa Học năm 2001} {<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2001/summary/>}

K. Barry Sharpless (1941-) {Giải Nobel về Hóa Học năm 2001} {<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2001/summary/>}

“vì các nghiên cứu tiên phong về những phản ứng HYDRO và OXY hóa xúc tác bất đối xứng”.

Mirror Images, Different Effects
Many drug molecules exist in two mirror-image forms (enantiomers). Although they have the same chemical formula, they can have very different effects in the body.

A chiral drug molecule

Left-handed variant (therapeutic effect) ✓ Provides the intended therapeutic effect.

Right-handed variant (can cause side effects) ⚠ Can cause unnecessary and sometimes harmful side effects.

Many pharmaceuticals occur in two non-identical mirror-image forms. One enantiomer can be therapeutic, while the other can cause unwanted and sometimes harmful side effects, even though their atoms are arranged in the same way (except as mirror images).

Like hands, chiral molecules are non-identical mirror images.

Amino acids are chiral, but life uses only one form

All amino acids exist as two mirrored variants (enantiomers), but only one of them – the L-form – is found in the proteins in your cells. The other form (D-amino acids) is rarely found in nature.

L-amino acid (used in proteins) | D-amino acid (rarely found in nature)

Sugars in DNA are also chiral, and life uses only one form

The sugar molecules that are part of our DNA also exist as two different mirror images, but life only uses one of them (the D-form).

D-sugar (used in DNA) | L-sugar (not used in DNA)

Life is homochiral – it uses only one “hand”

The fact that life consistently uses only one mirror-image form of amino acids and sugars is called homochirality. From the Greek words for “same” (homo) and “hand” (chiral).

MOLECULAR CHIRALITY & HOMOCHEIRALITY
Mirror-image molecules are not the same. Life uses only one.

1. CHIRALITY: THE MIRROR-IMAGE ANALOGY
Like your hands, chiral molecules exist as non-superimposable mirror images called enantiomers.

LEFT HAND | MIRROR | RIGHT HAND

NOT SUPERIMPOSABLE
Mirror images, but cannot be perfectly overlapped.

Chirality arises from a stereocenter (usually a carbon atom) with four different substituents.
C = Carbon
H = Hydrogen
N = Nitrogen
O = Oxygen

2. CHIRAL DRUG MOLECULES: DIFFERENT EFFECTS
Enantiomers can interact differently with biological targets, like a key fitting (or not) into a lock.

(S)-ENANTIOMER (dextro) | (R)-ENANTIOMER (levo)

✓ THERAPEUTIC EFFECT: Fits the target protein precisely and produces the desired benefit.
EXAMPLE: (S)-Ibuprofen: Pain relief & anti-inflammatory.

⚠ SIDE EFFECTS: Does not fit the same target; may bind elsewhere and cause adverse effects.
EXAMPLE: (R)-Ibuprofen: May cause gastric irritation or other side effects.

Even tiny differences in 3D shape can lead to profoundly different biological outcomes.

3. HOMOCHEIRALITY: LIFE'S SINGLE CHOICE
Living systems use only one mirror form of many molecules.

AMINO ACIDS (L-FORM)
H₂N | COOH | R
(L-Amino Acid) | PROTEIN (built from L-amino acids)
Proteins are made from L-amino acids only.

SUGARS (D-FORM)
CH₂OH | OH | H | CH₂OH
(D-Ribose / D-Sugars) | DNA and RNA use D-sugars only.

Homochirality ensures consistent 3D structures, molecular recognition, and efficient biochemistry. Why life chose one form over the other remains one of biology's great questions.

KEY TAKEAWAY: Chirality creates mirror-image diversity. Homochirality creates life's unified molecular language. Understanding these principles is essential for drug design, biotechnology, and synthetic biology.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Benjamin List (1968-) {Giải Nobel về Hóa Học năm 2021}
{<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2021/summary/>}

David W. C. MacMillan (1968-) {Giải Nobel về Hóa Học năm 2021}
{<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2021/summary/>}

“vì đã phát triển một công cụ mới và tài tình để tạo dựng các phân tử: phương pháp xúc tác hữu cơ (organocatalysis)”.

Giải Nobel Hóa học năm 2026 ghi nhận việc tìm ra đáp số cho hai điều kiện còn lại. Chúng ta bắt đầu với ý tưởng đơn giản nhưng đầy sáng tạo đã giúp Henri Kagan, vào năm 1986, có thể đánh dấu hoàn tất điều kiện thứ hai trong mô hình của Charles Frank.

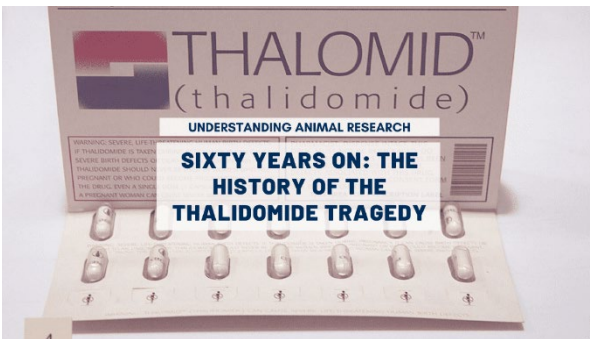
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Henri Kagan Suy Nghĩ Vượt Ngoài Sự Hiểu Biết Thông Thường

Henri Kagan, làm việc tại Đại học Paris-Sud ở Paris, Pháp, là một trong những nhà hóa học đang nỗ lực hoàn thiện các phản ứng bất đối xứng vào đầu những năm 1980. Mục tiêu của ông là tạo ra các “enantiomer” có độ tinh khiết cao nhất có thể, chẳng hạn như trong sản xuất dược phẩm. Tầm quan trọng của mục tiêu này đã được minh chứng qua thảm họa “thalidomide” vào đầu thập niên 1960, khi hàng nghìn trẻ em bị dị tật bẩm sinh do tác động “xấu” của một loại thuốc an thần mang tên “thalidomide”. Khi các nhà nghiên cứu phân tích nguyên nhân sự việc, họ nhận ra rằng chính ảnh hưởng “xấu” của hoạt chất này là tác nhân gây hại.

Thalidomide

{<https://www.understandinganimalresearch.org.uk/news/sixty-years-on-the-history-of-the-thalidomide-tragedy>}

Một trẻ em bị ảnh hưởng bởi thảm họa “thalidomide” ở Luân Đôn, Anh Quốc, năm 1963

{<https://www.theguardian.com/society/2014/nov/14/-sp-thalidomide-pill-how-evaded-justice>}

Để thúc đẩy các phản ứng bất đối xứng, các nhà nghiên cứu thường sử dụng các chất xúc tác gồm hai thành phần: một nguyên tử kim loại đóng vai trò như “động cơ” của phản ứng và một chất có tính đối hình (chiral) bảo đảm rằng phản ứng diễn ra theo hướng bất đối xứng.

Vì mục tiêu là thu được các “enantiomer” tinh khiết trong sản phẩm cuối cùng, các nhà nghiên cứu thường sử dụng một “enantiomer” có độ tinh khiết cao nhất có thể trong chất xúc tác. Tuy nhiên, họ giả định rằng nếu kết hợp hai “enantiomer” là ảnh hưởng của nhau trong chất xúc tác, thì sản phẩm tạo thành cũng sẽ có tỷ lệ tương ứng như vậy. Nói cách khác, họ tin rằng tính đối hình của chất xúc tác được truyền trực tiếp sang tính đối hình của sản phẩm và giữa hai yếu tố này tồn tại một mối quan hệ tuyến tính.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

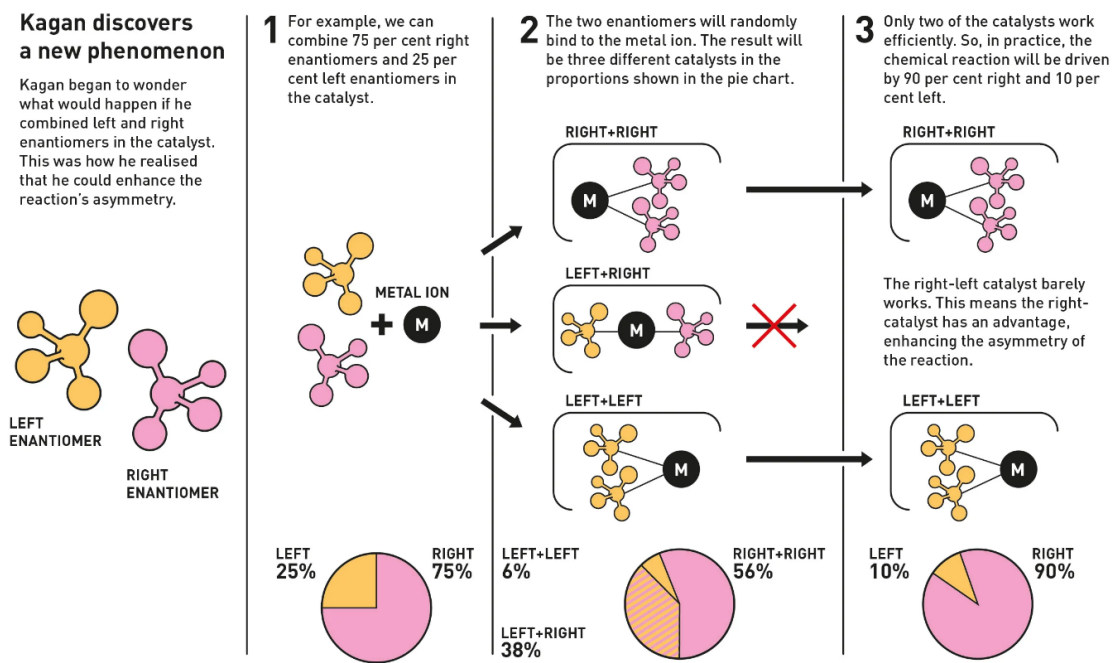
{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Kagan bắt đầu nghi ngờ giả định đó. Là một nhà hóa học tài ba, lỗi lạc, ông dành thời gian suy nghĩ kỹ hơn về chính bản thân chất xúc tác. Thực tế, không ai thật sự biết chính xác cơ chế hoạt động của chất xúc tác. Trong phản ứng hóa học, nguyên tử kim loại và phân tử đối hình rõ ràng có tương tác với nhau, nhưng câu hỏi đặt ra là sự tương tác ấy diễn ra như thế nào?

Thông thường, các nguyên tử kim loại tương tác đồng thời với nhiều phân tử. Vì vậy, Kagan cho rằng trong quá trình phản ứng, nguyên tử kim loại của chất xúc tác sẽ thu hút ít nhất hai phân tử đối hình. Khi đó, nếu các “enantiomer” dạng phải và dạng trái được kết hợp với nhau, sẽ xuất hiện ba dạng chất xúc tác như được minh họa ở Hình 4:

phải - phải (right-right),
trái - phải (left-right),
trái - trái (left-left).

Hai loại chất xúc tác phải - phải và trái - trái sẽ tạo ra các sản phẩm là ảnh gương của nhau. Nhưng chất xúc tác trái - phải sẽ phản ứng theo cách nào?

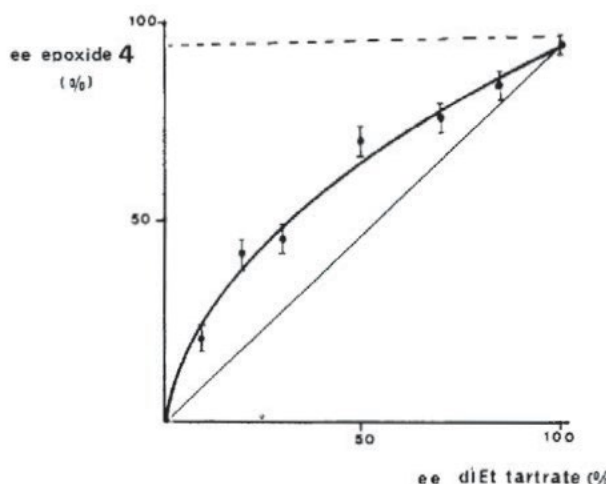
©Johan Jarnestad/The Royal Swedish Academy of Sciences

Hình 4 {<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/press-release/>}

Henri Kagan Thành Công Trong Việc Khuếch Đại Tính Bất Đối Xứng

Lập luận này đã đưa Kagan đến một “quan bài tây”, bởi chất xúc tác trái-phải (left-right) hoạt động khác với hai loại còn lại. Khi ông thử tiến hành phản ứng với các tổ hợp “enantiomer” khác nhau trong chất xúc tác, mối quan hệ giữa thành phần của chất xúc tác và tỷ lệ sản phẩm thu được không hề tuyến tính như các nhà hóa học trước đó đã giả định. Thay vào đó, đồ thị mà Kagan thu được khi biểu diễn kết quả thí nghiệm lại có dạng đường cong (Hình 5). Nguyên nhân là do chất xúc tác trái-phải thúc đẩy phản ứng hóa học chậm hơn rất nhiều so với các chất xúc tác phải-phải (right-right) hoặc trái-trái (left-left) (Hình 4).

Khi Kagan kết hợp các tỷ lệ khác nhau của các (enantiomer) trong chất xúc tác (catalyst), những hiệu ứng được minh họa trong Hình 4 đã xuất hiện.

Việc gì xảy ra khi độ dư của một trong các (enantiomer) trong sản phẩm (product) của phản ứng lớn hơn độ dư của (enantiomer) trong chất xúc tác (catalyst)?

Kagan trình bày các kết quả thu được trên đồ thị (Hình 5), Ông nhận thấy một hiệu ứng phi tuyến tính (non-linear effects).

Hình 5: Proportion of “enantiomers” in the product (%) vs. Proportion of “enantiomers” in the catalyst (%) {J. Am. Chem. Soc. 1986, pp. 2353-2357}

Trên thực tế, điều này có nghĩa là Kagan đã tìm ra một phương pháp để tăng cường sự hình thành của một trong hai “enantiomer” trong sản phẩm (Hình 4). Nhờ đó, ông đã đáp ứng được điều kiện thứ hai trong mô hình của Charles Frank. Năm 1986, Kagan công bố không dưới (3) phản ứng bất đối xứng khác nhau thể hiện điều mà các nhà hóa học gọi là hiệu ứng phi tuyến tính (non-linear effects). Đây là một khám phá mang tính cách lịch sử, và rất nhiều nhà hóa học đã bắt đầu hiểu hiện tượng mới này. Một trong số đó là Kenso Soai thuộc Đại Học Khoa Học Tokyo (Tokyo University of Science), người sau này đã tạo nên khám phá cuối cùng trong chuỗi ý tưởng dẫn tới Giải Nobel về Hóa Học năm 2026.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Thử Nghiệm Và Sai Lầm Đưa Kenso Soai Đến Thành Công

Kenso Soai đã nghiên cứu một phản ứng hóa học bất đối xứng có hiệu ứng phi tuyến rất mạnh (non-linear effect). Khi xem xét kỹ cấu trúc của chất xúc tác và sản phẩm được tạo thành trong phản ứng này, ông nhận thấy giữa chúng có những điểm tương đồng đáng kể. Điều đó khơi gợi một ý tưởng: liệu ông có thể thiết kế một phản ứng trong đó chất xúc tác tự tạo ra chính nó thông qua một quá trình tự xúc tác (autocatalysis) hay không?

Vào thời điểm đó, tức đầu thập niên 1990, đã có một số ví dụ về các phản ứng tự xúc tác, nhưng chưa có phản ứng nào là bất đối xứng. Sau nhiều thử nghiệm với các loại phân tử khác nhau, Soai đã thành công trong việc tìm ra một chất đối hình (chiral) có tên “5-pyrimidyl alkanol”, có khả năng tạo ra chính nó. Trong một công bố năm 1995, ông mô tả thí nghiệm mang tính cách mạng này. Ông bắt đầu với mức dư 2% của một “enantiomer” của “5-pyrimidyl alkanol” và cuối cùng đạt được mức dư 87%. Phản ứng này có tính tự củng cố và đáp ứng đầy đủ các tiêu chí của Charles Frank, nhưng vẫn chưa đạt đến độ tinh khiết đối hình 100% như trong các hệ sinh học.

Sự Kiên Nhẫn Của Kenso Soai Giải Đáp Câu Đố

Trong suốt tám năm tiếp theo, Soai tiếp tục tìm kiếm quá trình tự xúc tác hoàn hảo nhất. Đến năm 2003, cuối cùng ông đã công bố một phản ứng hóa học trong đó một “enantiomer” được tạo thành với tỷ lệ dư nhất định, rồi chính “enantiomer” đó tiếp tục tạo ra các bản sao của chính mình (Hình 6).

Đây là lần đầu tiên con người thành công trong việc tạo ra tính đối hình (chirality) từ một tổ hợp phân tử vốn không có tính đối hình, kể từ thuở khai thiên lập địa của sự sống trên Trái Đất.

THE NOBEL PRIZE IN CHEMISTRY 2026
For solving the puzzle of how homochirality can emerge
"From mirror images to a single reality"

Henri Kagan
New ways to control chemical reactions

Henri Kagan discovered a new way of manipulating chemical reactions, allowing a greater excess of one of the mirror images to be created than was previously assumed possible.

Kenso Soai
The first reaction to form only one mirror image

Kenso Soai designed the first chemical reaction in which only one of the potential mirror images was formed. Other than life itself, no one had ever achieved this feat. The Soai reaction is one of the most spectacular chemical experiments ever conducted.

THE PUZZLE: WHY HOMOCHIRALITY?
Many molecules exist as two non-identical mirror images (enantiomers), like left and right hands. Life, however, uses almost only one of the two. How can such a single handedness (homochirality) emerge from ordinary chemical reactions?

Left-handed enantiomer
Right-handed enantiomer

Like hands, mirror images are similar but not identical.

Chiral catalyst (Kagan)

Racemic mixture (50:50) → Large excess of one enantiomer (e.g. 90:10)

Soai reaction

Simple reactants (racemic) → Autoamplification → Only one enantiomer formed (>99.999% ee)

A tiny beginning, a single outcome
In the Soai reaction, an extremely small initial imbalance is amplified, leading to the formation of only one mirror image.

Kagan's discovery has been revolutionary for chemists who develop reactions for the manufacture of pharmaceuticals, flavours, scents and new materials.

Pharmaceuticals **Flavours** **Scents** **New materials**

UNDERSTANDING HOW A SINGLE HAND CAN EMERGE... OPENING NEW POSSIBILITIES FOR CHEMISTRY AND LIFE

2026 Nobel Prize in Chemistry
AWARDED TO HENRI KAGAN AND KENSO SOAI
FOR THEIR PIONEERING CONTRIBUTIONS TO THE ORIGIN OF HOMOCHIRALITY
Unlocking the mystery of why life prefers one hand of molecules over the other.

HENRI KAGAN

Demonstrated asymmetric amplification in autocatalytic reactions, leading to an excess of one mirror-image molecule.

EXCESS OF ONE ENANTIOMER (e.g. >99% ee)

ASYMMETRIC AMPLIFICATION

Enantiomer's Excess (%)

Time / Reaction Progress

KEY INSIGHT
Small initial imbalance can be amplified to near homochirality through autocatalysis.

2026 Nobel Prize in Chemistry
ORIGIN OF HOMOCHIRALITY

Why life is built from molecules of uniform handedness.

(S)-ENANTIOMER
(R)-ENANTIOMER

NON-SUPERIMPOSABLE MIRROR IMAGES

ONE OF NATURE'S GREATEST SELECTIVITIES
Perspectively analyzing the precise structure and function of biomolecules.

VITAL APPLICATIONS

PHARMACEUTICALS
Single-enantiomer drugs are safer and more effective.

FLAVORS & FRAGRANCES
Chiral molecules define taste, scent, and sensory quality.

ADVANCED MATERIALS
Chirality drives optical, electronic, and functional properties.

KENSO SOAI

Discovered highly efficient autocatalytic reactions that yield a single pure enantiomer—spontaneous mirror-symmetry breaking.

SPECTACULAR AUTOCATALYSIS
Soai Reaction (Pyrimidine-5-carbaldehyde + Ph₂Zn)

Racemic or Achiral Reactants → (S)-Product Only (>99.9% ee)

KEY INSIGHT
Autocatalytic networks can spontaneously generate and maintain homochirality.

"CHIRALITY IS THE LANGUAGE OF LIFE. THEY REVEALED HOW NATURE LEARNED TO SPEAK IT."

Their discoveries illuminate how a tiny imbalance at the molecular scale can shape the living world.

Standing on their shoulders, we continue to design, synthesize, and understand the chiral world.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

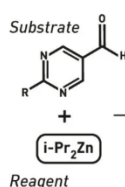

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

The Soai reaction

Soai designed a reaction that formed a chiral catalyst, which then formed itself. He was thus the first ever chemist to create chirality from a non-chiral combination of molecules.

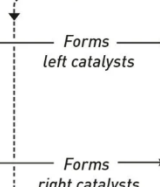
1 The reaction starts with a non-chiral solution.

2 Chiral catalysts are formed. These drive their own formation.

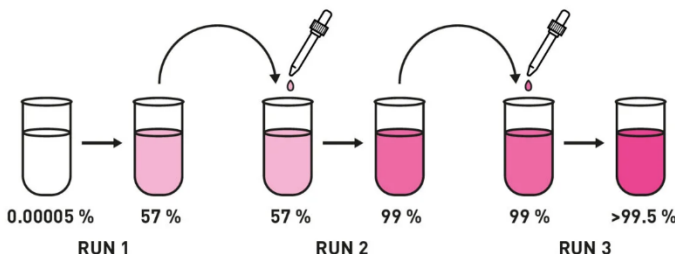
3 When the substrate and reagent have been used up, more are added.

4 This process is repeated three times.

Self-reinforcing process

In one experiment, Soai started with a small excess of one of the catalyst's enantiomers. This was enough for it to rapidly take over the reaction. After Soai added more substrate and reagent three times, the enantiomer comprised more than 99.5 per cent of the product.

©Johan Jarnestad/The Royal Swedish Academy of Sciences

Hình 6 {<https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/2026/press-release/>}

Phản ứng Soai được coi là một trong những thí nghiệm hóa học thanh nhã và đẹp dễ nhất trong lịch sử hóa học. Khi Soai khởi động quá trình xúc tác, cả hai “enantiomer” đều được tạo thành. Tuy nhiên, do quá trình này chịu ảnh hưởng của yếu tố ngẫu nhiên, một trong hai “enantiomer” đã được tạo ra nhiều hơn “enantiomer” còn lại một lượng rất nhỏ.

Chính sự dư thừa cực kỳ nhỏ bé đó đã đủ để “enantiomer” này dần chiếm ưu thế trong toàn bộ phản ứng hóa học. Cuối cùng, nó có thể chiếm tới 99,99% sản phẩm thu được. Khi Soai lặp lại phản ứng, “enantiomer” còn lại đôi khi lại là dạng chiếm ưu thế. Nói cách khác, “enantiomer” nào xuất hiện ở cuối phản ứng phụ thuộc vào những biến cố ngẫu nhiên diễn ra ở giai đoạn khởi đầu của phản ứng (Hình 6).

Các Nhà Hóa Học Có Trong Tay Những Công Cụ Mới

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

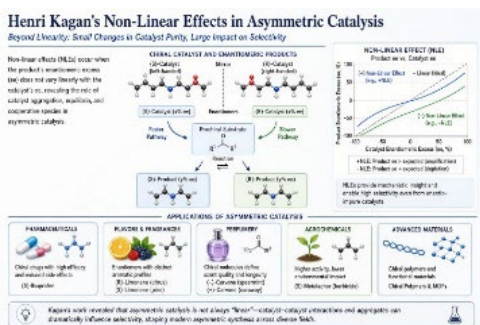
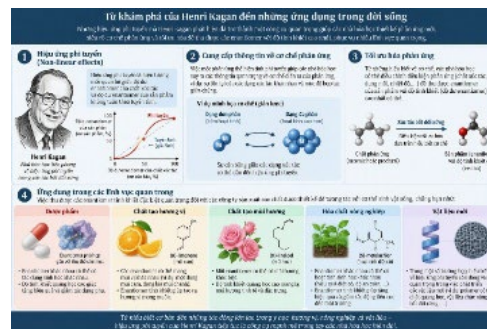

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Phản ứng Soai là một phản ứng nhân tạo, khác với phản ứng hóa học tự nhiên của các sinh vật sống. Tuy nhiên, nó đã thổi bùng một làn sóng nhiệt huyết mới trong cộng đồng các nhà hóa học đang tìm cách hiểu nguồn gốc của sự sống. Ngày nay, các nhà nghiên cứu trên khắp thế giới đang nỗ lực tái thực hiện phản ứng của Soai, nhưng với mục tiêu tạo ra các “amino acid” và đường (sugar) có tính đồng đối hình (homochiral).

Những hiệu ứng phi tuyến (non-linear effects) mà Kagan phát hiện đã trở thành một công cụ quan trọng đối với các nhà hóa học trong quá trình thiết kế các phản ứng mới. Việc một phản ứng thể hiện tính phi tuyến cung cấp cho các nhà hóa học những hiểu biết quý giá về cơ chế diễn ra của phản ứng đó. Từ những hiểu biết này, họ có thể tối ưu hóa phản ứng nhằm thu được các “enantiomer” của sản phẩm với độ tinh khiết cao nhất có thể. Điều này đặc biệt quan trọng đối với mọi công ty sản xuất các chất được thiết kế để tương tác với cơ thể sinh vật sống, chẳng hạn như: dược phẩm, chất tạo hương vị, chất tạo mùi hương thơm, và hóa chất nông nghiệp.

Trong một số trường hợp, những hiểu biết này còn đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển các vật liệu mới.

Nhờ những khám phá hiện được vinh danh bằng Giải Nobel về Hóa Học năm 2026, các nhà hóa học đã có được những công cụ mới phục vụ cho công việc nghiên cứu và ứng dụng hằng ngày. Quan trọng hơn cả, những khám phá này đã góp phần giải đáp một trong những bí ẩn lớn nhất của hóa học: làm thế nào tính đồng đối hình (homochirality) có thể hình thành, tức hiện tượng mà tất cả các sinh vật sống đều thể hiện khi chỉ sử dụng một dạng đối hình duy nhất của nhiều phân tử sinh học thiết yếu.

Hà Mạnh Chí
Grapevine, Texas, USA
haiquantrungduong@yahoo.com

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Letter of Thanks

Dear US Navy, thanks for rescuing me at sea.

A boat brought Vietnamese refugees to the Kirk near Con Son Island. The U.S. ship undertook one of the greatest humanitarian missions in the history of the U.S. military.
{<https://www.npr.org/2010/09/01/129578263/at-war-s-end-u-s-ship-rescued-south-vietnam-s-navy>}

Dear US Army, thanks for tenting and feeding me at Orote Point in Guam.

Orote Point, Guam
{https://en.wikipedia.org/wiki/Orote_Peninsula}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Dear US Air Force, thanks for housing and feeding me at Andersen Air Force Base in Guam.

Andersen Air Force Base, Guam
{https://en.wikipedia.org/wiki/Andersen_Air_Force_Base}

Dear National Guard, thanks for housing and feeding me at Fort Indiantown Gap in Pennsylvania.

Fort Indiantown Gap, Pennsylvania, USA
{https://en.wikipedia.org/wiki/Fort_Indiantown_Gap}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Dear Nazareth Lutheran Church, thanks for sponsoring me (a Buddhist) in Cedar Falls, Iowa.

Nazareth Lutheran Church, Cedar Falls, Iowa, USA {<https://www.naz.org>}

Dear University of Northern Iowa, thank you for accepting me; thank you, Sam (godfather Sam), for believing in me.

University of Northern Iowa, Cedar Falls, Iowa {<https://www.usnews.com/best-colleges/university-of-northern-iowa-1890>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Dear Iowa State University, thanks for accepting me and training me to become an engineer.

Iowa State University, Ames, Iowa
{https://en.wikipedia.org/wiki/Iowa_State_University}

Dear Deere & Company, thanks for giving me my first engineering job.

Deere & Company, Moline, Illinois
{https://en.wikipedia.org/wiki/John_Deere}

Dear AiResearch Manufacturing Company, thanks for giving me a job (a condition to get married) in California.

AiResearch Manufacturing Company,
Torrance, California, USA
{<https://www.alamy.com/stock->

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

photo/airesearch-manufacturing-company.html?sortBy=relevant}

Dear Douglas Aircraft Company, thanks for giving me an engineer's dream job (also, this job provides my family with a good living).

Douglas Aircraft Company, Southern California, USA
{<https://www.nasa.gov/image-article/group-photo-of-douglas-aircraft-company-airplanes/>}

Dear Boeing Company, thanks for saving my career, for giving me useful work, for offering excellent salaries, and for giving me a good pension.

Boeing Company, Southern California, USA
{<https://jobs.boeing.com/boeing-in-california>}

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Dear Iowan fellows, thank you for your kindness; thank you for your help, finances, and support; thank you for accepting a refugee; thank you for your compassion. We love you at first sight.

Nguyễn T. Trung (Omaha, Nebraska, USA)

Hà Mạnh Chí (Grapevine, Texas, USA) & Trần Nhựt (Temecula, California, USA)

Nguyễn V. Thịnh (Dover, Delaware, USA) & Nguyễn Đức Quân (Houston, Texas, USA)

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Iowa State University, Ames, Iowa, USA

Đặng Liêu Cần (Jacksonville, Florida, USA) &
Tiến Sĩ Nguyễn Văn Tân, Ph.D. (San Jose,
California, USA)

Warmly,
Trong Le
Temecula, California, USA
trong-le@att.net
9/23/2026

Trần Nhật trình bày “20 Năm Làm Tuổi Trẻ”
hồi còn ở Iowa State University, Ames, Iowa,
USA (1976)

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Sài Gòn Trong Con Hấp Hối

(Viết tặng K.Đ., cô bạn học ở ngôi trường lá trúc Lê Văn Duyệt ngày nào!)

Trường Nữ Trung Học Lê Văn Duyệt, Gia
Định, Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/photo?fbid=2702382019933406&set=pcb.1292462658603179>
}

Thoắt cái đã 40 năm!

Hôm qua, K.Đ. gọi điện thoại.

Hai đứa, hai tiểu bang, ngậm ngùi nhắc chuyện xưa.

Sài Gòn – Tháng 4 – Năm 75.

Quả như đang con hấp hối.

Ranh giới giữa sống và chết như sợi chỉ mảnh.

Chúng tôi đến trường ngóng trông tin chiến sự hơn là nghe lời Thầy Cô giảng. Trên bục, bài Thầy Cô giảng dưới này có đứa nào ghi được gì không?

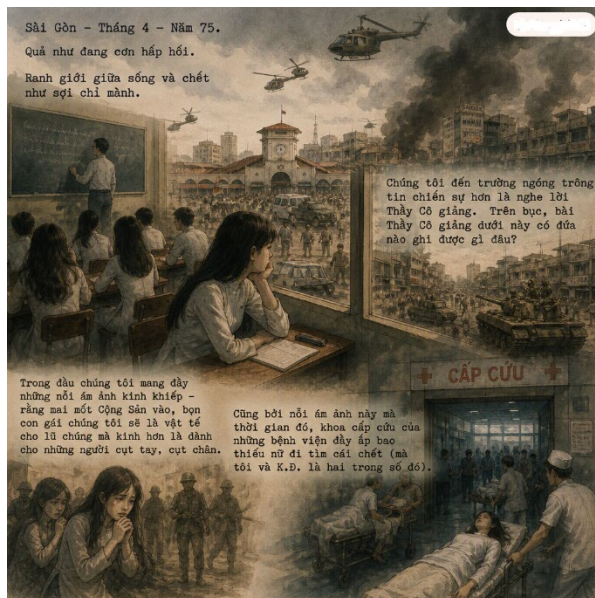
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Trong đầu chúng tôi mang đầy những nỗi ám ảnh kinh khiếp – rằng mai một Cộng Sản vào, bọn con gái chúng tôi sẽ là vật tế cho lũ chúng mà kinh hơn là dành cho những người cụt tay, cụt chân.

Cũng bởi nỗi ám ảnh này mà thời gian đó, khoa cấp cứu của những bệnh viện đầy ắp bao thiếu nữ đi tìm cái chết (mà tôi và K.Đ. là hai trong số đó).

Con bé Marrisol trong phim “Giọt Lệ Trẻ Thơ”
{[https://en.wikipedia.org/wiki/Gigot_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Gigot_(film))}

Mỗi người mỗi cảnh.

K.Đ., tội nghiệp, cha mẹ mất sớm. Chỉ có mấy chị em nương tựa cùng nhau.

Tôi thì đủ đầy cha mẹ nhưng mang tâm trạng của con bé Marrisol trong phim “Giọt Lệ Trẻ Thơ (Gigot)”. Ở bên cha thì không có mẹ, và khi cạnh mẹ thì lại thiếu cha.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Dù ngày đó K.Đ. không biết hoàn cảnh của tôi, nhưng chúng tôi thương nhau lắm.

Sống đời viễn xứ, tình cờ hai đứa liên lạc được với nhau. Tình bạn trong sáng, thân thương ngày nào nơi mái trường lá trúc Lê Văn Duyệt khiến chúng tôi càng gần nhau hơn nữa.

Hai đứa hỏi nhau “chuyện ngày đó”, mới biết cả hai cũng trong cùng trường hợp, đứa thì “optalidon”, đứa thì “binoctal” và “mirenax” – toàn là những thuốc ngủ cực mạnh.

Mà kể cũng lạ là tại sao hai đứa vẫn không chết được? Đúng là sống chết có số, phải không?

K.Đ. bảo anh R. nói rằng vì K.Đ. còn mắc nợ anh R. nên ngày đó không đi về thế giới bên kia được.

Tôi thì kể cho K.Đ. biết lý do vì sao tôi về với anh Vũ.

Ngày tôi đang trong cơn thập tử nhất sinh ở bệnh viện Grall, Mẹ tôi bảo chính anh Vũ đã theo năn nỉ Mẹ để được vào thăm tôi.

Vợ chồng – quả là duyên phận, phải không?

Trường Nữ Trung Học Lê Văn Duyệt, Gia Định, Việt Nam Cộng Hòa
 {<https://www.facebook.com/groups/375827203600067/posts/1292462658603179/>}

Nhà Thương Grall, Sài Gòn, Việt Nam
 {<https://www.historicvietnam.com/the-former-grall-hospital/>}

Quay lại chuyện xưa.

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

40 năm!

Thời gian quá nửa đời người.

Quê nhà sao vẫn còn xa vời vợi? Sao vẫn còn bị thống trị bởi bọn Cộng Sản vô thần?

“Mẹ Việt Nam ơi!
Chúng con vẫn còn đây
Không phản bội dòng sữa thơm nuôi dưỡng
Chúng con nguyện
Đi dựng lại quê hương”

Sao Mai
3/18/2015

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

Vài Lời Cảm Suy...

Các bạn. Các bác. Các cụ thân.

Năm mới, tôi muốn chia sẻ cùng mọi người một câu chuyện để mình suy gẫm rồi bàn coi sao?

Tôi (chúng ta) có một người bạn học chung trường từ hơn 40 năm trước. Rồi học xong "đường đời muôn vạn nẻo", mỗi người mỗi nơi xây dựng cuộc sống mới, gia đình mới. Anh bạn ta đa đoan nhưng sức sinh tồn cao đã vượt qua mọi thử thách và tương đối thành công trong sự nghiệp của mình... nhưng định mệnh ác nghiệt, anh bạn chí tình đã bị vật bởi một cơn "stroke" và bị bán thân bất toại cách đây 10 năm. Nghe được tin anh được đưa trở lại để điều trị ở Mỹ, tôi liền tức tốc "message" cho anh thăm hỏi và ngỏ ý mong được tiếp tục liên lạc với anh... Nhưng tôi chờ mãi vẫn không thấy anh trả lời. Hơn mười năm qua, tôi nghĩ là anh hoặc bị "severe depression" hoặc có "complex/conflict" gì nên không muốn liên lạc với tôi nữa... Tôi nghĩ nếu vậy thì thôi cũng nên để yên thân cho người bạn quý này...

Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương
Dallas-Fort Worth, Texas, USA & Vùng Phụ Cận
<https://www.vnnavydallas.com>
 Internal Revenue Service (IRS) 501 (c)(3)

{https://en.wikipedia.org/wiki/Republic_of_Vietnam_Navy}

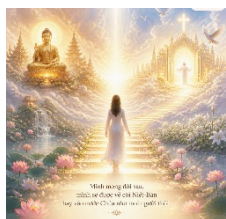
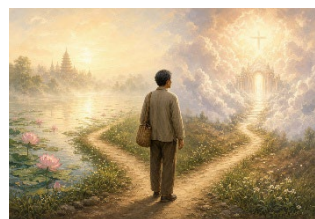
Rồi cách đây hai tháng bác Trọng nhà ta có nhắn nhủ tôi nên gọi nói chuyện với bạn Tiến cho hẳn đỡ buồn... Tôi bàng hoàng suy nghĩ...

Sau hai ngày tôi gọi anh bạn quý mười năm trước rồi nhắn bằng “voicemail” thì ngày hôm sau Tiến gọi liền cho tôi và hai ông bạn già nói chuyện liên tục với nhau nhiều (lắm) hơn xưa... Sau nhiều lần suy nghĩ, tôi nhận ra rằng tôi đã có vài thiếu sót lớn:

- Tôi đã quá chủ quan, suy luận sai lầm trong 10 năm qua.
- Tôi đã quá tự kiêu, tưởng những thành công nhỏ cuối đời mình là hơn người nên có vẻ vênh vao.
- Tôi vẫn còn mang tính ích kỷ cá nhân...

Anh bạn quý giờ đây chân tay vẫn còn yếu nên không "text" được, nên chuyên "share" hình ảnh qua “group text” hoặc chỉ có thể nói chuyện qua “phone”, nên lúc đầu tôi cảm thấy nhiều chuyện trên trời dưới đất nên khó chịu, nhưng sau đó thông cảm, qua được chướng ngại này, Vì một ngày nào mình cũng vậy, do già hoặc bệnh tật thôi.

Mình mong đời sau, mình sẽ được về cõi Niết-Bàn hay vào nước Chúa như mọi người thôi.

Nguyễn V. Thịnh
 Dover, Delaware, USA
thinh.nguyen@zoho.com

P.S. Cảm ơn bác Trọng.

Hội Trưởng (HT)

Tiến Sĩ Hà Mạnh Chí, Ph.D. (hậu duệ)
 (214) 232-4826
haiquantrungduong@yahoo.com

Trưởng Ban Văn Nghệ

Đặng Phi Oanh (hậu duệ Võ Bị Đà Lạt)
 (972) 898-9294
oanhphidang@gmail.com

Hội Phó Nội Vụ

Nguyễn Tiến Lễ (hậu duệ)
 (214) 535-0406
clnguyen2862@gmail.com

Đặc Trách Vùng Dallas

Nguyễn Thục Huyền (hậu duệ)
 (972) 978-0369
thuchuyen_debbie@yahoo.com

Hội Phó Ngoại Vụ

Đàm Thanh Tâm (Khóa 20)
 (214) 289-5542
tamdams2@yahoo.com

Đặc Trách Vùng Fort Worth

Hà Đức Minh (hậu duệ)
 (817) 791-8164
minhvdha@yahoo.com

Tổng Thư Ký (TTK)/Thủ Quỹ

Lê Anh Vũ (hậu duệ Trừ Bị Thủ Đức)
 (214) 734-2578
vuoanh99@msn.com
oanhvu99@yahoo.com

Cố Vấn

Nguyễn Văn Lạc (Khóa 1 Đặc Biệt)
 (469) 346-9222
banglinhlu@gmail.com